

การวิเคราะห์ความคล้ายตามเพศในภาษาบาลี ตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์ปรัวรรต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

พฤษภาคม 2557

การวิเคราะห์ความคล้ายตามเพศในภาษาบาลี ตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์ปรัวรรต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

พฤษภาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิเคราะห์ความคล้ายตามเพศในภาษาบาลี ตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์ปรัวรรต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

พฤษภาคม 2557

พระมหาวีระ บุญนาดี. (2557). การวิเคราะห์ความคล้อยตามเพศในภาษาบาลี ตามแนวทฤษฎี
ไวยากรณ์ปริวรรต. ปริญญาโท ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร.ณัฐยา พิริยะวิบูลย์.

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความคล้อยตามเพศในภาษาบาลี โดยใช้ข้อมูลภาษาจาก
หนังสือเรียนธรรมบทภาค 1 – 4 วิเคราะห์ภายใต้กรอบทฤษฎีคล้อยตามของชอมสกี คำนามเมื่อปรากฏ
ในประโยคจะต้องแจกรูปศัพท์ด้วยวิวัตินามตามการันต์ เมื่อแจกรูปแล้วสามารถบอก เพศ พจน์ และ
การกได้ ส่วนคำบุรุษสรรพนามมีการแจกรูปเพศ พจน์ เฉพาะบุรุษที่ 3 เท่านั้น ส่วนบุรุษที่ 1 และ บุรุษที่ 2
แสดงเฉพาะพจน์ และการก คำอื่นในประโยคพบความคล้อยตามดังนี้ 1) คำสรรพนามที่ทำหน้าที่เป็น
สรรพนามชี้เฉพาะ เช่น โส สา เต ตา 2) คำคุณศัพท์ที่เกิดในนามวลี และคำนาม และคำคุณศัพท์ที่วาง
อยู่หน้าสัมพันธกริยา (Copula verb) แสดงความคล้อยตามเพศ พจน์ การกของตัวประธานได้ 3) คำกริยา
ลงท้ายด้วย อันตะ ปัจจัย แสดงการผันรูปคล้อยตามคำนาม คือ สามารถแจกรูปตามการกต่างๆ ได้ กล่าวคือ
มีการผันรูป เพศ พจน์ การกตรงกับคำคำนาม ทำหน้าที่ในประโยคคล้ายคำคุณศัพท์ ความคล้อยตาม
ประกอบไปด้วยสามกระบวนการ ได้แก่ โพรบ แมทช์ วาลู ส่วนคำกริยาที่ไม่แสดงความคล้อยตามเพศ
จะแสดงความคล้อยตามเฉพาะบุรุษและพจน์ ทั้งนี้ผู้วิจัยอ้างอิงทฤษฎีของ Harley and Ritter ที่ได้เสนอ
ว่า การจัดลำดับความสำคัญของลักษณะนั้นไม่เท่ากัน ลักษณะเพศจะอยู่ภายใต้ลักษณะพจน์ จึงมีความสำคัญ
น้อยกว่าบุรุษและพจน์ คำกริยาแท้ซึ่งมีกลุ่มลักษณะอยู่ภายใต้การแจกรูปศัพท์อยู่เต็มแล้วจึงไม่แสดงเพศ

AN ANALYSIS OF GENDER AGREEMENT IN PALI : A GENERATIVE APPROACH

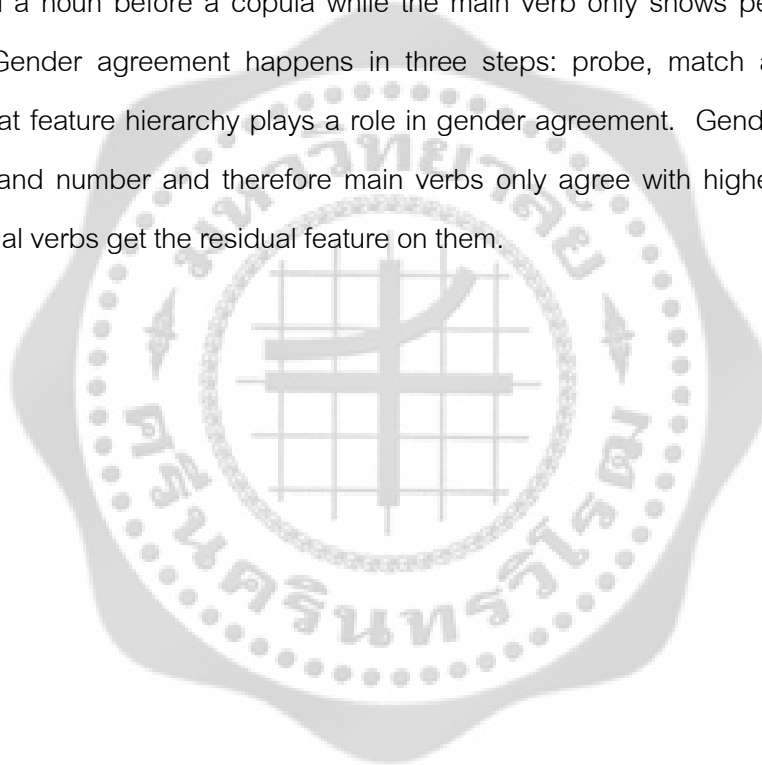
AN ABSTRACT
BY
PHRAMAHA WEERA BOONNADEE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the
Master of Arts Degree in Linguistics
at Srinakharinwirot University

November 2014

Phramaha Weera Boonnadee. (2014). *An Analysis of Gender Agreement in Pali : A Generative Approach*. Master thesis, M.A. (Linguistics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor: Dr.Nuttaya Piriyawiboon.

This thesis presents an analysis of gender agreement in Pali under the theory of Agree (Chomsky, 2000). Two occurrences of gender agreement were found: in noun phrases and in a sentence. In noun phrases, gender appears as a suffix on the noun, demonstrative and adjective. In a sentence, gender agreement occurs only with a participial verb and adjective and a noun before a copula while the main verb only shows person and number agreement. Gender agreement happens in three steps: probe, match and value. It was suggested that feature hierarchy plays a role in gender agreement. Gender is ranked lower than person and number and therefore main verbs only agree with higher ranked features while participial verbs get the residual feature on them.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การวิเคราะห์ความคล้ายตามเพศในภาษาบาลี ตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรต

ของ

พระมหาวีระ บุญนาดี

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน พ.ศ. 2557

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ที่ปรึกษา ประธาน

(อาจารย์ ดร.ณัฐยา พิริยะวิบูลย์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เรืองจรรยา)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ณัฐยา พิริยะวิบูลย์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชานบีวิชัย ทัดแก้ว)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้ สำเร็จได้เพราะผู้วิจัยได้รับความเมตตา กรูณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร.ณัฐยา พิริยะวิบูลย์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา แนะนำ และให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการทำปริญญานิพนธ์ทุกขั้นตอน พร้อมทั้งอ่านตรวจทาน และแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ อย่างถี่ถ้วน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอเจริญพรขอบคุณมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เรืองจรรยา ที่ให้คำแนะนำแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ พร้อมทั้งช่วยตรวจทานเป็นอย่างดี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ปัญญาเมธิกุล ที่ให้ข้อคิด เสนอแนะ ในการทำปริญญานิพนธ์เกี่ยวกับภาษาบาลี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณ อาจารย์ ดร.นันทนา วงษ์ไทย อาจารย์ ดร.สุพัตรา ทองกัลยา และ อาจารย์ Nicole Lasas ที่ให้ความรู้ในการสอนวิชาภาษาศาสตร์ ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาศาสตร์มากยิ่งขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งในการเรียนและการสอนต่อไป

ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณ อาจารย์ ดร.ชานป์วิช ทัตแก้ว ที่ให้คำแนะนำแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ พร้อมทั้งช่วยตรวจทานอย่างละเอียดถี่ถ้วน

ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีนวม วินิจนฤมาลย์ ที่ช่วยสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาเล่าเรียน พร้อมทั้งเป็นแบบอย่างในการศึกษาทั้งทางโลก และทางธรรม และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณ ครอบครัวบุญนาดี และญาติสนิท มิตรสหายทุกท่านที่ให้กำลังใจเป็นอย่างยิ่งและเป็นแรงผลักดันในการศึกษาเล่าเรียนมาจนถึงทุกวันนี้

พระมหาวีระ บุญนาดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
สมมติฐานในการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความคล้อยตาม	13
ความหมายของความคล้อยตาม	13
ความหมายของเพศ	15
โครงสร้างในภาษาบาลี	20
ความคล้อยตามเพศที่เกิดในนามวลี	22
ภาษากรีกพระคำภีร์	22
ภาษาฝรั่งเศส	25
ภาษาสเปน	27
ภาษาเยอรมัน	29
การวิเคราะห์ตามแบบไวยากรณ์ปริวรรต	32
ความคล้อยตามเพศที่เกิดในประโยค	35
ภาษาฮีบรูสมัยใหม่	35
ภาษาฮินดี	36
ภาษาเซอร์เบีย	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ)	
การวิเคราะห์ตามแบบ Generative grammar	41
สปีส์	41
คอมสกี	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
ประเภทของข้อมูล	50
วิธีการเก็บข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
การวิเคราะห์ความคล้ายตามเพศที่ปรากฏในนามวลี	54
คำสรรพนามชี้เฉพาะและคำคุณศัพท์ปรากฏกับคำนาม	54
คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะและคำคุณศัพท์ปรากฏกับคำนาม	60
การวิเคราะห์ความคล้ายตามเพศที่ปรากฏในประโยค	65
ความคล้ายตามเพศระหว่างประธานกับกริยาไม่แท้	65
ความคล้ายตามเพศระหว่างประธานและคำนามที่เกิดร่วมกับสัมพันธกริยา	71
ความคล้ายตามระหว่างประธานกับกริยาแท้	75
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
ความมุ่งหมายของการวิจัย	86
วิธีดำเนินการวิจัย	86
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	86
การเก็บรวบรวมข้อมูล	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5(ต่อ)	
การวิเคราะห์ข้อมูล	87
สรุปการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
สรุปผลการวิจัย	88
อภิปรายผลการวิจัย	89
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	92
บรรณานุกรม	94
ประวัติย่อผู้วิจัย	98

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การแจกวิภัตตินามตามการันต์เพื่อแสดงเพศชายและเพศหญิงในภาษาบาลี	2
2 คำบุรุษสรรพนามในภาษาบาลี	3
3 ความคล้อยตามระหว่างคำบุรุษสรรพนามกับคำกริยาแท้	6
4 การแจกรูปศัพท์ของคำนามที่ปรากฏในกรรตุการก	16
5 สรุปการแจกรูปของของคำนำนำนามและคำคุณศัพท์ในภาษากรีกพระคำภีร์	25
6 สรุปการแจกรูปศัพท์ของคำนำนำนามและคำคุณศัพท์ในภาษาฝรั่งเศส	27
7 สรุปการแจกรูปศัพท์ของคำนำนำนามและคำคุณศัพท์ในภาษาสเปน	29
8 สรุปการแจกรูปศัพท์ของคำนำนำนาม และคำคุณศัพท์ในภาษาเยอรมัน	31
9 การผันรูปของคำกริยาที่แสดงความคล้อยตามเพศ พจน์ที่ปรากฏในตัวอย่าง	40
10 วิภัตตินามที่ปรากฏในภาษาบาลี	49
11 ตัวอย่างข้อมูลภาษาในหนังสือธรรมบทที่ปรากฏความคล้อยตาม	51
12 การแจกรูปของเลขจำนวนนับในภาษาบาลี	89

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้าง x'schema	20
2 โครงสร้างภาษาแบบ Head-final language	21
3 โครงสร้างแบบ Head-initial language	22
4 กฎแสดงความคล้อยตามของฟายฟ์เจอร์ (เฟส พจน์ การก)	32
5 โครงสร้างวากยสัมพันธ์ลักษณะเพศอยู่ภายใต้ลักษณะพจน์	34
6 การปรากฏไร้รูป (Null subject)	41
7 การเติมหน่วยคำ (Affix)	42
8 การปรากฏลักษณะที่ Tense	43
9 ตัวอย่าง (1ก) แสดงโครงสร้างลึก	57
10 ตัวอย่าง (1ก) แสดงการปรากฏในรูปโครงสร้างผิว	58
11 สา อิติ โรตันตี ะนัง ปายาสี กริยาไม่แท้ทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์	69
12 ตัวอย่าง (11ข) แสดงคำนามที่วางอยู่หน้าสัมพันธ์กริยา	73
13 แสดงการจัดลำดับความสำคัญของลักษณะ (Feature hierarchy)	76
14 การแทนลักษณะด้วยคำกริยาแท้ในภาษาบาลี	78
15 โครงสร้างประธานปรากฏกับกริยาแท้	80
16 แสดงรูปกรรตุการกนุชที่ 3 เอกพจน์ ปัจจุบันกาล	83

คำย่อที่ใช้ในงานวิจัย

(List of Abbreviations)

φ	phi- features (person number gender)	FUT	future tense
1 or [1]	1st person	GEN	genitive
2 or [2]	2nd person	INS	instrumental
3 or [3]	3rd person	LOC	locative
ABL	ablative	MASC	masculine
ACC	accusative	NOM	nominative
AGR	agreement/Agree	NP	noun phrase
AGRP	agreement phrase	NEUT	neuter
AGRSP	agreement subject phrase	NUMP	number phrase
AP	adjective phrase	OAGR	object agreement
ADJ	adjective	PART	participle
ASSOC	associative	PASS	passive voice
COP	copula (verb)	PL	plural
DAT	dative	PRES	present tense
D	determiner	PST	past tense
DEF	definite	SG	singular
DET	determiner	SU	subject
DO	direct object	TP	tense phrase
DP	determiner phrase	VP	verb phrase
FEM	feminine	VOC	vocative

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาบาลีเป็นภาษาที่เก่าแก่ภาษาหนึ่ง จัดอยู่ในตระกูลอินโด-ยูโรเปียน (Indo-European) ภาษาในกลุ่มนี้เป็นภาษาที่มีวิภัติปัจจัย และในปัจจุบันนี้แม้ว่าไม่มีผู้พูดภาษาบาลีในชีวิตประจำวัน¹ แต่ก็ยังเป็นภาษาที่รู้จักกันดีในฐานะที่ใช้บันทึกพระธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเรียกว่า พระไตรปิฎก มีคำศัพท์ที่คล้ายคลึงกับภาษาสันสกฤต คำนาม คำคุณศัพท์ คำกริยา เมื่อนำไปใช้จะต้องมีการแจกรูปศัพท์ก่อน

คำนามในภาษาบาลีนั้น มีการแจกรูปศัพท์ไปตามการก (Case) เพื่อแสดงหน้าที่ในประโยค เช่น ประธาน หรือกรรม และแจกเพื่อแสดงเพศและพจน์ สำหรับเพศและพจน์ของคำนามนั้น เราจะรู้ได้ด้วยการแจกคำศัพท์ด้วยวิภัตินามตามการันต์² เช่น อะ การันต์ที่แจกเป็นเพศชาย เมื่อแจกทางไวยากรณ์แล้ว เสียงสระท้ายคำ คือ สระโอ มีรูปเป็นเอกพจน์ ลงท้ายด้วยสระอา มีรูปพหูพจน์ และ อา การันต์ที่แจกเป็นเพศหญิง ลงท้ายด้วยสระอา มีรูปเอกพจน์ ส่วนลงท้ายด้วย อาโย มีรูปพหูพจน์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีศัพท์อื่นที่แจกด้วยวิภัติตามการันต์ต่างๆ เพื่อบอกเพศ พจน์ และการกของนามนั้นๆ ส่วนในงานวิจัยนี้จะเน้นศึกษาเฉพาะกรรตุการก (Nominative case) ที่เป็นประธานของประโยค ดังแสดงตัวอย่างนามที่ปรากฏในกรรตุการก

¹ในปัจจุบันนี้ ภาษาบาลี แม้ไม่มีผู้พูดในชีวิตประจำวัน แต่พระสงฆ์ไทย ยังใช้ในการศึกษาตั้งแต่ ป.๕.1-2 -ป.๕.9 นอกจากนี้ยังใช้ในการทำวัตร-สวดมนต์ และใช้ในการยกหัวข้อพุทธสุภาษิต พุทธพจน์ เวลาเทศน์ บรรยาย ปาฐกถา เป็นต้น

²การันต์ แปลว่า เสียงสระท้ายคำ หรือเรียกตามภาษาบาลีว่า สระที่สุดแห่งศัพท์ การันต์จะเป็นตัวบอกเพศ ในคำนาม เช่น อะการันต์ ในภาษาบาลีสามารถปรากฏได้ 2 เพศด้วยกัน คือ เพศชาย และเพศกลาง แต่จะปรากฏความแตกต่างกัน เมื่อนำคำศัพท์ไปแจกด้วยวิภัตินาม เมื่อแจกวิภัติแล้ว เช่น อะ การันต์ที่บอกเพศกลาง จะลงท้ายด้วยเสียงสระ อัง (อ) มีรูปเอกพจน์ และ อานิ จะมีรูปพหูพจน์ เช่นตัวอย่าง กุลัง (กุล) / กุลานิ แปลว่า ตระกูล เป็นต้น

ตาราง 1 การแจกวิภัตตินามตามการันต์เพื่อแสดงเพศชายและเพศหญิงในภาษาบาลี¹

ความแตกต่างของศัพท์ที่แจกระหว่างเพศชายและเพศหญิง							
เพศชาย				เพศหญิง			
การันต์	เอกพจน์	พหูพจน์	ความหมาย	การันต์	เอกพจน์	พหูพจน์	ความหมาย
อะ	บุริโส	บุริสา	ผู้ชาย	อา	กัญญา	กัญญาโย	นางสาวน้อย
อิ	มุณี	มุณะโย	ผู้รู้	อิ	รัตติ	รัตติโย	กลางคืน
อี	เสฏฐี	เสฏฐิโน	เศรษฐี	อี	นารี	นารีโย	นาง
อุ	คะรุ	คะระโว	ครู	อุ	รัชช	รัชชโย	เชือก
อู	วิญญ	วิญญโน	ผู้รู้พิเศษ	อู	วะฐ	วะฐโย	หญิงสาว

ที่มา: วชิรญาณวโรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา. (2541). *บาลีไวยากรณ์*. หน้า 37 – 49.

จากตาราง 1 พบว่า คำนามในภาษาบาลีมีการกำหนดการันต์เพื่อบอกเพศชาย และ เพศหญิง เมื่อมีการแจกวิภัตติแล้ว ยังบอกถึงพจน์ และการก (กรรตุการก) ด้วย ซึ่งคำนามที่ปรากฏในตารางข้างบนนี้ ตามหลักบาลีไวยากรณ์ จัดเป็นแม่แบบ ในการแจกรูปศัพท์อื่นๆ ด้วย กล่าวคือ คำศัพท์อื่น นอกจากนี้ จะต้องแจกรูปศัพท์ด้วยวิภัตติ² ไปตามแต่ละการันต์ที่กำหนดไว้ เพื่อบอกเพศ พจน์และการกของนามนั้นๆ

¹ในภาษาบาลีจะแบ่งเพศออกเป็น 3 เพศ คือเพศชาย (บุลลึงค์) เพศหญิง (อิตถิลึงค์) และเพศกลาง(นบุลลึงค์) ส่วนเพศกลางผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึงเพราะไม่ใช่เพศชายไม่ใช่เพศหญิง ส่วนในตาราง 1 คำว่า รัตติ กับ รัชช 2 ศัพท์นี้ไม่เกี่ยวกับบุคคลตามขอบเขตการวิจัย จัดเป็นเพียงแม่แบบในการแจกศัพท์อื่นๆ เท่านั้น

²วิภัตติ ที่ปรากฏในกรรตุการก (ปฐมวิภัตติ) มีอยู่ 2 ศัพท์ด้วยกัน คือ สิ วิภัตติ บอกเอกพจน์ และ โย วิภัตติ บอกพหูพจน์ กล่าวคือ คำนามทุกคำในภาษาบาลีที่ปรากฏเป็นกรรตุการกจะต้องแจกด้วยวิภัตติสองตัวนี้เท่านั้น เพื่อบอกพจน์ และการก ส่วนการันต์จะเป็นตัวระบุเพศซึ่งตำราบาลีไวยากรณ์ได้กำหนดไว้แล้วดังที่ปรากฏในตาราง 1 เมื่อมีการแจกรูปศัพท์ ทั้งการันต์ และวิภัตติจะต้องประกอบรูปเข้าด้วยกันเช่นตัวอย่าง อะ (บุริสะ) การันต์ที่ปรากฏในเพศชาย ประกอบเข้ากับ สิ วิภัตติ เมื่อมีการแจกรูปทางไวยากรณ์แล้ว จะเป็น โอ (บุริโส) (วิธีแจกตามบาลีไวยากรณ์ เอา อะ กับ สิ เป็น โอ = บุริโส และ เอา อะ กับ โย เป็น อา = บุริสา)

ในขณะที่คำบุรุษสรรพนามในภาษาบาลีจะมีการบอกเพศเฉพาะปฐมบุรุษ¹ (3rd person) คำสรรพนาม
 อุตตมบุรุษ (1st person) และมัธยมบุรุษ (2nd person) บอกเฉพาะพจน์ แต่ไม่บอกเพศ ดังนั้นเมื่อคำ
 สรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 ปรากฏในประโยค เราสามารถสังเกตเพศของผู้พูดและผู้ฟังได้ก็ต่อเมื่อ มี
 ความคล้อยตามเพศ (Gender agreement) ที่ปรากฏในคำอื่นๆ แต่เมื่อมองด้านบริบท (Context) เราพบว่า
 คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 คือ ผู้พูดและผู้ฟัง อยู่ตรงหน้า จึงไม่จำเป็นต้องแสดงเพศในขณะสนทนา
 ดังแสดงตารางคำศัพท์ของบุรุษสรรพนาม² ในรูปกรรตุการก

ตาราง 2 คำบุรุษสรรพนามในภาษาบาลี³

บุรุษสรรพนาม	เอกพจน์		พหูพจน์	
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง
อุตตมบุรุษ (1 st person)	อะหัง	อะหัง	มะยัง	มะยัง
มัธยมบุรุษ (2 nd person)	ตวัง ⁴	ตวัง	ตุมहे	ตุมहे
ปฐมบุรุษ (3 rd person)	โส	สา	เต	ตา

จากตาราง 2 พบว่า มีการแสดงเอกพจน์ และพหูพจน์ในทุกบุรุษ แต่กลับมีการแสดงเพศเพียง
 ปฐมบุรุษ (บุรุษที่ 3) เท่านั้น

ผู้วิจัยในฐานะผู้ศึกษาภาษาบาลี (ชั้นเปรียญ 8) พบว่า คำนามมีการแจกรูปศัพท์เพื่อบอก
 เพศ พจน์ และการกของตัวประธาน ส่วนบุรุษสรรพนามบางตัวไม่มีการแจกรูปศัพท์เพื่อบอกเพศ ดังที่

¹ปฐมบุรุษ ในความหมายภาษาบาลีหมายถึง โส สา เต ตา แต่ในงานวิจัยนี้ถือเอาตามหลักสากล คือ เป็น
 บุรุษที่ 3

²บุรุษสรรพนามที่เป็นประธาน (nominative case) แสดงเพศชาย เพศหญิง และเอกพจน์ พหูพจน์ตาม
 หลักบาลีไวยากรณ์ที่พระสงฆ์ไทยศึกษาในปัจจุบันจะเรียงจาก ปฐมบุรุษ มัธยมบุรุษ อุตตมบุรุษ (บาลีไวยากรณ์. 2541: 151)

³คำบุรุษสรรพนามในภาษาบาลี มีคำแปลตรงกับความหมายภาษาไทย คือ อะหัง มะยัง แปลว่า ผม ฉัน
 เรา ตวัง ตุมहे แปลว่า คุณ ท่าน เธอ ส่วน โส เต แปลว่า เขาผู้ชาย และ สา ตา แปลว่า เขาผู้หญิง

⁴คำว่า ตวัง (ตฺวํ) ในภาษาบาลีเวลาออกเสียงจะไม่ออกเต็มเสียง ตะ จะออกกึ่งเสียง และจะไม่ประวิสรรชนีย์
 เวลาถอดเสียงเป็นคำอ่านไทย รวมไปถึงคำอื่นๆ ที่ลงท้ายด้วย สฺมา สฺมี ตฺวา เป็นต้น (คำประเภทรนี้เราจะพบตาม
 หนังสือมนต์พิธีพระครูอรุณธรรมรังสี ฉบับคำอ่านไทยนิยมใส่ตัวปีกกาข้างบน เพื่อเป็นเครื่องหมายบอกว่า ศัพท์นี้ออก
 กึ่งเสียง หรือกึ่งพยางค์)

(2) ก. **ตะวัง** อิมัสมิง สาสะเน **อะภัพโพ**¹ (อะสติ)
 2SG.NOM นี่ -LOC. ศาสนา-LOC. ไม่เหมาะสม-MASC.SG.ADJ. (เป็น)
 “ท่านเป็นผู้ไม่เหมาะสมในศาสนา”

ข. **ตุมเห** กิระ วัคคะพันเณระ
 2.PL.NOM. ได้ยินว่า พรรคพวก-ASSOC.
โจรา² หุตวา³ อะรัญญะ วิจระณะ.
 โจร-MASC.PL.NOM. เป็น ป่า -LOC. เทียวไป-PL.PRES.
 “ได้ยินว่า พวกท่านเป็นโจรมีพรรคพวกเดียวกันเทียวไปในป่า” (วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา (ธรรมบทภาค 2). 2553: 78 – 99)

จากตัวอย่าง (2ก) พบความคล้ายตามเพศเป็นคำคุณศัพท์ คือ **อะภัพโพ** ซึ่งวางอยู่หน้า สัมพันธกริยา (อะสติ กริยาแท้) บอกเพศของตัวประธานบุรุษที่ 2 คือ **ตะวัง** เป็นเพศชาย เอกพจน์ ส่วนในประโยค (2ข) พบว่า **โจรา** เป็นคำนามมีการแจกรูป เพศชาย พหูพจน์ วางอยู่หน้าสัมพันธกริยา **หุตวา** (กริยาไม่แท้) จะเป็นตัวบอกเพศของบุรุษที่ 2 คือ **ตุมเห** ดังนั้นทั้งสองประโยคนี้แสดงให้เห็นความคล้ายตามเพศและพจน์ระหว่างประธานกับคำคุณศัพท์และคำนามที่วางอยู่หน้าสัมพันธกริยา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า กริยาแท้ของประโยคจะผันรูปคล้ายตามบุรุษและพจน์ของประธาน ไม่มีการบอกเพศ ดังนี้

¹คำว่า **อะภัพโพ** เป็นคำคุณศัพท์ (เพศชาย เอกพจน์) เมื่อแจกเป็น **อะภัพพา** (เพศหญิง เอกพจน์) **อะภัพพา** (เพศชาย พหูพจน์) **อะภัพพาโย** (เพศหญิง พหูพจน์)

²คำว่า **โจรา** เป็นคำนามแจกรูปศัพท์ได้ดังนี้ **โจโร** (เพศชาย เอกพจน์) **โจรี** (เพศหญิง เอกพจน์) **โจรา** (เพศชาย พหูพจน์) **โจริโย** (เพศหญิง พหูพจน์)

³คำว่า **หุตวา** (หุตวา) ให้ออกเสียง ตะ กึ่งเสียง จัดอยู่ในกลุ่มกริยาไม่แท้ (Non-finite verb) ลง ตวา บั๊จย (perfect participle) ไม่มีการผันรูป เพศ พจน์ คงรูปอย่างเดิมเมื่อปรากฏกับเพศชาย เพศหญิง และ เอกพจน์ พหูพจน์

ตาราง 3 ความคล้ายตามระหว่างคำบุรุษสรรพนามกับคำกริยาแท้

บุรุษสรรพนาม	เอกพจน์		พหูพจน์	
อุตตมบุรุษ (1 st person)	อะหัง (SG.)	คัจฉามิ.	มะยัง (PL.)	คัจฉามะ.
	ฉัน	ไป	เรา	ไป
มัธยมบุรุษ (2 nd person)	ตวัง (SG.)	คัจฉะสิ.	ตุมเห (PL.)	คัจฉะละ.
	ท่าน	ไป	พวกท่าน	ไป
ปฐมบุรุษ (3 rd person)	โส (MASC.SG.)	คัจฉะติ.	เต (MASC.PL.)	คัจฉันติ.
	สา (FEM.SG.)	คัจฉะติ.	ตา (FEM.PL.)	คัจฉันติ.
	เขา	ไป	พวกเขา	ไป

ที่มา: วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา. (2541). *บาลีไวยากรณ์*. หน้า 159.

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า วิภัติคำกริยาแท้ แสดงถึงลักษณะบุรุษและพจน์ไม่มีการแยกเพศของบุรุษสรรพนาม ในส่วนเบื้องต้นผู้วิจัยพบความคล้ายตามเพศในภาษาบาลีแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความคล้ายตามเพศที่ปรากฏในนามวลี เช่น คำนาม คำสรรพนามชี้เฉพาะ และ คำคุณศัพท์
2. ความคล้ายตามเพศที่ปรากฏในประโยค เช่น คำกริยาไม่แท้ ที่ลงท้ายด้วย อันตะปัจจัย และคำที่เกิดร่วมกับสัมพันธกริยา เช่น คำนาม และ คำคุณศัพท์

ผู้วิจัยจึงเกิดคำถามว่า การปรากฏความคล้ายตามเพศปรากฏในตำแหน่งใดได้บ้าง เหตุใดกริยาแท้จึงไม่คล้ายตามเพศ พจน์ กลับเป็นกริยาไม่แท้ ที่แสดงเพศ พจน์ของตัวประธาน และทำไมในประโยค เช่น คำนาม และคำคุณศัพท์ที่วางอยู่หน้าสัมพันธกริยา แสดงความคล้ายตามเพศ พจน์ได้ ในขณะที่คำกริยาแท้อื่นๆ กลับแสดงเฉพาะบุรุษ และพจน์

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการปรากฏความคล้ายตามเพศในภาษาบาลี
2. เพื่ออธิบายกลไกทางวากยสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับความคล้ายตามเพศ

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่ออธิบาย และให้ความรู้และความเข้าใจลักษณะการปรากฏของความคล้อยตามเพศ ในภาษาบาลี และอธิบายกลไกทางวากยสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับความคล้อยตามเพศ
2. เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการสอนบาลี แก่ พระภิกษุ สามเณร และเผยแพร่ความรู้ แก่ผู้สนใจในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องความคล้อยตามเพศในภาษาบาลี
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องความคล้อยตามเพศของภาษาอื่นๆ ในตระกูลอินโด - ยูโรเปียน (Indo-European)

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลภาษาบาลีผู้วิจัยศึกษา คำนามที่มีชีวิต กล่าวคือ ศึกษาเฉพาะเพศชาย เพศหญิงที่เกี่ยวกับบุคคล (Person) เท่านั้น โดยสืบค้นหาคำนาม เฉพาะการปรากฏของกรรตุการก (Nominative case) หรือ Subject - verb agreement เพราะส่วนมากเพศจะปรากฏชัดเจนในการนี้ และข้อมูลภาษาผู้วิจัยจะสะกดเป็นคำอ่านไทยเมื่อปรากฏในคำนาม คำบุรุษสรรพนาม นามวลี บุพบทวลี กริยาวลี และประโยค เพื่อต่อการอ่าน และเพื่อความเข้าใจสำหรับผู้ที่ไม่ได้ศึกษาภาษาบาลีมาก่อน ยกเว้นคำศัพท์เฉพาะทางบาลีไวยากรณ์

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย

ข้อมูลภาษาบาลีที่ใช้วิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ มีแหล่งข้อมูลมาจาก มหามกุฏราชวิทยาลัย มี 5 แหล่งข้อมูล (พระพุทฺธโฆษาจารย์ ผู้แต่ง ธรรมปทภูฏกถา และ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงแปล เมื่อปี 2441)

1. ธรรมบทภาค 1 (ธรรมปทภูฏกถา ปฐโม ภาค) เป็นเนื้อเรื่องที่ใช้ศึกษาในหลักสูตรแปลบาลีเป็นไทยในชั้นเบรียณ 1 – 2 และใช้เป็นหลักสูตรแปลไทยเป็นบาลีในชั้นเบรียณ 4
2. ธรรมบทภาค 2 (ธรรมปทภูฏกถา ทุตติโย ภาค) เป็นเนื้อเรื่องที่ใช้ศึกษาในหลักสูตรแปลบาลีเป็นไทยในชั้นเบรียณ 1 – 2 และใช้เป็นหลักสูตรแปลไทยเป็นบาลีในชั้นเบรียณ 5
3. ธรรมบทภาค 3 (ธรรมปทภูฏกถา ตตติโย ภาค) เป็นเนื้อเรื่องที่ใช้ศึกษาในหลักสูตรแปลบาลีเป็นไทยในชั้นเบรียณ 1 – 2 และใช้เป็นหลักสูตรแปลไทยเป็นบาลีในชั้นเบรียณ 5
4. ธรรมบทภาค 4 (ธรรมปทภูฏกถา จตุตถโก ภาค) เป็นเนื้อเรื่องที่ใช้ศึกษาในหลักสูตรแปลบาลีเป็นไทยในชั้นเบรียณ 1 – 2 และใช้เป็นหลักสูตรแปลไทยเป็นบาลีในชั้นเบรียณ 5
5. หลักสูตรบาลีไวยากรณ์ เป็นตำราที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักภาษาบาลี

ผู้วิจัยใช้แหล่งข้อมูลจากหนังสือ ธรรมบทภาค 1 ธรรมบทภาค 2 ธรรมบทภาค 3 และ ธรรมบทภาค 4 รวมทั้งหมด 644 หน้า ในการศึกษาหาข้อมูลที่ปรากฏความคล้ายตามเพศ เพราะเป็นหลักสูตรที่ใช้ในการศึกษา ภาษาบาลีของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน ธรรมบททั้ง 4 ภาคนี้ มีเนื้อหาที่ไม่ยาก เหมาะสำหรับผู้เริ่มศึกษาบาลี และเริ่มแปลในชั้นเปรียญต้น รวมถึงผู้สนใจทั่วไป สามารถแปลและอ่านทำความเข้าใจได้ง่าย เพราะเป็น เนื้อหาเรื่องราวต่างๆ ที่ปรากฏในธรรมบท เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกธรรมบท ทั้ง 4 ภาคแรก มาเป็นตัวอย่าง ในการวิเคราะห์ข้อมูล

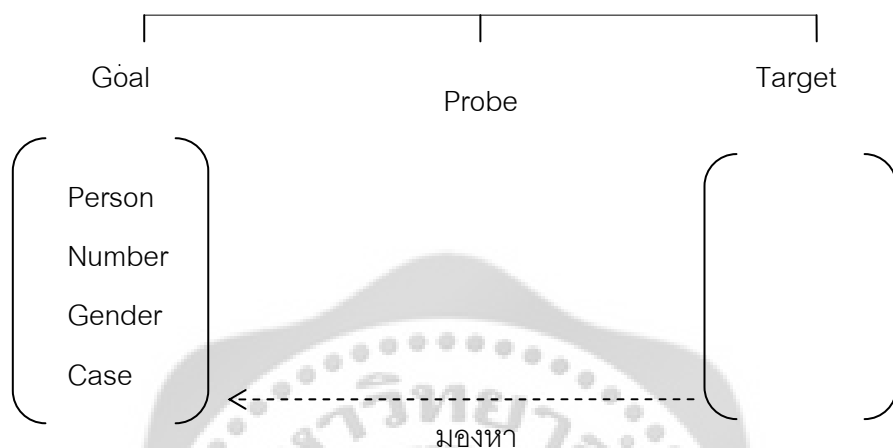
นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความคล้ายตาม (Agreement)** หมายถึง การผันคำหรือการลงวิภัติปัจจัยเพื่อให้คำนั้นๆ มีค่าลักษณะ (บุรุษ พจน์ เพศ และการก) เดียวกันกับคำอื่นในประโยค (Corbett. 2006)
2. **เพศทางไวยากรณ์ (Grammatical gender)** หมายถึง เพศทางระบบไวยากรณ์ที่ภาษาใช้ จัดหมวดหมู่คำนามเช่น เพศหญิง เพศชาย หรือเพศกลาง เพศทางไวยากรณ์ไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กับเพศ ทางธรรมชาติ (Fodor. 1959)
3. **อันตะปัจจัย** หมายถึง ปัจจัยแห่งกริยาภิตัก์ (Non-finite verb) จัดอยู่ในกลุ่ม กิตปัจจัยใน ภาษาบาลี (Verbal nouns) หรือแปลตามศัพท์ภาษาศาสตร์ว่า รูปกริยาขยายบอกปัจจุบันกาล (Present participle) จะปรากฏอยู่ในระหว่างประโยค เมื่อประกอบรูปศัพท์จะสังเกตอันตะปัจจัยได้ที่ท้ายคำ กล่าวคือ ผันรูปเพศ พจน์ การกตามตัวประธาน และสามารถทำหน้าที่คล้ายคำคุณศัพท์ได้ด้วย
4. **ฟายฟีเจอร์ (φ phi- features)** หมายถึง ลักษณะที่แสดง บุรุษ พจน์ เพศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีคล้ายตาม (Theory of Agree) ของชอมสกี (Chomsky. 2000: 122) กล่าวคือ Agree เป็นกระบวนการทำค่าลักษณะให้ตรงกันระหว่างคำที่ไม่ระบุค่า (Unvalued) กับคำนามค่าลักษณะ จะมีอยู่ในคำนามและคำบุรุษสรรพนามเท่านั้น เราจะเรียกคำนามและคำบุรุษสรรพนามว่า Goal คำที่ยังไม่ระบุค่า จะเรียกว่า Target เช่น คำกริยา คำนำหน้านาม และ คำคุณศัพท์ ซึ่งจะต้องรับค่าลักษณะ มาจากคำนามหรือคำสรรพนาม ซึ่ง Agree จะทำหน้าที่เป็นตัวรับ และส่งมอบค่าลักษณะสามารถแสดง กระบวนการของความคล้ายตามประกอบด้วย 1) โพรบ (Probe) 2) แมทช์ (Match) 3) วาลู (Value) กระบวนการทั้ง 3 นี้ ผู้วิจัยใช้เขียนเป็นคำภาษาไทยในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ โพรบ (Probe) = มองหา แมทช์ (Match) = หาเจอ วาลู (Value) = รับค่า โกล (Goal) = ผู้ให้ค่าลักษณะ และคำว่า ทาร์เก็ต (Target) คือ ผู้รับค่าลักษณะ ดังนี้

1. โพรบจะเป็นตัวมองหาค่าฟายฟีเจอร์ที่ โกล กล่าวคือ ทั้ง โพรบ และ โกล ต้องอยู่ใน โดเมน (Domain) เดียวกันหรือเป็นพี่น้องกัน (Sister head) หรือ C-command กัน จึงจะเกิดความคล้อยตามได้ ดังนี้

จากภาพด้านบน เราพบว่า ทาร์เก็ต ไม่มีค่าฟายอยู่ จึงต้องหาค่าฟายที่อยู่ใกล้เคียง จากนั้น โพรบจะทำหน้าที่มองหาว่า ใครจะให้ค่าฟายฟีเจอร์¹ ได้บ้าง และโพรบเมื่อมองหาโกล พบว่า โกล เป็น (Possible Goal) ที่ใช่ และอยู่ในโดเมนเดียวกันแล้ว จึงเกิดขึ้นตอนแมทช์ และจะทำการตรวจสอบค่าลักษณะที่พบอีกครั้ง

2. แมทช์ จะเป็นตัวตรวจสอบค่าลักษณะ ระหว่าง โพรบ กับ โกล เมื่อโพรบหาโกลเจอจะเกิดการแมทช์ขึ้น ดังนี้

¹ค่าฟายฟีเจอร์ตามนิยามศัพท์เฉพาะ จะประกอบไปด้วยลักษณะ บุรุษ พจน์ เพศ แต่ในกรอบแนวคิดนี้ ผู้วิจัยได้เพิ่ม การก เข้ามาด้วยในการวิเคราะห์ข้อมูล และในส่วนลักษณะเพศ (Gender) ผู้วิจัยดูการปรากฏเฉพาะเพศชาย (MASC.) และเพศหญิง (FEM.) และในส่วน การก ดูเฉพาะที่ปรากฏใน กรรตุการก (NOM.) เท่านั้นตามขอบเขตของการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. คำที่แสดงความคล้อยตามเพศในภาษาบาลี ได้แก่ คำนามเราสามารถสังเกตเพศ พจน์ การก ที่เสียงสระท้ายคำกล่าวคือ คำนามนั้นจะต้องแจกวิภัติไปตามการันต์ ส่วนคำบุรุษสรรพนามมีการแสดงเพศ พจน์ เฉพาะบุรุษที่ 3 เท่านั้น ส่วนบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 ไม่แสดงเพศคงรูปอย่างเดิมระหว่างเพศชายและเพศหญิง เนื่องจากว่าผู้พูดและผู้ฟังอยู่ตรงหน้าไม่มีความจำเป็นต้องแสดงเพศ

2. การปรากฏความคล้อยตามที่คำกริยาแท้ (Finite verb) จะแสดงกลไกทางวากยสัมพันธ์ที่ต่างกับกริยาไม่แท้ (Non-finite verb) คือ คำกริยาไม่แท้ ที่ลงท้ายด้วยอันตะ ปัจจัย จะแสดงความคล้อยตามเพศ พจน์ การกตามนาม ส่วนคำกริยาแท้จะแสดงความคล้อยตามเฉพาะบุรุษ กับพจน์ไม่แสดงเพศ เนื่องจากว่าการจัดลำดับลักษณะไม่เท่ากัน กล่าวคือ ลักษณะเพศจะปรากฏอยู่ภายใต้ลักษณะพจน์ คือ เพศต้องขึ้นอยู่กับพจน์ หรือลักษณะเพศมีลำดับความสำคัญน้อยกว่า บุรุษ พจน์ ตามทฤษฎีของ ฮาร์ลีย์ และ วิตเตอร์ (Harley; & Ritter. 2002)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยชิ้นนี้ มีจุดมุ่งหมายศึกษาความคล้อยตามเพศในภาษาบาลีภายใต้ทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรต โดยผู้วิจัยจะเริ่มจากการนำเสนอในส่วนของความหมายของความคล้อยตาม (Agreement) และเพศทางไวยากรณ์ (Grammatical Gender) หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอความคล้อยตามเพศในแง่ของ Generative Grammar โดยเฉพาะของ ชอมสกี (Chomsky, 2000) และนักภาษาศาสตร์แต่ละท่าน รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคล้อยตามเพศในภาษาบาลี ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอในแต่ละหัวข้อ ดังนี้

1. ความคล้อยตาม (Agreement)
 - 1.1 ความหมายของความคล้อยตาม
 - 1.1.1 ความคล้อยตามระหว่างประธานกับกริยา
 - 1.1.2 ความคล้อยตามระหว่างกรรมกับกริยา
 - 1.2 ความหมายของเพศ (Gender)
 - 1.2.1 ความหมายของเพศทางไวยากรณ์ (Grammatical gender)
 - 1.2.2 การแสดงเพศของคำนามในภาษาบาลี
 - 1.2.3 การแสดงเพศของคำบุรุษสรรพนามในภาษาบาลี
 - 1.2.4 ความหมายของเพศทางธรรมชาติ (Biological gender)
 - 1.3 โครงสร้างในภาษาบาลี
2. ความคล้อยตามเพศที่เกิดในนามวลี (Determiner phrase)
 - 2.1 ภาษากรีกพระคัมภีร์ (Bible Greek)
 - 2.2 ภาษาฝรั่งเศส (French)
 - 2.3 ภาษาสเปน (Spanish)
 - 2.4 ภาษาเยอรมัน (German)
 - 2.5 การวิเคราะห์ตามแบบไวยากรณ์ปริวรรต
 - 2.5.1 ชอมสกี (Chomsky, 1965)
 - 2.5.2 ริตเตอร์ (Ritter, 1991)
3. ความคล้อยตามเพศที่เกิดในประโยค (Subject-verb agreement)
 - 3.1 ภาษาฮีบรู (Hebrew)
 - 3.2 ภาษาฮินดี (Hindi)

- 3.3 ภาษาเซอร์เบีย (Serbian)
4. การวิเคราะห์ตามแบบ Generative grammar
 - 4.1 สปีส์ (Speas. 1994)
 - 4.2 ชอมสกี (Chomsky. 2000)
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกในคัมภีร์โมคคัลลานไวยากรณ์ (พระมหาวาสนา กลยาโณ. 2551)

1. ความคล้อยตาม

1.1 ความหมายของความคล้อยตาม

ความคล้อยตาม หมายถึงการผันคำหรือการลงวิภัติปัจจัยเพื่อให้คำนั้นๆ มีค่าลักษณะ (บุรุษ พจน์ เพศ และการก) ที่ตรงกับคำอื่นในประโยค (Corbett. 2006) ความคล้อยตามเกิดขึ้นได้หลายแบบ เช่น ความคล้อยตามระหว่างประธานกับกริยา (Subject-verb Agreement) ความคล้อยตามระหว่างกรรมกับกริยา (Object-verb Agreement) เป็นต้น ในกรณีแรกจะนำเสนอในส่วนของความคล้อยตามระหว่างประธานกับกริยา ดังนี้

1.1.1 ความคล้อยตามระหว่างประธานกับกริยา (Subject-verb Agreement)

การปรากฏความคล้อยตามระหว่างประธานกับกริยาเราจะพบมากในหลายภาษา เช่น ในกลุ่มตระกูลอินโด-ยูโรเปียน แต่ผู้วิจัยจะขอนำเสนอในส่วนของภาษาที่เรารู้จักกันดี คือ ภาษาอังกฤษ (Chomsky. 1957: 42) ดังตัวอย่าง

- (1) ก. John plays golf.
- ข. John drinks wine.
- ค. John admires sincerity.

จากตัวอย่าง (1) พบว่า ประธาน คือ John เป็นเอกพจน์ บุรุษที่ 3 กริยาบอกปัจจุบันกาล (Present Simple Tense) ต้องคล้อยตามกับ บุรุษ และ พจน์ของประธาน เราจะพบว่า การเติม -s ที่ท้ายคำกริยา ในภาษาอังกฤษ แสดงถึงบุรุษที่ 3 เอกพจน์ ปัจจุบันกาลเท่านั้น (Bejar. 2003: 93)

- (2) ก. **He¹ are* eating the cakes.
- ข. **She am* tutoring me.

จากตัวอย่าง (2 ก – ข) พบว่า ผิดไวยากรณ์เพราะ ใช้กริยาผิดบุรุษ และผิดพจน์ จะเห็นว่าการใช้กริยา are กับ he และ am กับ she ถือว่า ไม่สอดคล้องกัน

1.1.2 ความคล้อยตามระหว่างกรรมกับกริยา (Object-verb agreement)

นอกจาก Subject-verb agreement แล้ว เรายังพบความคล้อยตามระหว่างกรรมกับ

¹เครื่องหมายดอกจัน (*) หน้าประโยคหมายความว่า ประโยคนั้นผิดไวยากรณ์

กริยา (Object-verb Agreement) การปรากฏระหว่างกรรมกับกริยา ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างภาษาที่ปรากฏในภาษาอังกฤษเรียน (Coppock; & Wechsler. 2012) ดังตัวอย่าง

(3) ก. Péter	<i>lat-ja- Ø</i>	Őt
Peter-NOM.	see-OAGR.	him-ACC.
“Peter sees him.”		
ข. Péter	<i>lat-ja- Ø</i>	Őt
Peter-NOM.	see-OAGR.	her-ACC.
“Peter sees her.”		
ค. Péter	<i>lat-Ø</i>	téged
Peter-NOM.	see-OAGR.	you-SG.ACC.
“Peter sees you.”		
ง. Péter	<i>lat- Ø</i>	engem
Péter-NOM.	see-OAGR.	me-ACC.
“Peter see me.”		

จากตัวอย่าง (3 ก) และ (3ข) พบการปรากฏความคล้ายตามระหว่างกรรมกับกริยาในภาษาอังกฤษเรียน ดังที่ปรากฏ รูปกริยา *lát-ja-Ø* (see) กับรูปกรรมบุรุษที่ 3 เอกพจน์ ส่วน (3ค) และ (3ง) ปรากฏกริยาที่เหมือนกันคือ *lát- Ø* (see) กับรูปกรรมบุรุษที่ 2 และบุรุษที่ 1 ส่วนรูปกรรมพหูพจน์ผู้วิจัยพบการปรากฏของกริยาที่เหมือนกัน แต่รูปกรรมต่างกัน (Coppock; & Wechsler. 2012) ดังตัวอย่าง

(4) ก. Péter	<i>lat-ja- Ø</i>	Őket
Peter-NOM.	see-OAGR.	them-ACC.
“Peter sees them.”		
ข. Péter	<i>lat- Ø</i>	titeket
Peter-NOM	see-OAGR.	you - PL.ACC.
“Peter sees you.”		
ค. Péter	<i>lat- Ø</i>	minket
Péter -NOM.	see-OAGR.	us- ACC.
“Peter see us.”		

จากตัวอย่าง (4ก) พบว่า รูปกริยาที่ปรากฏกับรูปกรรมบุรุษที่ 3 พหูพจน์ ซึ่งต่างจากรูปกริยา (4ข) และ (4ค) ที่ปรากฏกับรูปกรรมบุรุษที่ 2 และ บุรุษที่ 1 พหูพจน์

ดังนั้นจากตัวอย่าง (3) และ (4) พบความคล้ายตามระหว่างรูปกรรมของบุรุษสรรพนามกับกริยา มีความแตกต่างกันที่ว่า เมื่อกริยาปรากฏกับรูปกรรมบุรุษที่ 3 จะผันรูปเหมือนกันทั้งเอกพจน์และพหูพจน์ *lat-ja-Ø* ส่วนรูปกรรมบุรุษที่ 1 และ บุรุษที่ 2 ทั้งเอกพจน์และพหูพจน์ใช้รูปกริยาเหมือนกัน *lat- Ø* และ ในส่วนของการแจกรูปกรรมพบว่า บุรุษที่ 3 เอกพจน์มีรูปเหมือนกัน *Ōt* (him/her) นอกนั้นมีการแจกรูปที่ต่างกัน

จากการแสดงตัวอย่างข้างต้นพบว่า ความคล้ายตามมี 2 ประเภทด้วยกันคือ ความคล้ายตามระหว่างประธานกับกริยาและระหว่างกรรมกับกริยา และในหัวข้อต่อไปจะได้กล่าวถึงความหมายของเพศที่ปรากฏในภาษาอื่นๆ และภาษาบาลี ดังนี้

1.2 ความหมายของเพศ

เพศมีความสำคัญทางไวยากรณ์ ในการแบ่งคำนามออกเป็นหมวดหมู่ เราพบว่าคำนามในภาษาตระกูลอินโด-ยูโรเปียนจะมีเพศกำกับอยู่เสมอ ทั้งคำนามที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต สิ่งมีชีวิตมักมีเพศกำกับ เรียกว่า เพศทางธรรมชาติ ในขณะที่สิ่งที่ไม่มีชีวิตก็มีเพศกำกับ แต่เพศในที่นี้จะเรียกว่าเพศทางไวยากรณ์ เพศทางไวยากรณ์กับเพศทางธรรมชาติไม่จำเป็นต้องตรงกัน เช่น ในภาษาอังกฤษโบราณ (Old English) คำนาม *Wifmann* ที่กลายเป็น *Woman* ในปัจจุบัน มีเพศทางไวยากรณ์เป็นเพศชายทั้งๆ ที่หมายถึง ผู้หญิง ในขณะเดียวกัน คำว่า *Wif* จากภาษาอังกฤษโบราณ มีเพศทางไวยากรณ์เป็นเพศกลาง แต่แปลเหมือนกันคือแปลว่า ผู้หญิง หรือ ภรรยา ดังนั้นจึงมีเพศทางธรรมชาติคือ เพศหญิง ลักษณะการปรากฏเช่นนี้ สามารถแบ่งเพศตามความหมายออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกันคือ เพศทางไวยากรณ์และเพศทางธรรมชาติในกรณีแรก ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงเพศทางไวยากรณ์ก่อน ดังนี้

1.2.1 ความหมายของเพศทางไวยากรณ์

เพศทางไวยากรณ์ หมายถึง เพศทางระบบไวยากรณ์ที่ภาษาใช้จัดหมวดหมู่คำนาม เช่น เพศหญิง เพศชาย หรือเพศกลาง เพศทางไวยากรณ์ไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กับเพศทางธรรมชาติ พิจารณาตัวอย่าง คำนำนามชี้เฉพาะ ในภาษาเยอรมันจะแจกไปตามเพศของคำนาม (Heiner; & Karen. 2004: 42) ดังตัวอย่าง

(5) ก. <i>der</i>	<i>Tisch</i>
The-MASC.SG.	<i>table</i>
"The table"	
ข. <i>die</i>	<i>Tur</i>
The-FEM.SG.	<i>door</i>
"The door"	

ค. <i>das</i>	Fenster
The-NEUT.SG.	window
“The window”	

จากตัวอย่าง (5ก) พบว่า เพศทางไวยากรณ์ของภาษาเยอรมันปรากฏในคำนำหน้านาม *der* บอกเพศชาย เอกพจน์ *die* บอกเพศหญิง เอกพจน์ และ *das* บอกเพศกลาง เอกพจน์ ส่วนพหูพจน์พบว่า ทั้ง 3 เพศ มีรูปเหมือนกัน คือ *die* ซึ่งจะได้อธิบายโดยละเอียดในหัวข้อที่ 2.4 (ภาษาเยอรมัน) ดังนั้นเพศทางไวยากรณ์มีไว้เพื่อความชัดเจนและง่ายต่อการสื่อสาร และเพื่อทำให้เกิดความคล้อยตามในคำนำหน้านาม และคำคุณศัพท์ เป็นต้น

จากการแสดงเพศทางไวยากรณ์พบคำที่แสดงความคล้อยตามเพศของคำนาม คือ คำนำหน้านาม แสดงการแจกแจงบอกเพศของตัวประธานได้ การปรากฏเพศทางไวยากรณ์ลักษณะเช่นนี้ ผู้วิจัยยังพบในส่วนของเพศที่ปรากฏในภาษาบาลี เช่น คำนาม คำคุณศัพท์ เป็นต้น ที่มีการแจกแจงคำศัพท์ เพื่อแสดงเพศทางไวยากรณ์ ดังนี้

1.2.2 การแสดงเพศของคำนามในภาษาบาลี

การแสดงเพศของคำนาม ระหว่างเอกพจน์ และพหูพจน์ รู้ได้ด้วยการประกอบวิภัตตินามตามการันต์ เมื่อแจกแจงคำศัพท์แล้ว สามารถบอก เพศ พจน์ และการกของนามนั้นๆ ได้ ดังตัวอย่างคำนามที่แจกแจงคำศัพท์แล้ว และปรากฏในกรรตุการก ดังนี้

ตาราง 4 การแจกแจงคำศัพท์ของคำนามที่ปรากฏในกรรตุการก

ความแตกต่างของคำศัพท์ที่แจกแจงระหว่างเพศชายและเพศหญิง							
เพศชาย				เพศหญิง			
การันต์	เอกพจน์	พหูพจน์	ความหมาย	การันต์	เอกพจน์	พหูพจน์	ความหมาย
อะ	บุริโส	บุริสา	ผู้ชาย	อา	กัญญา	กัญญาโย	นางสาวน้อย
อิ	มุณี	มุณะโย	ผู้รู้	อิ	รัตติ	รัตติโย	กลางคืน
อี	เสฏฐี	เสฏฐิโน	เศรษฐี	อี	นารี	นารีโย	นาง
อุ	คะรุ	คะระโว	ครู	อุ	รัชช	รัชชโย	เชือก
อุ	วิญญ	วิญญโน	ผู้รู้พิเศษ	อุ	วะฐ	วะฐโย	หญิงสาว

ที่มา: วชิรญาณวโรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา. (2541). *บาลีไวยากรณ์*. หน้า 37–49.

จากตาราง 4 พบว่า คำนามในภาษาบาลีที่แจกรูปศัพท์แล้วสามารถบอกเพศ พจน์ การกได้ กล่าวคือ จะต้องแจกรูปไปตามการันต์ทั้ง 5 คือ อะ อิ อี อุ ู และ เมื่อแจกรูปศัพท์ด้วยวิภัตินามแล้ว จะเป็นตัวบอกเพศชาย ส่วนที่ปรากฏในเพศหญิง พบว่า มีการันต์ 5 ตัว เหมือนกับเพศชาย ต่างกันที่ อ การันต์ และในส่วน อิ กับ อุ การันต์เป็นเพียงแม่แบบในการแจกรูปศัพท์อื่นๆ ซึ่งในงานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะ คำนามที่เกี่ยวกับบุคคลเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีการันต์อีกหนึ่งตัวเป็นเครื่องหมายบอกเพศหญิงได้ คือ อินี เช่น อาจะวรี (อาจารย์) ราชนี (พระราชินี) เป็นต้น และ ส่วนที่ปรากฏในคำบุรุษสรรพนามมีลักษณะ การแจกรูปที่ต่างกัน ดังนี้

1.2.3 การแสดงเพศของคำบุรุษสรรพนามในภาษาบาลี

คำบุรุษสรรพนามในภาษาบาลีมีลักษณะการปรากฏที่แตกต่างกัน ดังนี้ คำบุรุษสรรพนาม อุตตมบุรุษ (บุรุษที่ 1) และมัธยมบุรุษ (บุรุษที่ 2) บอกเฉพาะพจน์ กลับไม่บอกเพศ กล่าวคือ เพศชายเพศหญิง มีรูปเหมือนกัน ส่วนคำบุรุษสรรพนาม ปฐมบุรุษ (บุรุษที่ 3) มีการแสดงเพศ ทั้งเอกพจน์ และพหูพจน์ ในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้คำบุรุษสรรพนามในภาษาบาลีด้วยการแทนลักษณะ (Features) ทางไวยากรณ์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างกัน ดังนี้

อะหัง

1st person
Singular
nominative

ไม่แสดงเพศ

มะยัง

1st person
Plural
nominative

ไม่แสดงเพศ

ตวัง

2nd person
Singular
nominative

ไม่แสดงเพศ

ตุ้มเห

2nd person
Plural
nominative

-----> ไม่แสดงเพศ

โส

3rd person
Masculine
Singular
nominative

-----> แสดงเพศ

สา

3rd person
Feminine
Singular
nominative

-----> แสดงเพศ

เต

3rd person
Masculine
Plural
nominative

-----> แสดงเพศ

ตา

3rd person
Feminine
plural
nominative

-----> แสดงเพศ

จากการแทนลักษณะบุรุษสรรพนามในภาษาบาลี พบว่า บุรุษที่ 1 และ บุรุษที่ 2 ไม่บอกเพศ บอกเฉพาะพจน์ เนื่องจากว่า บุรุษที่ 1 และ บุรุษที่ 2 อยู่ในวงสนทนาผู้พูดและผู้ฟัง จึงไม่จำเป็นในการระบุเพศในเวลาพูด ส่วนคำบุรุษสรรพนามบุรุษที่ 3 มีการแสดงเพศ ให้เห็นทั้งเอกพจน์ และพหูพจน์ เนื่องจากว่า เป็นบุคคลที่ไม่ใช่ผู้พูด และไม่ใช่ผู้ฟัง จึงจำเป็นต้องใช้รูปภาษาในการแสดงเพศ เมื่อมีการกล่าวถึง ไม่สามารถดูได้จากบริบทเหมือนกับบุรุษที่ 1 และ บุรุษที่ 2 ที่มีการสนทนากันเฉพาะหน้าในเวลาพูด ดังนั้น จากที่ได้ศึกษาเพศทางไวยากรณ์ของภาษาอื่นๆ และภาษาบาลี พบว่า มีการแจกรูปคำศัพท์ เพื่อแสดงความคล้อยตามเพศทางไวยากรณ์เช่นคำนาม คำนำนำนาม คำคุณศัพท์ เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้คือการปรากฏของเพศทางไวยากรณ์จะแตกต่างกันกับเพศทางธรรมชาติ ดังนี้

1.2.4 ความหมายของเพศทางธรรมชาติ

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสาร ดังนั้นภาษาจึงต้องมีการถ่ายทอดสิ่งที่มนุษย์รับรู้รอบๆ ตัว มนุษย์สังเกตว่า สิ่งมีชีวิตต่างๆ นั้น ถูกแบ่งออกเป็นเพศหญิง เพศชาย มนุษย์จึงมีชื่อเรียกคำนามเพศหญิง เพศชายที่ต่างกัน ตัวอย่างเช่น ภาษาไทยมีคำนามที่แสดงให้เห็นความหมายของเพศชาย เพศหญิงชัดเจน (โสมพิทยา คงตระกูล. 2539) ดังตัวอย่าง

(6) ก. เพศชาย ได้แก่ พ่อ ปู่ ลุง ตา เขย พระ เณร ชาย หนุ่ม

ข. เพศหญิง ได้แก่ แม่ ย่า ป้า สะใภ้ ยาย ชี หญิง สาว

ส่วนของเพศในภาษาไทยก็ยังพบความแตกต่างระหว่างภาษาที่ขึ้นอยู่กับเพศของผู้พูด กล่าวคือ ผู้หญิงจะใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายที่บ่งบอกความเป็นเพศหญิง เช่น หนู ดิฉัน คะ ขา และผู้ชายจะใช้สรรพนามและคำลงท้ายที่บ่งบอกความเป็นเพศชาย เช่น ผม ครับ

เพราะฉะนั้นเพศทางไวยากรณ์จึงแตกต่างกับเพศทางธรรมชาติตรงที่ว่า เพศทางไวยากรณ์ไม่ได้มีทุกภาษา ส่วนมากจะพบในกลุ่มตระกูลอินโด-ยูโรเปียน และมีไว้เพื่อแบ่งประเภทของคำ ทั้งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิต และยังทำให้คำต่างๆ เช่น คำนำนำนาม คำคุณศัพท์ เกิดความคล้อยตามเพศ พจน์ และการก ของนามได้ด้วย ส่วนเพศทางธรรมชาติมีทุกภาษา เพื่อบอกถึงความเป็นเพศชาย เพศหญิงมาโดยกำเนิด (Corbett. 1991)

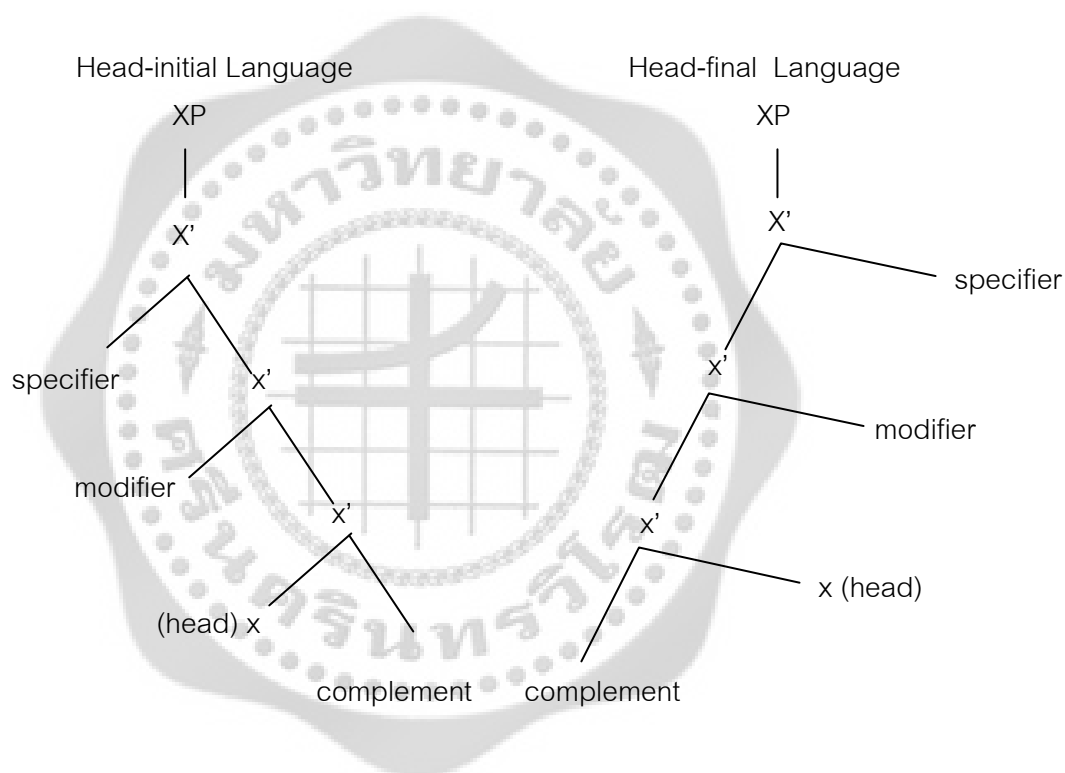
อย่างไรก็ตาม การแบ่งเพศทางไวยากรณ์ตามลักษณะเพศชายและเพศหญิง เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ยังมีเพศที่แบ่งตามลักษณะอื่นเช่นความมีชีวิต ซึ่งคำนามจะถูกแบ่งเป็นสิ่งมีชีวิต (มนุษย์ สัตว์ ฯลฯ) กับสิ่งไม่มีชีวิต (วัตถุ สิ่งของ) พบในภาษาอัลกองเกียน (Algonquian) เป็นต้น

จากที่ได้แสดงตัวอย่างความคล้อยตามของภาษาอื่นๆ พร้อมทั้งอธิบายความหมายของเพศ ในแต่ละภาษา พบว่า มีลักษณะการปรากฏที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในเรื่องของโครงสร้างประโยค เช่น ความคล้อยตามระหว่างประธานกับกริยา และความคล้อยตามระหว่างกรรมกับกริยาที่ได้ยกตัวอย่างไว้แล้ว ในส่วนเบื้องต้น พบว่า มีลักษณะการปรากฏของโครงสร้างภาษาดังนี้ เป็นภาษาแบบส่วนหลักนำหน้า

(Head-initial Language) เช่น ภาษาอังกฤษ (SVO) ซึ่งตรงกันข้ามกับภาษาบาลี (SOV) มีลักษณะการปรากฏภาษาแบบส่วนหลักตามหลัง (Head-final Language) ดังที่แสดงไว้ในหัวข้อ 1.3 โครงสร้างประโยคในภาษาบาลี

1.3 โครงสร้างในภาษาบาลี

โครงสร้างของภาษาบาลีมีลักษณะการเรียงลำดับของ ส่วนหลัก (Head) กับส่วนเติมเต็ม (Complement) การเรียงลำดับของส่วนหลักและส่วนขยายเฉพาะ (Specifier) รวมถึง การเรียงลำดับของส่วนหลักและส่วนขยายรวม (Adjunct) ตรงกันข้ามกับภาษาแบบส่วนหลักนำหน้า (Head-initial Language) พิจารณาโครงสร้างที่ปรากฏในรูป x' schema ดังภาพประกอบ 1

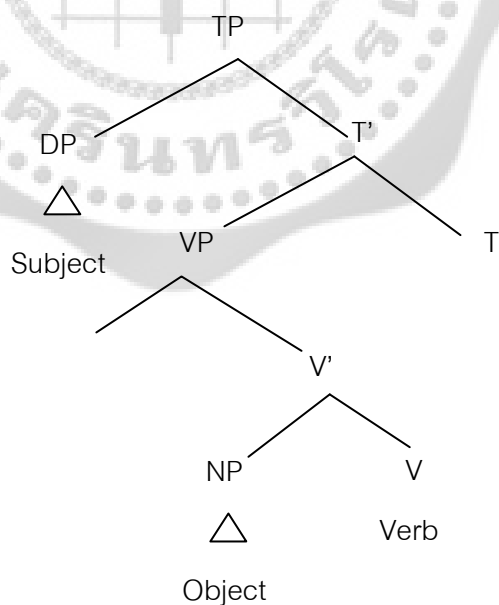

ภาพประกอบ 1 โครงสร้าง x'schema

จากโครงสร้าง x' schema ทำให้เราเห็นถึงความแตกต่างของการปรากฏทั้ง 2 แบบ และในส่วนของภาษาบาลี สามารถแสดงตัวอย่างประกอบดังที่ปรากฏในนามวลี บุพบทวลี กริยาวลี และ ประโยคตามลำดับ ดังนี้

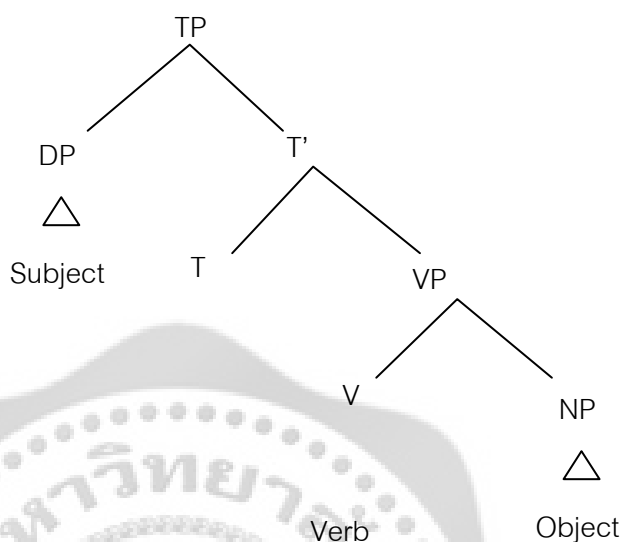
(7) ก. ไส่	อภิวโป	บุริโส	←-----	นามวลี
นั้น-SG.MASC.NOM.	หล่อ-SG.MASC.	ผู้ชาย- SG.MASC.NOM.		
“ผู้ชายหล่อคนนั้น”				
ข. ดิสระระณณะ	สะหะ	(ปัญจะ สีลา นิ.)	←-----	บุพบทวลี
สระณะ3-INS.	กับ	(ศีล5- PL. NEUT. NOM.)		
“(ศีล 5) กับสระณะทั้ง 3”				
ค. ตัสมีง	คาเม	ติฏฐะติ.	←-----	กริยาวลี
นั้น-SG.LOC.	บ้าน-SG.LOC.	ยืน-SG.PRES.		
“ยืนอยู่ที่บ้านหลังนั้น”				
ง. บุริโส	กัมมัง	กะโรติ.	←-----	ประโยค
ผู้ชาย-SG. MASC. NOM.	การงาน-ACC.	ทำ-SG.PRES.		
“ผู้ชายทำงานอยู่”				

จากตัวอย่าง (7) พบว่า การปรากฏในรูปประโยคภาษาบาลีจะเป็นลักษณะ SOV (Subject + object+ verb)สามารถแสดงโครงสร้างต้นไม่ได้ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างภาษาแบบ Head-final language

จากที่ได้แสดงโครงสร้างภาษาบาลี พบความแตกต่างที่รูปประโยคระหว่าง SOV และที่ต่างกับภาษาบาลีคือ ภาษาอังกฤษที่มีรูปประโยค SVO ดังแสดงโครงสร้างต้นไม้ความแตกต่าง ดังนี้

ภาพประกอบ 3 โครงสร้างแบบ Head-initial language

จากที่ได้แสดงความแตกต่างของโครงสร้างภาษาทั้ง 2 แบบแล้ว ในหัวข้อต่อไปจะได้กล่าวถึงความคล้ายตามเพศที่ปรากฏในนามวลี ของภาษากลุ่มตระกูลอินโด- ยูโรเปียนตามลำดับ ดังนี้

2. ความคล้ายตามเพศที่เกิดในนามวลี (Determiner Phrase)

ภาษาที่แสดงความคล้ายตามเพศส่วนมากจะปรากฏเฉพาะในกลุ่มตระกูล อินโด-ยูโรเปียน เพื่อแสดงความคล้ายตามเพศและพจน์ ของคำนั้นๆ แต่ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างเพียง 4 ภาษาในกลุ่มตระกูลอินโด-ยูโรเปียน เพราะเป็นภาษาที่เรารู้จักกันดี เช่น ภาษากรีก ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน และภาษาเยอรมัน พร้อมทั้งศึกษาความคล้ายตามเพศที่ปรากฏในนามวลี ได้แก่ คำนำหน้านาม และคำคุณศัพท์ ของทั้ง 4 ภาษา ตามลำดับ ดังนี้

2.1 ภาษากรีกพระคำภีร์

ในภาษากรีกฉบับพระคัมภีร์ที่ผู้วิจัยเลือกมานี้ มีการถอดเสียงเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งง่ายต่อการอ่านและทำความเข้าใจ มีลักษณะการปรากฏความคล้ายตามเพศ พจน์ ที่คำนำหน้านาม คำคุณศัพท์ กล่าวคือ มีการเติมคำเพื่อบอก เพศ พจน์ ของคำนาม ซึ่งคำนามแบ่งออกเป็น 3 เพศ คือ เพศชาย เพศหญิง

และเพศกลาง ในส่วนคำนำหน้านาม และคำคุณศัพท์จะมีการแจกรูปศัพท์ ที่ต่างกัน เพื่อบอกเพศ และ พจน์ของนาม ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างในส่วนที่ปรากฏในกรรตุการก (Nominative Case) ดังตัวอย่าง คำนำหน้านาม และคำคุณศัพท์ปรากฏกับคำนาม (Snape. 2006: 77)

(8) ก. <i>O</i>	<i>kal-os</i>	dhaskalos.
The-MASC.SG.	good- MASC.SG.	teacher
"The good teacher"		
ข. <i>E</i>	<i>kal-i</i>	embiria.
The-FEM.SG	good-FEM.SG.	experience
"The good experience"		
ค. <i>To</i>	<i>kal-o</i>	pedhi
The-NEUT. SG.	good- NEUT.SG.	child
"The good child"		

จากตัวอย่าง (8) พบคำนำหน้านามชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ มีรูปเอกพจน์ กล่าวคือ เมื่อมีการแจกรูปคำศัพท์ สามารถบอกเพศ และพจน์ของนามได้ เช่น ในตัวอย่าง (8ก) มีการแจกรูป *o* ซึ่งเป็นคำนำหน้านามชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ที่เติมปัจจัยท้ายคำ ได้แก่ -os บอกเพศชาย เอกพจน์ ส่วนตัวอย่าง (8ข) พบว่า *e* และ -i บอกเพศหญิง เอกพจน์ และในตัวอย่าง (8ค) พบว่า *to* กับ -o บอกเพศกลาง เอกพจน์ และในส่วนของกรรตุการกพหูพจน์มีลักษณะการแจกที่แตกต่างกัน (Pappas. 2008) ดังนี้

(9) ก. <i>Oi</i>	<i>kal- oi</i>	pateras
The-MASC.PL.	good- MASC.PL.	fathers
"The good fathers"		
ข. <i>Ai</i>	<i>kal- es</i>	materas
The-FEM.PL.	good- FEM.PL.	mothers
"The good mothers"		
ค. <i>Ta</i>	<i>kal- a</i>	vivlia
The-NEUT. PL.	good-NEUT. PL.	book
"The good books"		

จากตัวอย่าง (9) พบว่า คำนำหน้านามชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ มีรูปพหูพจน์ กล่าวคือ ปรากฏการแจกรูปศัพท์ เพื่อบอกเพศ และพจน์ของนามได้ เช่น ตัวอย่าง (9ก) พบว่า มีรูปเหมือนกันระหว่างคำนำหน้านามชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ เมื่อมีการแจกเป็นพหูพจน์ คือ *oi* บอกเพศชาย ส่วนตัวอย่าง (9ข)

พบว่า *ai* และ *-es* บอเพศหญิง พหูพจน์ และในตัวอย่าง (9ค) พบ *ta* และ *-a* บอเพศกลาง มีรูปพหูพจน์ และในส่วนคำนำหน้านามไม่ชี้เฉพาะที่ปรากฏการแจกแจงพร้อมกับคำคุณศัพท์ (Pappas. 2008) ดังตัวอย่าง

(10) ก. <i>Enas</i>	<i>psil-os</i>	geros
A-MASC.SG	tall- MASC.SG.	man
"A tall man"		
ข. <i>Mia</i>	<i>psil-i</i>	trapezi
AN-FEM.SG.	tall- FEM.SG.	table
"A tall table"		
ค. <i>Ena</i>	<i>psil-o</i>	ktirio
A-NEUT .SG.	tall- NEUT.SG.	building
"A tall building"		

จากตัวอย่าง (10) พบว่า คำนำหน้านามไม่ชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์แสดงการแจกแจงศัพท์เพื่อ บอเพศและพจน์ของนามได้ เช่น ตัวอย่าง (10ก) พบว่า *enas* และ *-os* บอเพศชาย เอกพจน์ ส่วน ตัวอย่าง (10ข) พบว่า *mia* และ *-i* บอเพศหญิง เอกพจน์ และในตัวอย่าง (10ค) พบว่า *ena* และ *-o* บอเพศกลาง เอกพจน์ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า คำนำหน้านาม และคำคุณศัพท์จะคล้อยตามกับเพศ ของคำนามที่มันขยายทั้งเอกพจน์และพหูพจน์

ดังนั้น จากการศึกษาความคล้อยตามเพศในภาษกรีก พบว่า มี 3 เพศด้วยกัน และมีการปรากฏ ความคล้อยตามกับคำนำหน้านามชี้เฉพาะ และไม่ชี้เฉพาะทั้งรูปเอกพจน์ และพหูพจน์ รวมถึงคำคุณศัพท์ กล่าวคือ มีการแจกแจงแสดงความคล้อยตามเพศ พจน์ของนามได้ และจากตัวอย่างที่ปรากฏในภาษกรีก ฉบับพระคัมภีร์ สามารถสรุปตารางการแจกแจงได้ ดังนี้

ตาราง 5 สรุปการแจกแจงของของคำนำนานามและคำคุณศัพท์ในภาษากรีกพระคัมภีร์

gender	definite articles		indefinite articles		adjectives	
	SG.	PL.	SG.	PL.	SG.	PL.
masculine	o	oi	enas	ou	-os	-oi
feminine	e	ai	mia	es	-e	-es
neuter	to	ta	ena	ia	-o	-a

ที่มา: Pappas, John Peter. (2008). *Bible Greek : Basic Grammar of the Greek New Testament*. PP. 6 – 7

2.2 ภาษาฝรั่งเศส

ในภาษาฝรั่งเศสพบการปรากฏความคล้ายตามเพศ ซึ่งเพศที่ปรากฏนั้นพบว่า มี 2 เพศด้วยกัน คือ เพศชาย และเพศหญิง และในส่วนคำนำนานาม และคำคุณศัพท์ เมื่อปรากฏจะแสดงความคล้ายตามเพศ พจน์ของคำนาม กล่าวคือ มีการแจกแจงเพศ พจน์ ตรงกับคำนาม ดังแสดงตัวอย่างการแจกแจงศัพท์ของคำนำนานาม และคำคุณศัพท์ที่ปรากฏกับคำนาม (Lawless. 2013: Online)

- (11) ก. *Un* grand-Ø chat
A-MASC.SG. big-SG. cat
“A big cat”
- ข. *Une* grand-e fille
A-FEM. SG. big-FEM.SG. girl
“A big girl”
- ค. *Des* grand-s chats
Some-PL. big-MASC.PL. cat-PL.
“Some big cats”
- ง. *Des* grand-es filles
Some-PL. big-FEM.PL. girl-PL.
“Some big girls”

จากตัวอย่าง (11) พบว่า คำนำหน้านามไม่ชี้เฉพาะปรากฏร่วมกับคำคุณศัพท์แสดงความคล้อยตามเพศและพจน์ของนามได้เช่นในตัวอย่าง (11ก) พบว่า *un* เป็นคำนำหน้านามไม่ชี้เฉพาะ เพศชาย มีรูปเอกพจน์ ส่วนคำว่า *grand (big)* เป็นคำคุณศัพท์คงรูปอย่างเดิม ไม่มีการแจกรูป ทราบเพศได้เพราะอาศัยการปรากฏของคำนำหน้านามไม่ชี้เฉพาะ คือ เพศชาย ส่วน (11ข) พบว่า *une* เป็นคำนำหน้านาม ไม่ชี้เฉพาะ แจกรูปบอกเพศหญิง เอกพจน์ และคำคุณศัพท์พบว่า มีการเติมปัจจัย -e ท้ายคำ เพื่อบอกเพศพจน์ด้วย และใน (11ค) และ (11ง) พบว่า คำนำหน้านามไม่ชี้เฉพาะมีรูปพหูพจน์ทั้งเพศชายเพศหญิงเหมือนกัน คือ *des* ต้องอาศัยความคล้อยตามด้านเพศ และพจน์ที่คำคุณศัพท์ กล่าวคือ มีการแจกรูปที่คำคุณศัพท์ ได้แก่ -s บอกเพศชายพหูพจน์ และ -es บอกเพศหญิงพหูพจน์ และนอกจากนี้ ยังพบในส่วนของคำนำหน้านามชี้เฉพาะและคำคุณศัพท์มีปรากฏ (Hawkins. 2001: 90 – 91) ดังตัวอย่าง

(12) ก. <i>Le</i>	<i>cher- Ø</i>	<i>sac</i>
The-MASC.SG.	expensive-SG.	Bag
"The expensive bag"		
ข. <i>La</i>	<i>chère-e</i>	<i>veste</i>
The-FEM.SG.	expensive-FEM.SG.	jacket
"The expensive jacket"		
ค. <i>Les</i>	<i>chers-s</i>	<i>sacs</i>
The-PL.	expensive-MASC.PL.	bag-PL.
"The expensive bags"		
ง. <i>Les</i>	<i>chères-es</i>	<i>vestes</i>
The-PL.	expensive-FEM.PL.	jacket-PL.
"The expensive jackets"		

จากตัวอย่าง (12) พบว่า คำนำหน้านามชี้เฉพาะปรากฏกับคำคุณศัพท์แสดงความแตกต่างกันในการแจกรูปศัพท์ ดังตัวอย่าง (12ก) พบว่า *le* เป็นคำนำหน้านามชี้เฉพาะ เพศชาย เอกพจน์ ในขณะที่คำคุณศัพท์ (*cher*) คงรูปศัพท์อย่างเดิม ไม่มีการแจกรูป จะทราบเพศได้ต้องอาศัยการแจกรูปของคำนำหน้านาม ส่วนใน (12ข) พบว่า *la* เป็นคำนำหน้านามชี้เฉพาะ เพศหญิง เอกพจน์ แสดงการแจกรูปบอกเพศ ในขณะที่คำคุณศัพท์มีการเติมปัจจัย -e ท้ายคำแสดงเพศหญิง เอกพจน์เช่นกัน และใน (12ค) และ (12ง) พบว่า คำนำหน้านามชี้เฉพาะมีรูปพหูพจน์เหมือนกันทั้งเพศชายและเพศหญิง คือ *les* ดังนั้น จะทราบเพศได้ต้องอาศัยการปรากฏของคำคุณศัพท์ที่มีการแจกรูปโดยการเติมปัจจัยท้ายคำ แสดงเพศ เช่น -s บอกเพศชายพหูพจน์ และ -es บอกเพศหญิงพหูพจน์

จากการศึกษาความคล้ายตามเพศในภาษาฝรั่งเศส พบการปรากฏระหว่างคำนำหน้านามกับคำนาม มีความเหมือนกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง คือ รูปพหูพจน์ ของคำนำหน้านามชี้เฉพาะ *les (the)* และ *des (some)* ไม่ชี้เฉพาะ นอกนั้นปรากฏการแจกรูปเพื่อบอกเพศ พจน์ได้ไม่ซ้ำรูปกัน ส่วนคำคุณศัพท์เฉพาะเพศชายมีกฎไม่แน่นอน จะมีลักษณะแตกต่างที่คำลงท้าย ส่วนที่นำเสนอคือการปรากฏลักษณะทั่วไปของคำคุณศัพท์ที่เป็นเพศชาย ซึ่งผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างมาเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เพื่อให้เห็นถึงลักษณะการปรากฏที่แตกต่างกันกับเพศหญิง จากตัวอย่างที่แสดงมานี้สามารถสรุปเป็นตารางคำนำหน้านามและคำคุณศัพท์ได้ ดังนี้

ตาราง 6 สรุปการแจกรูปศัพท์ของคำนำหน้านามและคำคุณศัพท์ในภาษาฝรั่งเศส

gender	definite articles		indefinite articles		adjectives	
	SG.	PL.	SG.	PL.	SG.	PL.
masculine	le	les	un	des	-	-s
feminine	la	les	une	des	-e	-es

ที่มา: Hawkins, Roger. (2001). French Grammar and Usage. *Senior Lecturer in Language and Linguistics*. p. 23.

ในหัวข้อต่อไปจะกล่าวถึงความคล้ายตามเพศในภาษาสเปน ที่ปรากฏกับคำนำหน้านาม และคำคุณศัพท์ กล่าวคือ มีการแจกรูปศัพท์เพื่อบอกเพศ และพจน์ของคำนามได้

2.3 ภาษาสเปน

ในภาษาสเปนผู้วิจัยพบการปรากฏความคล้ายตามเพศและพจน์ของคำนำหน้านาม และคำคุณศัพท์ เหมือนกับภาษากรีก ภาษาฝรั่งเศส เช่นกัน เพศที่ปรากฏนั้น มี 2 เพศ คือ เพศชายและเพศหญิง ลำดับแรกจะกล่าวถึงคำที่แสดงความคล้ายตามเพศที่มีการแจกรูปศัพท์บอกเพศและพจน์ของนาม ดังตัวอย่างคำนำหน้านามปรากฏกับคำนาม (Lawless. 2013: Online)

- (13) ก. *El* gato
The-.MASC.SG. cat
“The cat”

๑. <i>La</i>	gata
The-FEM. SG.	cat
“The cat”	
ค. <i>Los</i>	gato-s
The- MASC. PL.	cat- PL.
“The cats”	
ง. <i>Las</i>	gata-s
The-FEM. PL.	cat-PL.
“The cats”	

จากตัวอย่าง (13) พบคำนำหน้านามมีการแจกรูปศัพท์ เช่น (13ก) พบว่า *e/* เป็นคำนำหน้านามชี้เฉพาะ แจกรูปศัพท์เพื่อบอกเพศของนาม *gato* (cat) เป็นเพศชาย มีรูปเอกพจน์ (13ข) พบว่า *la* บอกเพศหญิง เอกพจน์ ส่วน (13ค-ง) มีการแจกรูปพหูพจน์ เพศชาย คือ *los* และ *las* บอกเพศหญิง พหูพจน์ และยังพบในส่วนที่ปรากฏกับคำนำหน้านามไม่ชี้เฉพาะ (Fred, F. 2013: Online) ดังตัวอย่าง

(14) ก. <i>Un</i>	<i>nuev-o</i>	libro
A-MASC.SG.	new- MASC.SG.	book
“A new book”		
๑. <i>Una</i>	<i>nuev-a</i>	mesa
A-FEM.SG.	new-FEM.SG.	table
“A new table”		
ค. <i>Unos</i>	<i>nuev-os</i>	libro-s
Some-MASC.PL.	new- MASC.PL.	book-PL.
“Some new books”		
ง. <i>Unas</i>	<i>nuev-as</i>	mesa-s
Some-FEM.PL.	new-FEM.PL.	table-PL.
“Some new table”		

จากตัวอย่าง (14) พบว่า คำนำหน้านามไม่ชี้เฉพาะ ปรากฏร่วมกับคำคุณศัพท์ที่มีการแจกรูปบอกเพศได้ เช่น บอกเพศชาย เอกพจน์ ได้แก่ *un* และ *-o* ส่วนบอกเพศหญิง เอกพจน์ ได้แก่ *una* และ *-a* และบอกเพศชาย พหูพจน์ ได้แก่ *unos* และ *-os* บอกเพศหญิง พหูพจน์ ได้แก่ *unas* และ *-as* ดังนั้น คำนำหน้านาม และคำคุณศัพท์เมื่อปรากฏสามารถแจกรูปศัพท์แสดงความคล้อยตามเพศของนามได้ กล่าวคือ

การปรากฏของคำทั้ง 2 ไม่ซ้ำรูปกันระหว่างเพศชาย และเพศหญิง และในส่วนของคำคุณศัพท์อีกประเภทหนึ่งที่สามารถเป็นได้ทั้งเพศชาย และ เพศหญิง คือคำลงท้ายด้วย *-ble* เช่น คำว่า *invisible impossible etc.*

ดังนั้น จากการศึกษาในภาษาสเปน ผู้วิจัย พบว่า เพศที่ปรากฏมี 2 เพศด้วยกัน คือ เพศชาย และเพศหญิง ในส่วนคำนำนานาม และคำคุณศัพท์มีการแจกรูปศัพท์ไม่ซ้ำกันระหว่างเพศชาย เพศหญิง เอกพจน์ และพหูพจน์ สามารถสรุปตารางการปรากฏได้ ดังนี้

ตาราง 7 สรุปการแจกรูปศัพท์ของคำนำนานามและคำคุณศัพท์ในภาษาสเปน

gender	definite articles		indefinite articles		adjectives	
	SG.	PL.	SG.	PL.	SG.	PL.
masculine	el	los	un	unos	-o	-os
feminine	la	las	una	unas	-a	-as

ที่มา: Fred, F. Jehle. (2013) *Adjective in Spanish*. Retrieved December 15, 2013, from <http://www.users.ipfw.edu/jehle/courses/adject.htm>.

จากตาราง 7 พบว่า คำนำนานาม และคำคุณศัพท์ทั้งมีรูปเอกพจน์ และพหูพจน์ มีการแจกรูปที่ไม่ซ้ำกัน ซึ่งต่างจากภาษากรีก ส่วนภาษาฝรั่งเศสมีรูปพหูพจน์ตัวเดียวกัน ระหว่างคำนำนานาม และคำคุณศัพท์ แต่ในภาษาสเปนกลับมีการแจกรูปศัพท์ที่แตกต่างกัน มีความชัดเจนในการบอกเพศ และพจน์มากกว่า และในหัวข้อต่อไปจะกล่าวถึงความคล้ายตามเพศในภาษาเยอรมัน ที่ปรากฏกับคำนำนานาม และคำคุณศัพท์ สามารถบอกเพศและพจน์ของนามได้ ดังนี้

2.4 ภาษาเยอรมัน

ในภาษาเยอรมัน ผู้วิจัย พบการปรากฏความคล้ายตามเพศ และพจน์ของคำนำนานาม และคำคุณศัพท์ กล่าวคือ มีการแจกรูปศัพท์ สามารถบอกเพศ และพจน์ของนามได้ ซึ่งเพศในภาษาเยอรมันพบว่า มี 3 เพศด้วยกัน คือ เพศชาย เพศหญิง และเพศกลาง ในกรณีแรกจะกล่าวถึง ความคล้ายตามเพศที่มีการแจกรูปศัพท์ของคำนำนานาม และคำคุณศัพท์พร้อมยกตัวอย่างประกอบตามลำดับ พิจารณาการปรากฏของคำนำนานามชี้เฉพาะ คำนำนานามไม่ชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ (จรัญวิไล จรุงโรจน์. 2540: 32 – 33) ดังนี้

- (15) ก. *Der* Löffel
The-MASC.SG. spoon
“The spoon”
- ข. *Die* Gabel
The-FEM.SG. fork
“The fork”
- ค. *Das* Messer
The-NEUT.SG. knife
“The knife”

จากตัวอย่าง (15) พบว่า คำนำหน้านามซึ่งเฉพาะมีการแจกแจงที่แตกต่างกันทั้ง 3 เพศ เช่น *der* บอกเพศชาย เอกพจน์ *die* บอกเพศหญิง เอกพจน์ และ *das* บอกเพศกลาง เอกพจน์ และที่ปรากฏในรูปพหูพจน์ กลับไม่มีการแจกแจงที่ต่างกันทั้ง 3 เพศ และในส่วนของคำคุณศัพท์ก็พบการปรากฏร่วมกับคำนำหน้านามไม่ชี้เฉพาะ แสดงความคล้อยตามเพศและพจน์ได้เช่นกัน (Hayes. 2008: 27) ดังตัวอย่าง

- (16) ก. *Ein* *gut-er* Löffel
A-SG. good-MASC.SG. spoon
“A good spoon”
- ข. *Eine* *gut-e* Gabel
A-FEM.SG. good-FEM.SG. fork
“A good fork”
- ค. *Ein* *gut-es* Messer
A-SG. good-SG.NEUT. knife
“ A good knife”

จากตัวอย่าง (16) พบว่า *gut* (good) เมื่อมีการเติมปัจจัยท้ายคำ สามารถบอกเพศ และพจน์ได้เช่น -er บอกเพศชาย เอกพจน์ -e บอกเพศหญิง เอกพจน์ และ-es บอกเพศกลาง เอกพจน์ โดยเฉพาะเพศชายและเพศกลาง จะมีรูปเหมือนกันคือ *ein* ส่วนที่ปรากฏกับรูปพหูพจน์ พบว่า มีลักษณะปรากฏที่เหมือนกัน คือ ที่ลงท้ายด้วย -en สำหรับคำคุณศัพท์ ปรากฏกับคำสรรพนามชี้เฉพาะ *die* พิจารณา (Heiner; & Karen. 2004: 145) ตัวอย่าง

(17) ก. <i>Die</i>	<i>Gut-en</i>	<i>Bucher</i>
The-PL.	good-PL.	book-PL.
“The good books”		
ข. <i>Die</i>	<i>schnell-en</i>	<i>Katzen</i>
The-PL.	fast-PL.	cat-PL.
“The fast cats”		
ค. <i>Die</i>	<i>jung-en</i>	<i>Damen</i>
The-PL.	young -PL.	lady-PL.
“The young ladies”		

จากตัวอย่าง (17) พบว่า คำสรรพนามชี้เฉพาะ กับคำคุณศัพท์เมื่อเวลาปรากฏในรูปพหูพจน์ จะมีลักษณะปรากฏเหมือนกัน กล่าวคือ คำสรรพนามชี้เฉพาะ คือ *die* ส่วนคำคุณศัพท์ลงท้ายด้วย *-en* ดังนั้น เพศที่ปรากฏในภาษาเยอรมัน มี 3 เพศ คือ เพศชาย เพศหญิง และเพศกลาง เมื่อมีการปรากฏ จะแสดงความคล้ายตามเพศและพจน์ที่คำนำหน้านาม คำคุณศัพท์ ทั้งที่มีการแจกรูปเหมือนกันและต่างกัน จากการศึกษาพบว่า คำนำหน้านามชี้เฉพาะมีรูปพหูพจน์ จะปรากฏรูปที่เหมือนกันทั้ง 3 เพศ คือ *die* ส่วนรูปเอกพจน์มีการแจกรูปศัพท์แสดงความแตกต่างเพศและพจน์ได้ และคำนำหน้านามไม่ชี้เฉพาะ พบว่าที่เหมือนกันคือ เพศชาย และเพศกลาง ได้แก่ *ein* ส่วนคำคุณศัพท์มีการแจกรูปศัพท์ที่ต่างกัน สามารถสรุปตารางการปรากฏได้ ดังนี้

ตาราง 8 สรุปการแจกรูปศัพท์ของคำนำหน้านาม และคำคุณศัพท์ในภาษาเยอรมัน

gender	definite articles		indefinite articles	adjectives	
	SG.	PL.	SG.	SG.	PL.
masculine	der	die	ein	-er	-en
feminine	die	die	eine	-e	-en
neuter	das	die	ein	-es	-en

ที่มา: Heiner, Schenke; & Karen, Seago. (2004). Basic German : A Grammar and Workbook. *British Library Cataloguing in Publication Data*. p. 42.

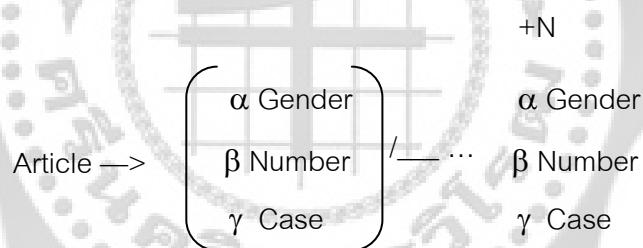
จากตาราง 8 พบการแจกแจงของคำนำหน้านามและคำคุณศัพท์ มีการแจกแจงศัพท์บอกเพศและพจน์ได้ ในส่วนคำนำหน้านามชี้เฉพาะนั้น มีรูปพหูพจน์ทั้ง 3 เพศ ที่เหมือนกัน และคำนำหน้านามไม่ชี้เฉพาะในรูปพหูพจน์ พบว่า ไม่ปรากฏการแจกแจงศัพท์ในภาษาเยอรมัน ส่วนในรูปเอกพจน์ พบว่า มีการแจกแจงศัพท์

จากการศึกษาความคล้ายคลึงตามที่ปรากฏในนามวลี ทั้ง 4 ภาษา พบว่า เพศที่ปรากฏนั้น แสดงถึงความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของแต่ละภาษา เช่น ภาษากรีก ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน และภาษาเยอรมัน ผู้วิจัย พบว่า ภาษากรีก และภาษาเยอรมัน แบ่งเพศทางไวยากรณ์ไว้ 3 เพศ ได้แก่ เพศชาย เพศหญิง และเพศกลาง ส่วนในภาษาฝรั่งเศสและภาษาสเปน แบ่งไว้ 2 เพศ คือ เพศชายและเพศหญิง และในหัวข้อต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอการวิเคราะห์ตามแนว Generative Grammar เริ่มต้นด้วยของ ชอมสกี (Chomsky. 1965) และตามด้วยของ ริตเตอร์ (Ritter. 1991) ในหัวข้อ 2.5 ดังนี้

2.5 การวิเคราะห์ตามแบบไวยากรณ์ปริวรรต

2.5.1 ชอมสกี (Chomsky. 1965)

ชอมสกี (Chomsky. 1965: 174 – 175) ได้เสนอกฎความคล้ายคลึงตามระหว่าง ϕ (Phi- feature) ของคำนำหน้านามและคำนามมีกฎโครงสร้าง ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 กฎแสดงความคล้ายคลึงตามของฟายฟีเจอร์ (เพศ พจน์ การก)

ที่มา: Chomsky, Noam. (1965). *Aspects of the Theory of Syntax*. pp. 174 – 175.

จากภาพประกอบ 4 แสดงให้เห็นว่า คำนำหน้านาม เมื่ออยู่หน้าคำนามนั้น ลักษณะจะต้องคล้ายคลึงตามลักษณะของคำนาม คือ มีเพศ พจน์ และการกตรงกับนาม ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างที่ปรากฏในภาษาอิตาลีในระหว่างคำนำหน้านามชี้เฉพาะ และคำนาม (Proudfoot; & Cardo. 2005: 117) ดังนี้

(18) ก. <i>Lo</i> ¹	<i>zio</i> [+N]
$\begin{pmatrix} \text{MASC.} \\ \text{SG.} \end{pmatrix}$	$\begin{pmatrix} \text{MASC.} \\ \text{SG.} \end{pmatrix}$
“The uncle”	
ข. <i>La</i>	<i>zia</i> [+N]
$\begin{pmatrix} \text{FEM.} \\ \text{SG.} \end{pmatrix}$	$\begin{pmatrix} \text{FEM.} \\ \text{SG.} \end{pmatrix}$
“The aunt”	

จากตัวอย่าง (18) เป็นเพียงตัวอย่างของ คำนำหน้านามที่ปรากฏกับคำนามเท่านั้น ซึ่งจะต้องมีลักษณะที่ตรงกับลักษณะของคำนามตามกฎในภาพประกอบ 4 คือ จะต้องใส่คำศัพท์ (Lexical Insertion) และเลือกเอาคำที่ตรงกับลักษณะ เช่น *lo* กับคำนามเพศชาย *Zio* เอกพจน์ และ *la* กับคำนามเพศหญิง *Zia* เอกพจน์

นอกจากทฤษฎีของซอมสกี ที่ได้กล่าวถึง คำนำหน้านามที่จะต้องคล้อยตามคำนามแล้ว ทำให้เกิดข้อสังเกตว่า ในบางภาษาเช่น ภาษาฝรั่งเศส เมื่อนามเป็นเอกพจน์ คำนำหน้านามจะแบ่งเพศ แต่เมื่อนามเป็นพหูพจน์ คำนำหน้านามกลับไม่แบ่งเพศ พิจารณาตัวอย่างในคำนำหน้านามชี้เฉพาะ (Lawless. 2013: Online)

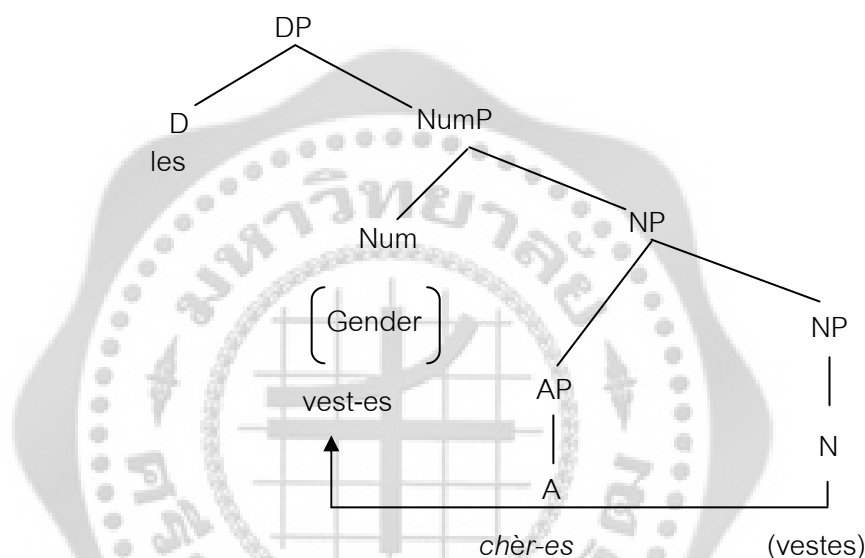
(19) ก. <i>Le</i>	<i>livre</i>
The- MASC.SG.	Book
“The book”	
ข. <i>La</i>	<i>banque</i>
The-FEM.SG.	bank
“The bank”	
ค. <i>Les</i>	<i>livres</i>
The- PL.	book-PL
“The books”	
ง. <i>Les</i>	<i>banques</i>
The- PL.	bank-PL.
“The banks”	

¹คำว่า *lo* ให้ใช้เฉพาะคำนามที่ขึ้นด้วย *s + c* หรือ *z* นอกนั้นให้ใช้ *il* ส่วนที่ปรากฏในรูปพหูพจน์ เช่น *ragazzi* (boys) และ *donne* (women) เป็นต้น ส่วนรูปพหูพจน์เพศชายจะลงท้ายด้วย *i* และรูปพหูพจน์เพศหญิงลงท้ายด้วย *e* นอกจากนี้ยังมีคำที่ลงท้ายได้ทั้งเพศชายเพศหญิง เอกพจน์ *e* และเพศชายเพศหญิงพหูพจน์ *i*

จากตัวอย่าง (19) พบความแตกต่างระหว่างนามเอกพจน์และพหูพจน์ กล่าวคือ เมื่อนามเป็นเอกพจน์ คำนำหน้านามจะแสดงเพศ แต่เมื่อนามเป็นพหูพจน์ คำนำหน้านามกลับไม่แสดงเพศ จึงได้มีผู้เสนอไว้ว่า เพศ น่าจะอยู่ภายใต้พจน์วลี (Number phrase) กล่าวคือ เพศจะปรากฏร่วมกับพจน์ ผู้ที่เสนอแนวคิดนี้คือ ริตเตอร์ (Ritter. 1991)

2.5.2 ริตเตอร์ (Ritter. 1991)

ริตเตอร์ (Ritter. 1991) ได้เสนอกฎไว้ว่า ลักษณะเพศจะอยู่ภายใต้พจน์วลีที่มีลักษณะพจน์อยู่ กล่าวคือ ถ้ามีพจน์เมื่อใด เพศก็ย่อมปรากฏเมื่อนั้น พิจารณาโครงสร้างต้นไม้ ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 โครงสร้างวากยสัมพันธ์ลักษณะเพศอยู่ภายใต้ลักษณะพจน์

ที่มา: Ritter, E. (1991). *Two functional categories in Noun Phrases*. P.37-62

จากภาพประกอบ 5 พบว่า Les chères vestes กล่าวคือ นามที่ปรากฏในภาษาฝรั่งเศส [vestes_{jacket}] ย้ายมาอยู่ใต้ Num head เพื่อมารับลักษณะเพศและพจน์ ซึ่งคำนำหน้านามชี้เฉพาะทั้งเพศชาย เพศหญิง พหูพจน์มีรูปเหมือนกันไม่แสดงเพศ จะพบว่า เมื่อนามย้ายมาอยู่ใกล้ D [les_{the}] และ A [chères_{expensive}] เพื่อให้ D และ A จะได้มองเห็น ลักษณะเพศ และพจน์ของนามกล่าวคือ การปรากฏความคล้อยตามเกิดขึ้นเมื่อ D (คำนำหน้านาม) และ A (คำคุณศัพท์) อยู่ใกล้กันจึงมองเห็นลักษณะเพศหญิงพหูพจน์ ดังที่แสดงตัวอย่างไว้แล้วในภาษาฝรั่งเศส

จากที่ได้ศึกษาความคล้อยตามที่ปรากฏในนามวลี ข้างต้นพร้อมทั้งอธิบายทฤษฎีความคล้อยตามที่ปรากฏในนามวลีแล้ว ต่อไปจะได้กล่าวถึงความคล้อยตามที่ปรากฏระหว่างประธาน กับกริยาแท้ (Subject-verb agreement) และตามด้วยทฤษฎีโครงสร้างในหัวข้อที่ 3 ตามลำดับ

3. ความคล้อยตามเพศที่เกิดในประโยค

นอกจากความคล้อยตามระหว่างคำนามกับส่วนต่างๆ ของนามวลีแล้ว ยังพบความคล้อยตามเพศที่เกิดในประโยค หรือเรียกว่า Subject-verb agreement ซึ่งภาษาที่ปรากฏความคล้อยตามในประโยคนั้น มีหลากหลายภาษา ผู้วิจัยจะขอเลือกเพียงตัวอย่างใน 3 ภาษา ที่แสดงการปรากฏความคล้อยตาม ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มตระกูลอินโด-ยูโรเปียน และที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มตระกูลอินโด-ยูโรเปียนตามลำดับ สามารถแสดงการผันรูปที่คำกริยาได้ และแสดงให้เห็นถึงความคล้อยตามเพศ ซึ่งภาษาที่ผู้วิจัยเลือกมาได้แก่ ภาษาฮีบรูสมัยใหม่ ภาษาฮินดี และภาษาเซอร์เบีย

3.1 ภาษาฮีบรูสมัยใหม่

ในกรณีแรกผู้วิจัยจะกล่าวถึงเพศที่ปรากฏในภาษาฮีบรู ภาษานี้ไม่ได้จัดอยู่ในกลุ่มอินโด-ยูโรเปียน ซึ่งเพศที่ปรากฏในภาษาฮีบรูแบ่งออกเป็น 2 เพศ คือ เพศชาย และเพศหญิง เมื่อเพศปรากฏความคล้อยตามก็ปรากฏ เช่น การผันคำกริยาสามารถแสดงเพศของประธานได้ ดังตัวอย่างที่ปรากฏกับบุรุษสรรพนามบุรุษที่ 1 (Anderson; & Keenan. 1985: 269)

(20)	ก. Ani	<i>medaber-Ø</i>
	1SG.	speak-SG.MASC.
	"I speak."	
	ข. Ani	<i>medaber-et</i>
	1SG.	speak-SG.FEM.
	"I speak."	

จากตัวอย่าง (20) พบว่า บุรุษสรรพนามบุรุษที่ 1 ในภาษาฮีบรูสมัยใหม่ ระหว่างเพศชายและเพศหญิง เอกพจน์มีรูปเหมือนกัน เมื่อปรากฏในประโยคต้องอาศัยการผันรูปของกริยา ในการบอกเพศและพจน์ กล่าวคือ กริยารูปเอกพจน์จะไม่มีการผันรูป คงรูปอย่างเดิม เมื่อปรากฏเพศหญิง จึงแสดงความคล้อยตามเพศได้ คือ เติมปัจจัย *-et* ท้ายคำกริยา และส่วนที่ปรากฏในรูปพหูพจน์ก็มีความแตกต่างกัน (Anderson; & Keenan. 1985: 269) ดังตัวอย่าง

- (21) ก. Anakhnu *medaber-im.*
 1PL. speak-PL.MASC.
 “We speak.”
- ข. Anakhnu *medaber-ot*
 1PL. Speak-PL.FEM.
 “We speak.”

จากตัวอย่าง (21) พบว่า รูปพหูพจน์ ระหว่างเพศชายและหญิง ประธานคงรูปอย่างเดิม ส่วนกริยาจะมีการเติมปัจจัยท้ายคำแสดงการผันรูป เพื่อบอกเพศของบุรุษสรรพนามบุรุษที่ 1 คือ *-im* บอกเพศชาย พหูพจน์ ส่วน *-ot* บอกเพศหญิง และนอกจากนี้ ยังพบความแตกต่างของบุรุษสรรพนามบุรุษที่ 2 ที่มีการแจกแจงต่างกัน เช่น Ata (you) บอกเพศชาย เอกพจน์ At (you) บอกเพศหญิง เอกพจน์ ส่วนบุรุษที่ 3 ก็พบความแตกต่าง ที่แจกแจงแต่ละเพศได้ Hoo (he) และ Hee (she) ส่วนรูปพหูพจน์บุรุษที่ 2 เพศชาย เพศหญิงใช้ตัวเดียวกัน คือ Atem (you) เหมือนบุรุษที่ 3 ก็เช่นกัน Hem (they) เมื่อปรากฏต้องอาศัยการผันรูปของกริยาเพื่อบอกเพศ ซึ่งตัวอย่างในภาษาฮีบรูนี้ ผู้วิจัยได้ยกมาเพียงส่วนหนึ่งของตัวอย่าง เพื่อให้เห็นถึงการปรากฏที่แตกต่างกันของบุรุษสรรพนามที่มีรูปเหมือนกันเท่านั้น และหัวข้อต่อไปจะได้กล่าวถึงความคล้อยตามเพศ และพจน์ ที่ปรากฏในภาษาฮีบรู

3.2 ภาษาฮินดี

ในภาษาฮินดี แบ่งเพศไว้ 2 เพศ คือ เพศชาย และเพศหญิง ในการปรากฏเพศนั้น จะแสดงความคล้อยตามระหว่างประธานกับกริยา กล่าวคือ จะต้องมีการผันรูปเพื่อบอกเพศ พจน์ เมื่อปรากฏในประโยค เพราะเมื่อคำหนึ่งไม่บอกเพศ ก็ต้องอาศัยอีกคำหนึ่งแสดงความคล้อยตามในการบอกเพศ ซึ่งผู้วิจัยจะขอยกเพียงตัวอย่างที่แสดงการผันรูปให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างเพศชาย และเพศหญิงเท่านั้น พิจารณา (จรัญวิไล จรูญโรจน์. 2540: 29) ตัวอย่าง

- (22) ก. Vah *chueg- ā*
 3 SG. will touch -MASC.SG
 “He will touch.”
- ข. vah *chueg- ī*
 3SG. will touch-FEM.SG.
 “She will touch.”

จากตัวอย่าง (22) พบว่า บุรุษสรรพนามบุรุษที่ 3 ระหว่างเพศชายและเพศหญิงที่มีรูปเอกพจน์ตัวเดียวกันคือ Vah แต่เราจะทราบได้ต้องอาศัยการผันรูป คือ เติมปัจจัยที่ท้ายคำกริยาได้แก่ *-ā* บอกเพศชาย

ส่วน *-i* บอกเพศหญิง เมื่อปรากฏในรูปพหูพจน์ก็มีรูปเหมือนกัน คือ *Ve (they)* จะทราบเพศชาย และเพศหญิงได้ ต้องอาศัยการผันรูปของกริยา เช่นกัน (Language, Lab Team. 2013: Online) ดังตัวอย่าง

- (23) ก. *Ve* *kini* *bolt-e* *hain*
 3PL Chinese -ACC. speak- MASC. .
 “They speak Chinese.”
- ข. *Ve* *kini* *bolt-i* *hain*
 3PL Chinese -ACC speak-FEM. .
 “They speak Chinese.”

จากตัวอย่าง (23) พบว่า บุรุษที่ 3 มีรูปพหูพจน์เหมือนกันคือ *Ve* จำเป็นต้องอาศัยการปรากฏของคำกริยา เพื่อผันรูปบอกเพศของตัวประธาน จะบอกเพศชาย เมื่อเติมปัจจัย *-e* ท้ายคำกริยา และเมื่อปรากฏเพศหญิง เติมปัจจัย *-i* นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า ในบุรุษที่ 1 มีรูประหว่างเอกพจน์ และพหูพจน์เพศชาย และเพศหญิงที่เหมือนกัน เช่น *Mein (I) Ham (we)* เมื่อปรากฏในประโยคต้องอาศัยการผันรูปที่กริยา (Mc, Gregor. 1972) ดังตัวอย่าง

- (24) ก. *Mein* *muskurat- ā* *hun*
 1SG. smile- MASC.
 “I smile.”
- ข. *Mein* *muskurat- i* *hun*
 1SG. Smile-FEM.
 “I smile.”

จากตัวอย่าง (24) พบว่า ประธานมีรูปเหมือนกัน คือ *Mein* ส่วนกริยา *muskurat (smile)* มีการผันรูปบอกเพศชาย เอกพจน์ คือ *- ā* ส่วน *- i* บอกเพศหญิง เอกพจน์และที่ปรากฏในบุรุษที่ 2 ได้แก่ *Tu (you)* เอกพจน์เพศชาย *Tum (you)* เอกพจน์ เพศหญิงมีการผันรูปเพศต่างกัน ส่วนพหูพจน์มีรูปเหมือนกัน ทั้งเพศชายและเพศหญิง คือ *Aap (you PL.)* เมื่อปรากฏต้องสังเกตการผันรูปที่กริยา (Mc, Gregor. 1972) ดังตัวอย่าง

- (25) ก. *Aap* *pyarkart-e* *hain*
 2PL. love- MASC.
 “You love.”
- ข. *Aap* *pyarkart- i* *hain*
 2PL. love-FEM.
 “You love.”

จากตัวอย่าง (25) พบคำว่า Aap (you) มีรูปเหมือนกันคือพหูพจน์ ระหว่างเพศชายและเพศหญิง เมื่อปรากฏจะทราบเพศได้ ต้องอาศัยการปรากฏของคำกริยาแสดงความคล้อยตามเพศ กล่าวคือ มีการเติมปัจจัยเพื่อผันรูปของคำกริยาได้แก่ -e จะบอกเพศชาย พหูพจน์ -i บอกเพศหญิงพหูพจน์

ดังนั้น เมื่อบุรุษสรรพนามมีรูปเหมือนกันเมื่อปรากฏในประโยคจำเป็นต้องอาศัยการผันรูปของคำกริยาในการบอกเพศและพจน์ ในส่วนตัวอย่าง (22 – 25) เป็นเพียงการยกตัวอย่างของการผันรูปของคำกริยากับบุรุษสรรพนาม เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างเพศ พจน์เท่านั้น ซึ่งการปรากฏของบุรุษสรรพนามจะคล้ายกับภาษาบาลี โดยเฉพาะบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 ไม่บอกเพศและหัวข้อ ต่อไปจะได้กล่าวถึงความคล้อยตามเพศในภาษาเซอร์เบีย

3.3 ภาษาเซอร์เบีย

ในการศึกษาเพศของภาษาเซอร์เบีย ซึ่งเป็นหนึ่งในหลายมาตรฐานของภาษาถิ่นสทอคาเวีย (Stokavian dialect) ภาษาถิ่นนี้ แบ่งเพศออก 3 เพศ ด้วยกัน คือ เพศชาย เพศหญิง และเพศกลาง ในการปรากฏการผันรูปของภาษาเซอร์เบีย ผู้วิจัยจะขอยกเพียงตัวอย่างการผันรูปเฉพาะเพศชาย เพศหญิงของบุรุษสรรพนามกับคำกริยาบางตัวเท่านั้นเพราะคำบุรุษสรรพนามบางตัวมีรูปเหมือนกัน และบางตัวมีรูปต่างกันทั้งเพศชายและเพศหญิง เพื่อให้เห็นการปรากฏที่ทำคำกริยามีการผันรูปที่สามารถบอกเพศ พจน์ของตัวประธานได้ในส่วนแรกผู้วิจัยพบการปรากฏใน Past continuous tense ที่สามารถแสดงเพศของประธานได้ที่ทำคำกริยา-ing พิจารณา (Hammond. 2005: 38) ดังตัวอย่าง

(26)	ก. Ja	sam	je-la
	1SG.	was	eating-SG.FEM.
	"I was eating"		
	ข. Ja	sam	je-o
	1SG.	was	eating-SG.MASC.
	"I was eating"		

จากตัวอย่าง (26) พบว่า บุรุษสรรพนามบุรุษที่ 1 เอกพจน์มีรูปเหมือนกัน อาศัยการบอกเพศที่คำกริยา สังเกตว่า คำที่ลงท้ายกริยา -la ปรากฏในรูป Past continuous บอกเพศหญิงเอกพจน์ ส่วนที่ลงท้ายด้วย -o บอกเพศชาย เอกพจน์ ส่วนที่ปรากฏกับ บุรุษที่ 1 พหูพจน์ เพศชาย คือ Mi smo bili (We were) และเพศหญิง พหูพจน์ คือ Mi smo bile (We were) นอกจากนี้ ไม่พบการปรากฏเพศปรากฏเฉพาะพจน์ เช่น ใน Present tense ที่แสดงความแตกต่างพจน์ของคำกริยา กลับไม่แสดงการผันเพศ (Hammond. 2005: 48) ดังตัวอย่าง

- (27) ก. Ti pišeš
2SG. write-SG.
“You write”
- ข. Vi Pišete
2PL. write-PL.
“You write”

จากตัวอย่าง (27) พบว่า บุรุษสรรพนามบุรุษที่ 2 มีการผันรูปพจน์ กลับไม่ผันรูปเพศ และคำกริยา ก็ผันรูปเฉพาะพจน์ เช่นเดียวกัน ส่วนที่ปรากฏกับ Future tense (will, shall) กลับไม่มีการแสดงเพศพจน์ (Hammond. 2005: 72) ดังตัวอย่าง

- (28) ก. Ja Ću jesti u restoranu.
I will eat the restaurant
“I will eat in the restaurant”
- ข. On Ću jesti u restoranu
He will eat the restaurant
“He will eat in the restaurant”

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบในส่วนของ Past tense ที่สามารถแสดงเพศที่คำกริยา (verb to be) ได้ พิจารณา (Hammond. 2005: 65 – 66) ดังตัวอย่าง

- (29) ก. Mi smo bili u bioskopu.
1PL. were-PL.MASC. at the cinema.
“We were at the cinema.”
- ข. Mi smo bile u bioskopu.
1PL. were-PL.FEM. at the cinema.
“We were at the cinema.”

จากตัวอย่าง (29 ก) แสดงให้เห็นว่า บุรุษสรรพนามบุรุษที่ 1 ที่มีรูปพหูพจน์เหมือนกัน อาศัย การผันรูปเพศที่คำกริยา Past tense คือ *smo bili* บอกเพศชาย พหูพจน์ ส่วน (29 ข) แสดงให้เห็นว่า *smo bile* บอกเพศหญิง พหูพจน์ ดังนั้นในการแสดงตัวอย่างในภาษาเซอร์เบียนี้ ผู้วิจัยเน้นไปที่การปรากฏ ของบุรุษสรรพนามที่มีรูปเหมือนกัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของการผันรูปเพศที่คำกริยา ซึ่งผู้วิจัย ยกมาเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ของการปรากฏเป็นตัวอย่างในการผันรูปบอกเพศของประธาน ส่วนบุรุษสรรพนาม นอกจากนี้ คือ บุรุษที่ 3 เพศชาย เพศหญิง มีการแจกแจงที่ต่างกัน ได้แก่ On (He) และ Ona (She) ส่วน

พหูพจน์ก็มีการแจกแจง คือ Oni (They) เพศชาย ส่วน One (They) เพศหญิง จากการศึกษาในภาษาเซอร์เบีย ผู้วิจัยพบว่า บุรุษสรรพนามมีการแจกแจงที่คล้ายกันกับภาษาบาลี โดยเฉพาะบุรุษที่ 3 พหูพจน์ แยกเพศชาย เพศหญิงให้เห็นชัด

จากการศึกษาภาษาที่ปรากฏในประโยค ของทั้ง 3 ภาษา พบว่า ภาษาฮินดี และภาษาเซอร์เบีย จัดอยู่ในกลุ่มตระกูลอินโด-ยูโรเปียน พบความคล้ายตามเพศที่ปรากฏกับคำกริยาที่มีการผันรูปเพื่อบอกเพศ และพจน์ของตัวประธานได้ ซึ่งบางภาษามีบุรุษสรรพนามบางตัวระหว่างเพศชายและเพศหญิงมีรูปเหมือนกัน จำเป็นต้องอาศัยความคล้ายตามที่คำกริยาแสดงการผันรูปเพื่อบอกเพศ พจน์ ในการยกตัวอย่างทั้ง 3 ภาษา ข้างต้นนี้ สามารถสรุปเป็นตารางการผันรูปตามที่ปรากฏในตัวอย่าง ดังนี้

ตาราง 9 สรุปการผันรูปของคำกริยาที่แสดงความคล้ายตามเพศ พจน์ที่ปรากฏในตัวอย่าง

ภาษา	การผันรูปท้ายคำศัพท์แสดงความคล้ายตามเพศที่ปรากฏกับคำกริยาของทั้ง 3 ภาษา			
	เพศชาย		เพศหญิง	
	เอกพจน์	พหูพจน์	เอกพจน์	พหูพจน์
ภาษาฮิบรู	Ø	-im	- et	- ot
ภาษาฮินดี	-ā	e	- ī	- ī
ภาษาเซอร์เบีย	- o	- i	- la	- e

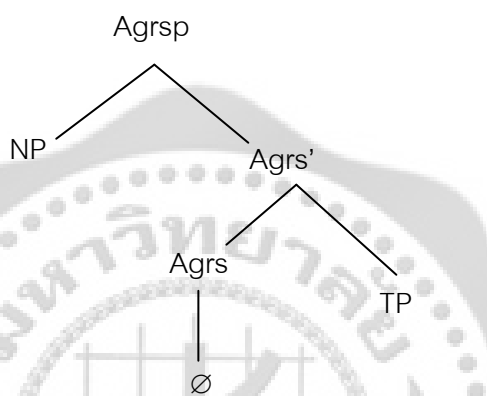
ผู้วิจัยพบความแตกต่างกันกับภาษาบาลีที่ว่า ภาษาบาลีกริยาแท้ไม่มีการผันรูป เพื่อบอกเพศ แต่มีการผันรูปเพื่อบอกพจน์ และบุรุษ ในขณะที่ 3 ภาษาข้างต้นนี้ กลับผันรูปเพศที่คำกริยาแท้ ซึ่งต่างจากภาษาบาลี ตรงที่ว่า ภาษาบาลีมีการผันเพศ และพจน์ที่คำกริยาไม่แท้ เมื่อปรากฏในประโยค

ดังนั้น เมื่อได้ศึกษาการปรากฏของตัวอย่างแต่ละภาษาที่ผันรูปบอกเพศ พจน์แล้ว และในหัวข้อต่อไป จะได้นำเสนอถึงโครงสร้างการวิเคราะห์ที่ปรากฏในประโยค ตามทฤษฎีการวิเคราะห์ Subject- verb agreement ตามแบบ Generative grammar ของ สปีส์ (Speas. 1994) และของ ชอมสกี (Chomsky. 2000) ตามลำดับ ดังนี้

4. การวิเคราะห์ตามแบบ Generative grammar

4.1 สปีส์ (Speas. 1994)

สปีส์ (Speas. 1994) ได้เสนอกฎ AgrsP (Agree-subject phrase) แสดงความคล้อยตามในภาพประกอบ 3 ลักษณะดังนี้ ลักษณะที่ 1 แสดงถึงการปรากฏไว้รูป $\emptyset$ ของตัวประธาน (Null subject) ลักษณะที่ 2 มีการเติมหน่วยคำ หรือปัจจัยที่ปรากฏใน Agrsp เป็น Head ส่วนลักษณะที่ 3 แสดงความคล้อยตามปรากฏที่ TP พิจารณาโครงสร้างต้นไม้ ดังภาพประกอบ 6 เป็นลำดับแรก

ภาพประกอบ 6 การปรากฏไว้รูป (Null subject)

ที่มา: Speas, M. (1994). *Economy, Agreement and the Representation of Null Arguments*.
p. 17.

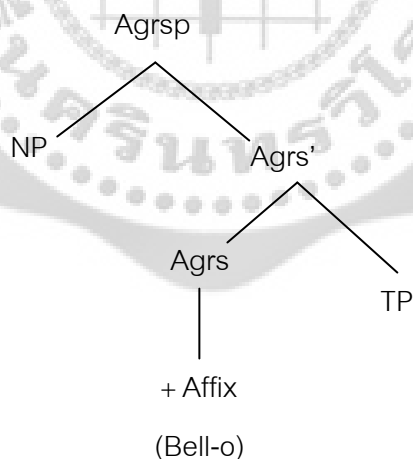
จากภาพประกอบ 6 พบการปรากฏที่แสดงถึงการปรากฏไว้รูป $\emptyset$ ของตัวประธาน (Null subject) อยู่ภายใต้ Agr head ดังตัวอย่างที่ปรากฏในภาษาอิตาลีเลียน (Barbosa, P.; MEL, Duarte; & Kato, M. 2005)

- (30) ก. **Maria** non vuole mangiare.
 Maria-NOM. not want to eat
 Maria does not want to eat.
- ข. **Pro** Non vuole mangiare.
 (she) Not want to eat
 (she/he) does not want to eat.

จากตัวอย่าง (30ก) พบการปรากฏของนาม (Maria) ในประโยคของภาษาอิตาเลียน ส่วน(30ข) พบการปรากฏไว้รูปของตัวประธานหรือเรียกว่า Null subject ซึ่งละประธานในประโยคได้ กล่าวคือไม่ต้องใส่ตัวประธานก็สามารถทราบบุรุษ เพศได้ ในส่วนโครงสร้างต้นไม้นี้เราจะพบว่า Agrs ที่ปรากฏจะเป็นภาษา Pro-drop ที่ละประธานได้ ซึ่งคล้ายกับภาษาบาลีจะปรากฏไว้รูป ๐ เมื่อปรากฏในประโยคจะทราบพจน์ และบุรุษจากกริยา ส่วนที่ไม่ปรากฏ Null subject เช่น ภาษาเยอรมัน เป็นต้น มีลักษณะแตกต่างกับภาษาอิตาเลียน (Griffin, W.E. 2003) ดังตัวอย่าง

- (31) ก. Ich bin in der Garten.
I am in the garden.
I am in the garden.
- ข. *pro bin in der Garten.
(I) am in the garden.
I am in the garden.

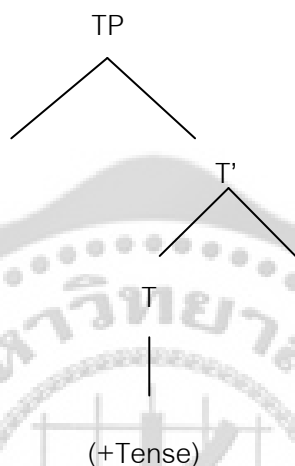
จากตัวอย่าง (31ก) ปรากฏรูปที่มีประธาน คือ ไม่สามารถละประธานได้ ส่วน (31ข) แสดงประโยค Pro-drop ที่ละประธาน แต่ผิดไวยากรณ์ซึ่งเป็นภาษาที่ละประธานไม่ได้ ในส่วน การเติมหน่วยคำหรือปัจจัยที่ปรากฏใน Agrs ของภาษาอิตาเลียน ดังภาพประกอบ 7 ในโครงสร้างต้นไม้นี้

ภาพประกอบ 7 การเติมหน่วยคำ (Affix)

ที่มา: Speas, M. (1994). *Economy, Agreement and the Representation of Null Arguments*.

จากโครงสร้าง 7 ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างถึงหน่วยคำเติม (Affix) ที่ท้ายคำคุณศัพท์ เพื่อให้รู้เพศ พจน์ เช่น คำว่า Bell “beautiful” มีการเติมหน่วยคำ bell-o ท้ายคำคุณศัพท์บอกเพศชาย เอกพจน์ bell-a เป็นเพศหญิง เอกพจน์ และ bell-i เพศชาย พหูพจน์ bell-e บอกเพศหญิง พหูพจน์ เป็นต้น ส่วน ที่ปรากฏในประโยค มีลักษณะการปรากฏที่ Tense (กาล) สามารถบอกลักษณะบุรุษ พจน์ กาลได้พิจารณา ดังโครงสร้างต้นไม้ของภาพประกอบ 8 ดังนี้

ภาพประกอบ 8 การปรากฏลักษณะที่ Tense

ที่มา: Speas, M. (1994). *Economy, Agreement and the Representation of Null Arguments*.

p. 17.

จากภาพประกอบ 8 พบว่า มีการเติมปัจจัย (suffix) ที่กาลเพื่อแสดงการผันรูปบอก บุรุษ พจน์ กาล (Chomsky. 1957: 42) ดังตัวอย่างที่ปรากฏในภาษาอังกฤษ

- (32) ก. John **plays** golf.
 ข. John **drinks** wine.
 ค. He **drinks** wine.

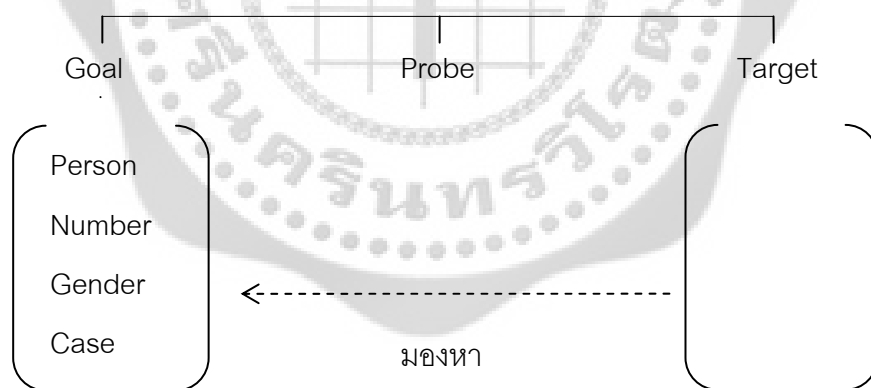
จากตัวอย่าง (32) แสดงความคล้อยตามปรากฏในประโยค กล่าวคือ Tense จะแสดงความคล้อยตาม ระหว่างประธานกับกริยา (subject-verb agreement) จะพบว่า John เป็นเอกพจน์ มีการเติม s ที่กริยา อ้างถึงบุรุษที่ 3 (He she it) ปัจจุบันกาล

และในส่วนของทฤษฎีของชอมสกี (Chomsky. 2000) ที่ได้เสนอความคล้ายตามว่า จะต้องประกอบไปด้วย 3 กระบวนการ เช่น 1) Probe 2) Match 3) Value ดังนี้

4.2 ชอมสกี (Chomsky. 2000)

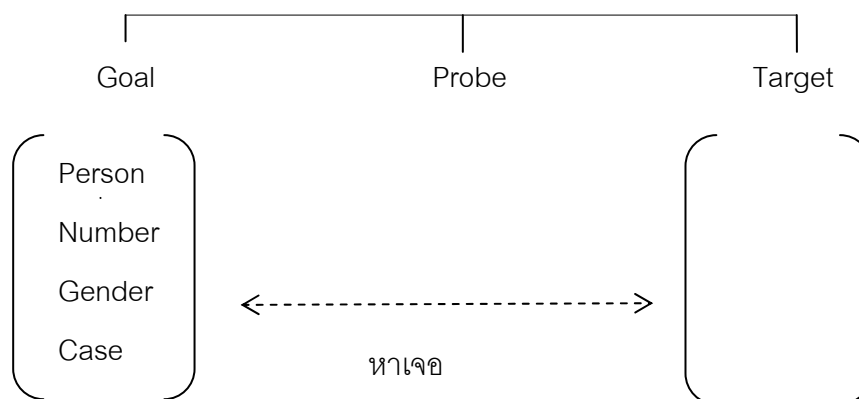
ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีคล้ายตาม (Theory of Agree) ของชอมสกี (Chomsky. 2000: 122) กล่าวคือ Agree เป็นกระบวนการทำค่าลักษณะให้ตรงกันระหว่างค่าที่ไม่ระบุค่า (Unvalued) กับค่านาม ค่าลักษณะจะมีอยู่ในค่านามและคำสรรพนามเท่านั้น เราจะเรียกค่านามและคำสรรพนามว่า Goal ค่าที่ยังไม่ระบุค่าจะเรียกว่า Target เช่น คำกริยา คำนำนาม และ คำคุณศัพท์ ซึ่งจะต้องรับค่าลักษณะมาจากค่านามหรือคำสรรพนาม แต่ถ้าคำกริยาเป็น Head ของประโยคจะรับค่าลักษณะจากประธาน ซึ่งเป็น Specifier ของประโยค ดังนั้น Goal อยู่ทางซ้าย Target อยู่ทางขวา ส่วน D (Determiner) และ A (Adjective) เป็น Spec.ของนามวลี จะรับค่าลักษณะจาก N ซึ่งเป็น Head ของนามวลี ดังนั้น Goal จะอยู่ทางขวา และ Target อยู่ทางซ้าย ซึ่ง Agree จะทำหน้าที่เป็นตัวรับ และส่งมอบค่าลักษณะ กระบวนการของความคล้ายตามประกอบด้วย 1) โพรบ (Probe) 2) แมทช์ (Match) 3) วาลู (Value) ดังนี้

1. โพรบจะเป็นตัวมองหาค่าฝ่ายพี่เจอร์ที่ โกล กล่าวคือทั้ง โพรบ และ โกล ต้องอยู่ใน โดเมน (domain) เดียวกันหรือเป็นพี่น้องกัน (sister head) หรือ C-command กันถึงจะเกิดความคล้ายตามได้ ดังนี้

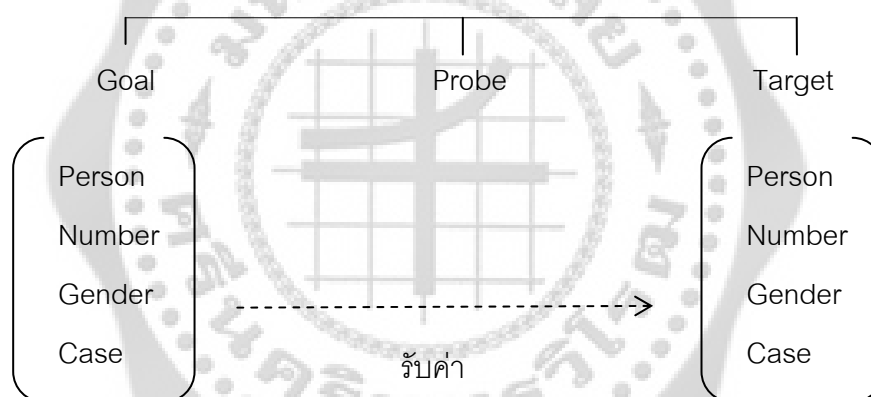

จากภาพด้านบน เราจะพบว่า ทาร์เก็ตไม่มีค่าฝ่ายอยู่ จึงต้องหาค่าฝ่ายที่อยู่ใกล้เคียง จากนั้น โพรบจะทำหน้าที่มองหาว่า ใครจะให้ค่าฝ่ายได้บ้าง และโพรบเมื่อมองหาโกล พบว่า โกลเป็น (Possible goal) ที่ใช่ และอยู่ในโดเมนเดียวกันแล้ว จึงเกิดขึ้นตอนแมทช์ และจะทำการตรวจสอบค่าลักษณะที่พบอีกครั้ง

2. แมทช์ จะเป็นตัวตรวจสอบค่าลักษณะ ระหว่าง โพรบ กับ โกล เมื่อโพรบหาโกลเจอ จะเกิดการแมทช์ขึ้น ดังนี้

3. วาด การรับค่าลักษณะ หลังจากทีพบโกล และ แมทซ์ค่าลักษณะแล้ว ขั้นตอนต่อมา คือ การนำค่าลักษณะกลับมาให้ทาร์เก็ต ดังนี้

จากกระบวนการทั้ง 3 นั้นแสดงถึงลำดับการปรากฏของความคล้อยตาม ที่สามารถแสดงค่าลักษณะ (บุรุษ พจน์ เพศ การก) ได้ตามลำดับ

นอกจากนี้ชอมสกี (Chomsky. 1981) ได้กล่าวถึงความคล้อยตามที่ปรากฏในรูปการก หรือ การแจกแจงศัพท์ที่คำนาม เพื่อบอกความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ต่างๆ เช่น ประธาน กรรมตรง กรรมรอง โดยประธานจะสัมพันธ์กับหน่วยนามที่แจกแจงปรตุการก (Nominative) กรรมตรงจะสัมพันธ์กับหน่วยนามที่แจกแจงกรรมการก (Accusative) กรรมรองจะสัมพันธ์กับหน่วยนามที่แจกแจงการกรรมรอง เป็นต้น ซึ่งอาจตั้งข้อสังเกตได้ว่า การปรากฏรูปของคำนามนั้นเป็นไปตามเงื่อนไขที่สอดคล้องกับหน้าที่ของหน่วยนาม นั้นๆเช่น ในภาษาละติน สันสกฤต เยอรมัน เป็นต้น

ในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยจะใช้ Theory of Agree ของ ชอมสกี (Chomsky. 2000) ในการวิเคราะห์ ข้อมูลเนื่องจากว่า เป็นกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ทันสมัยและสามารถประยุกต์ใช้กับงานวิจัยชิ้นนี้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยจะนำเสนอในส่วนที่เกี่ยวกับการก จากการศึกษาของ พระมหาสนา กลุยาโณ (2551: 65) ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการกในคัมภีร์โมคคัลลานไวยากรณ์ ในส่วนเรื่องความคล้อยตามเพศ ยังไม่พบ งานวิจัยที่ศึกษา ซึ่งพบเฉพาะเรื่องการก และได้สรุปการกไว้ว่า หลักการประกอบวิภัตตินามเข้ากับศัพท์ เพื่อบอกสถานภาพของศัพท์นั้นๆ ซึ่งจะทำให้สื่อความหมายไปถึงกริยา ในฐานะเป็นผู้กระทำ ถูกกระทำ หรือมีความเกี่ยวข้องกับศัพท์อื่นๆ ตามฐานะของตน กล่าวคือ สมรรถนะที่สามารถกระทำกริยาให้สำเร็จ ซึ่งการกในภาษาบาลีที่พระมหาสนา ได้ศึกษาการกมี 7 คือ กัตตุการกหรือกรรตุการก (Nominative case) กรรมการก (Accusative case) กรณการก (Instrumental case) สัมปทานการก (Dative case) อปาทานการก (Ablative case) สัมพันธการก (Genitive case) อาธารการก (Locative case) ดังตัวอย่าง กรรตุการก คือ การกประธานเป็นผู้ทำเองในภาษาบาลี (พระมหาสนา กลุยาโณ. 2551: 65)

(33) ก. บุริโส	มัคคัง	คัจฉะติ
บุรุช –SG.MASC.NOM.	ทาง –SG. ACC.	ไป-SG.PRES.
“บุรุช ไปสู่หนทาง”		
ข. บุริโส	โอทะนัง	ปะจะติ
บุรุช –SG.MASC.NOM.	ข้าว –SG.ACC.	หุง-SG.PRES.
“บุรุชหุงข้าว”		

จากตัวอย่าง (33) พบว่า บุริโส แปลว่า บุรุช (ผู้ชาย) ทำหน้าที่เป็นกรรตุการก คือ การกประธาน ผู้ทำเองในประโยค ลง สิ ปฐมา (วิภัติที่ 1) การกนี้เมื่อปรากฏในที่ใดก็ตามจะแสดงการคล้อยตามกับ กริยาแท้ในประโยคทุกครั้ง กล่าว คือ เมื่อปรากฏกริยาแท้ บุรุชและพจน์ย่อมปรากฏตาม ซึ่งมีการผันรูป บอกพจน์และบุรุชได้ เมื่อการกประธานนี้มีรูปเป็นพหูพจน์ ก็จะเปลี่ยนวิภัติเป็น โย (แปลงโย ปฐมา เป็น อา) วิภัติ (พระมหาสนา กลุยาโณ. 2551: 66) ดังตัวอย่าง

(34) ก. บุริสา	มัคคัง	คัจฉันติ
บุรุช –PL.MASC.NOM.	ทาง –SG. ACC.	ไป-PL.PRES.
“พวกบุรุช ไปสู่หนทาง”		
ข. บุริสา	โอทะนัง	ปะจันติ
บุรุช –PL.MASC.NOM.	ข้าว –SG.ACC.	หุง-PL.PRES.
“พวกบุรุชหุงข้าว”		

¹ การศึกษาการกของพระมหาสนา กลุยาโณ ซึ่งเป็นงานวิจัยที่วิเคราะห์รูปประโยคเป็นภาษาบาลี แต่ในงานวิจัย ชี้นี้ ผู้วิจัยสะกดเป็นคำอ่านไทยที่ปรากฏในรูปประโยค เพื่ออำนวยความสะดวกอ่าน และทำความเข้าใจ ยกเว้นคำศัพท์เฉพาะทาง บาลีไวยากรณ์

จากตัวอย่าง (34) พบว่า กรรมกรกร คือ บุรีสา มีรูปเป็นพหูพจน์ ลง โย ปฐมา วิภัติ เมื่อปรากฏรูปกริยาจะคล้อยตามตัวประธาน เพื่อแสดงบุรุษ และพจน์ และในส่วนของศัพท์อื่นๆ ที่ทำหน้าที่เป็นกรรมกรกร ก็จะต้องลงวิภัติ ลี กับ โย ทุกครั้งเมื่อปรากฏในประโยคเพื่อแสดงรูปกรกร และยังพบการลงวิภัติในรูปกรรมกรกร (พระมหาวาสนา กลุยาโณ. 2551: 70) ดังตัวอย่าง

(35) ก. สุโท	โอทะนัง	ปะจะติ.
พ่อครัว-SG.MASC.NOM	ข้าว-SG. ACC.	หุง-SG.PRES.
“พ่อครัวหุงข้าวสุกอยู่”		
ข. มาตา	ปุตตัง	วิชายะติ.
แม่-SG.FEM.NOM.	บุตร-SG..ACC.	คลอด-SG.PRES.
“แม่ยอมคลอดบุตร”		

จากตัวอย่าง (35) พบว่า กรรมกรกร คือ โอทะนัง ลง อัม(ัง) วิภัติ มีรูปเอกพจน์ การปรากฏในลักษณะเช่นนี้จะบอกถึงกรรมกรกรทันทีเมื่อมีการแจกแจงเป็น อัม ทุตติยา (วิภัติที่ 2) และในส่วนกรณการกร เรียกว่า ตุตติยา (วิภัติที่ 3) (พระมหาวาสนา กลุยาโณ. 2551: 68) ดังตัวอย่าง

(36) ก. บุรีเสนะ	มคโค	คัจฉิยะเต.
บุรุษ-SG.INS.	ทาง-SG.MASC.NOM.	ไป-SG.PASS.
“หนทางอันบุรุษเดินไป”		
ข. สุเทนะ	โอทะโน	ปะฉิยะเต
พ่อครัว-SG.INS.	ข้าวสุก-SG.MASC.NOM.	หุง-SG.PASS.
“ข้าวสุกอันพ่อครัวหุงอยู่”		

จากตัวอย่าง (36) พบว่า บุรีเสนะ และ สุเทนะเป็นกรณการกร ลง นา วิภัติ หรือ กรณการกรตรงกับภาษาอังกฤษว่า (Instrumental case) หมายถึง วัตถุหรือบุคคลที่ถูกกระทำ และต่อไปจะได้กล่าวถึงสัมปทานการกร ลง ส (สะ) จตุตถิ (วิภัติที่ 4) (พระมหาวาสนา กลุยาโณ. 2551: 73 – 74) ดังตัวอย่าง

(37) ก. ปุคคะโล	ภิกขุสสะ	จีวะรัง	เทติ.
บุคคล-SG.MASC.NOM	ภิกษุ-SG.DAT.	จีวร-SG. ACC.	ให้-SG.PRES.
“บุคคล ย่อมถวายจีวรแก่ภิกษุ”			
ข. โส	ยาจะกัสสะ	ธะนัง	ทะทาติ
เขา-SG.MASC.NOM	ยาจก-SG.DAT	ทรัพย์-SG..ACC.	ให้-SG.PRES
“เขาให้ทรัพย์แก่ยาจก”			

จากตัวอย่าง (37) พบคำว่า ภิกขุสละ และ ยาจะกัสสะ 2 ตัวนี้เป็นสัมปทานการก ลง ส (สะ) จตุตถิ เมื่อปรากฏในประโยคก็จะมีกรการกที่ด้วยวิภัตินี้ทุกครั้ง และในส่วน อปาทานการก ลง สุมา แห่ง ปญจมี (ปัญจมี วิภัติที่ 5) (พระมหาวาสนา กลุยาโณ. 2551: 75) ดังตัวอย่าง

- (38) ก. **คามา** อะเปนติ มุนะโย
บ้าน-SG.ABL. ออกไป-PL.PRES. ผู้รู้- PL.MASC.NOM
“ผู้รู้ทั้งหลายออกไปจากบ้าน”
- ข. **โจรสมา** ภาะยัง ชายะเต
โจร -SG.ABL. ภัย-SG.NOM. เกิด-SG.PRES.
“ภัยย่อมเกิดแต่โจร”

จากตัวอย่าง (38) พบว่า คามา และ โจรสมาเรียกว่า อปาทานการก (Ablative case) ลง สุมา แห่ง ปญจมี และในส่วนสัมพันธการกก็มีปรากฏ (พระมหาวาสนา กลุยาโณ. 2551: 72 – 73) ดังตัวอย่าง

- (39) ก. **สุวัณณัสสะ** ราสิ
ทอง-SG.GEN. กอง-SG.MASC.
“กองแห่งทอง”
- ข. **เมฆัสสะ** สัทโท
ฟ้า-SG.GEN. เสียง-SG.MASC.
“เสียงฟ้าร้อง”

จากตัวอย่าง (39) พบว่า สุวัณณัสสะ และ เมฆัสสะลง ส ญจสิ (สะ ญจสิ) ซึ่งคล้ายกับจตุตถิ วิภัติ แต่ต่างกันที่คำแปล และในส่วนการกสุดท้ายคือ อาธารการก ลง สุมิ ใน สตุตมี (สตุตมี วิภัติที่ 7) (พระมหาวาสนา กลุยาโณ. 2551: 79) ดังตัวอย่าง

- (40) ก. **ปะริยังเก** ราชา เสติ
แท่น -SG.LOC. พระราชา-SG.MASC.NOM. นอน-SG.PRES.
“พระราชาบรรทมบนพระแท่น”
- ข. **อากาศ** สะกุกา ปักขันตันติ.
อากาศ-SG.LOC. นก-PL.NOM. บิน-PL.PRES.
“ฝูงนกโฉบบินไปในอากาศ”

จากตัวอย่าง (40) เรียกว่า อาธารการก ที่ลงท้ายด้วย เอ ตามหลักบาลีไวยากรณ์จะแปลง สุมิ เป็น มุหิ และ เอ ได้บ้าง แปลว่า เหนือ บน ใกล้ ใน ที่ จากการศึกษางานของพระมหาวาสนา กลุยาโณ พบว่า การกที่ปรากฏในภาษาบาลีตั้งแต่กรการกจนถึง อาธารการก ทำหน้าที่ต่างกัน และเมื่อปรากฏใน

ประโยคจะมีการแจกรูปที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะกรรตุการก จะมีความชัดเจนในการบอกเพศมากกว่าการกอื่นๆ และแต่ละการกจะมีวิภัติประจำแต่ละวิภัติ เมื่อมีการนำไปแจกรูปศัพท์ตามการันต์ สามารถบอก พจน์ เพศ การก ของนามได้ และสามารถบอกถึงหน้าที่ของนาม เช่น เป็นประธาน กรรรม เป็นต้น สามารถแสดง วิภัตตินามในภาษาบาลีได้ ดังนี้

ตาราง 10 วิภัตตินามที่ปรากฏในภาษาบาลี

วิภัตตินาม	เอกพจน์	พหูพจน์
ปฐม (วิภัติที่ 1)	ลี	โย
ทุติยา (วิภัติที่ 2)	อ	โย
ตติยา (วิภัติที่ 3)	นา	หิ
จตุตถิ (วิภัติที่ 4)	ส	น
ปญจมิ (วิภัติที่ 5)	สุมา	หิ
ฉฐฐิ (วิภัติที่ 6)	ส	น
สตุตมิ (วิภัติที่ 7)	สุมิ	สุ

ที่มา: วชิรญาณวโรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา. (2541). *บาลีไวยากรณ์*. หน้า 35 – 36.

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า วิภัตตินามมีทั้งหมด 14 ตัวในภาษาบาลี แบ่งเป็นเอกพจน์ 7 ตัว และพหูพจน์ 7 ตัว คำนามทุกตัวในภาษาบาลีจะต้องประกอบวิภัติเพื่อแสดงการก พจน์ และ แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ได้ เช่น ประธาน กรรรม เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรม ได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของความคล้อยตามเพศที่ปรากฏในภาษาต่างๆ ว่า บางภาษาความคล้อยตามเพศปรากฏที่ตัวการประธาน บางภาษาปรากฏที่คำคุณศัพท์ และบางภาษาก็ปรากฏที่คำกริยา รวมถึงคำนำหน้านามด้วย ตามที่ได้ทบทวนวรรณกรรม สามารถสรุปการปรากฏความคล้อยตามเพศได้ ดังนี้ ความคล้อยตามเพศสามารถปรากฏภายในนามวลี และปรากฏในระหว่างประธานกับกริยาที่เรียกว่า Subject-verb agreement แต่อย่างไรก็ตาม ภาษาเหล่านี้จะพบมากในภาษาตระกูลอินโด-ยูโรเปียน เป็นต้น ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องศึกษาไปที่การปรากฏของการกต่างๆ ในภาษาบาลี โดยเฉพาะกรรตุการก ที่แสดงให้เห็นถึงการปรากฏ เพศ พจน์ ได้ชัดเจนกว่าการกอื่นๆ รวมถึงการแสดงความคล้อยตามระหว่างประธานกับกริยา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

งานวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความคล้อยตามเพศในภาษาบาลีที่ปรากฏในนามวลีและที่ปรากฏในประโยค โดยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลตามกระบวนการความคล้อยตามทั้ง 3 ได้แก่ 1) โพรบ (Probe) 2) แมทช์ (Match) 3) วาลู (Value) ของชอมสกี (Chomsky. 2000: 122) พร้อมทั้งวาดแผนภาพต้นไม้แสดงโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ ประกอบ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ประเภทของข้อมูล

ข้อมูลภาษาบาลีที่ใช้วิเคราะห์ในงานวิจัยนี้มีแหล่งข้อมูลมาจาก มหามกุฏราชวิทยาลัย มี 5 แหล่งข้อมูล (พระพุทโธชาจารย์ ผู้แต่ง ธมฺมปทฎฐกถา และ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงแปลเมื่อปี 2441)

1. ธรรมบทภาค 1 (ธมฺมปทฎฐกถา ปฐโม ภาค) เป็นเนื้อเรื่องที่ใช้ศึกษาในหลักสูตรแปลบาลีเป็นไทยในชั้นเปรียญ 1 – 2 และใช้เป็นหลักสูตรแปลไทยเป็นบาลีในชั้นเปรียญ 4
2. ธรรมบทภาค 2 (ธมฺมปทฎฐกถา ทุตติโย ภาค) เป็นเนื้อเรื่องที่ใช้ศึกษาในหลักสูตรแปลบาลีเป็นไทยในชั้นเปรียญ 1 – 2 และใช้เป็นหลักสูตรแปลไทยเป็นบาลีในชั้นเปรียญ 5
3. ธรรมบทภาค 3 (ธมฺมปทฎฐกถา ตตติโย ภาค) เป็นเนื้อเรื่องที่ใช้ศึกษาในหลักสูตรแปลบาลีเป็นไทยในชั้นเปรียญ 1 – 2 และใช้เป็นหลักสูตรแปลไทยเป็นบาลีในชั้นเปรียญ 5
4. ธรรมบทภาค 4 (ธมฺมปทฎฐกถา จตุตถโก ภาค) เป็นเนื้อเรื่องที่ใช้ศึกษาในหลักสูตรแปลบาลีเป็นไทยในชั้นเปรียญ 1 – 2 และใช้เป็นหลักสูตรแปลไทยเป็นบาลีในชั้นเปรียญ 5
5. หลักสูตรบาลีไวยากรณ์ เป็นตำราที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักภาษาบาลี

ผู้วิจัยใช้แหล่งข้อมูลจากหนังสือ ธรรมบทภาค 1 ธรรมบทภาค 2 ธรรมบทภาค 3 และ ธรรมบทภาค 4 รวมทั้งหมด 644 หน้า ในการศึกษาหาข้อมูลที่ปรากฏความคล้อยตามเพศ เพราะเป็นหลักสูตรที่ใช้ในการศึกษา ภาษาบาลีของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน ธรรมบททั้ง 4 ภาคนี้มีเนื้อหาที่ไม่ยาก เหมาะสำหรับผู้เริ่มศึกษาบาลี และเริ่มแปลในชั้นเปรียญต้น รวมถึงผู้สนใจทั่วไปสามารถแปลและอ่านทำความเข้าใจได้ง่าย เพราะเป็น เนื้อหาเรื่องราวต่างๆ ที่ปรากฏในธรรมบท เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงเลือกธรรมบท ทั้ง 4 ภาคแรก มาเป็นตัวอย่าง ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2 วิธีการเก็บข้อมูล

2.2.1 เก็บข้อมูลที่เป็นภาษาบาลี เป็นหลักสูตรที่ใช้ศึกษาของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน และ ในฐานะผู้วิจัยกำลังศึกษาบาลีในชั้นเปรียญธรรม 8 ประโยค มีความเข้าใจในภาษาบาลีระดับหนึ่ง ได้ค้นหาคำ และยกตัวอย่างคำที่ปรากฏร่วมกับบุรุษสรรพนามและคำนามเพื่อหาความคล้อยตามเพศ โดยเริ่มค้นหา ตั้งแต่ธรรมบทภาค 1 – 4 ทุกเรื่องของแต่ละภาค/เล่ม เพื่อดูการปรากฏความคล้อยตามเพศ ดังตัวอย่าง แสดงประโยคภาษาบาลี ในตาราง 11

ตาราง 11 ตัวอย่างข้อมูลภาษาในหนังสือธรรมบทที่ปรากฏความคล้อยตามเพศ

ที่	ประโยคภาษาบาลี	คำแปล
1	โส ตัสสา คัพพะปะริหารัง อะทาลิ.	เขาให้การบริหารครรรค์ แก่นาง
2	สา ทะสะมาสัจจะเยนะ ปุตตัง วิชายิ.	ครั้นล่วง 10 เดือน นางคลอดบุตรคนหนึ่ง
3	(สา) โรทนต์ ปะริเทวันติ ปายาลิ.	นางร้องไห้ คร่ำครวญ เดินไปแล้ว
4	เตปิ มะยัง อิมานิ กุลานิ นิสสาเย กะวะนิสสะระณัง กะริสสามาติ.	เราแม้ เหล่านั้น ได้อาศัยตระกูลเหล่านี้ จักทำ การออกไปจากภพได้
5	เอโส มะหาเถโร กะวิสสะติ.	นี่ จักเป็นพระเถระผู้ใหญ่
6	โส ปุริโส นาคัจฉิ.	ชายคนนั้น ไม่ได้เดินไป
7	ตา อุโกปี ทะสะมาสัจจะเยนะ ปุตเต วิชายิสสุ.	โดยล่วงไป 10 เดือนหญิงทั้ง 2 นั้นก็คลอดบุตร
8	เต มะยัมปิ ภาติกัง โภเชสสามาติ.	แม้เราเหล่านั้น จักบริโภคโภชนะ
9	เอกา เทวะตา มัง อุปะสังกะมิตวา ปุตโต เต กาละกะโตติ อาหะ.	เทวดาองค์หนึ่ง เข้ามาหาหม่อมฉันบอกว่า พระโอรสของพระองค์ทิวงคตแล้ว

ตาราง 11 (ต่อ)

ที่	ประโยคภาษาบาลี	คำแปล
10	สัพพา เทเวตา เจวะ นาคะสุปฺปณฺณา จะ สาธุการัง อะทังสุ.	เทวดาทั้งหมด และนาครุฑ ก็ได้ให้สาธุการ.
11	อะหัง โส ภันฺตติ.	กระผมคือผู้นั้น ขอรับ.
12	สา อภิรุปา อะโหสิ เทวฺจจะระปะฏิภาคา.	นาง เป็นคนมีรูปงามเปรียบด้วยเทพอัปสร เทวฺจจะระปะฏิภาคา.
13	อะหัง ตะวะ ทุกขัง อะนุสสะรันตี โรทามิตฺติ.	ข้าพเจ้านึกถึงทุกข์ของท่านอยู่จึงร้องไห้
14	ตาตา จัตตาโร ชะนา ชะวะมานา นะ โสภันติ.	พ่อ ชน4 คนจึงยอมไม่งาม
15	ตวัง คิธมะญฺญา โอตะรันโต ลิตะปาตัง อะกาสิ.	ท่านลงจากเขาคิชฌกูฏทำการแหย่ไม้ไปรากฏ อะกาสิ.
16	เอตตะกา นะหาเปนติโย โภเชนติโย อะลังกะโรนติโย วิจะระกะ.	พวกท่านอาบน้ำ บริโภค แต่งตัว จึงเที่ยวไป อะลังกะโรนติโย วิจะระกะ.
17	เต มะยัง เอกฺกุสุมาเน วะสันตา อะปฺพะชิตะ สะทิสายะวะ โหมะ.	เราเหล่านั้นเมื่ออยู่ในที่แห่งเดียวกัน ก็จัก เหมือนกับผู้นั้นนั่นเอง
18	สัพเพ อุโปสะถิกา โหนติ.	เขาทั้งหมดเป็นผู้รักษาอุโบสถ
19	สัพพา ตา ภิกขะเว อุปาสิกายิ อะนิปพะลา กาละกะตา.	ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เหล่าอุบาสิกทั้งหมด นั้น ไม่มีผล ทำกาละแล้ว(ตาย)
20	อะหัง รัมมัง สุณฺโณโต ปิตัง ละภามิ.	ข้าพเจ้าเมื่อฟังธรรมยอมได้ซึ่งปิติ

2.2.2 สังเกตการปรากฏของแต่ละประโยคว่า ความคล้ายตามเพศปรากฏในตำแหน่งใดบ้าง และไม่ปรากฏในตำแหน่งใดบ้าง

2.2.3 เลือกคำและประโยคที่มีการแจกรูปเพศของนามและบุรุษสรรพนาม กล่าวคือ คำที่ปรากฏนั้น อยู่ในนามวลี หรือประโยคเพื่อนำไปสู่กระบวนการวิเคราะห์ขั้นต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความคล้ายตามเพศในภาษาบาลีโดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์การปรากฏความคล้อยเพศตามกรอบแนวคิดทฤษฎีคล้อยตาม (Theory of Agree) ชอมสกี (Chomsky. 2000: 122) ที่ได้เสนอกฎความคล้อยตามไว้ว่า Agree เป็นกระบวนการทำค่าลักษณะให้ตรงกันระหว่างค่าที่ไม่ระบุค่า (Unvalued) กับค่านาม ค่าลักษณะจะมีอยู่ในค่านามและคำสรรพนามเท่านั้น เราจะเรียกค่านามและคำสรรพนามว่า Goal ค่าที่ยังไม่ระบุค่าจะเรียกว่า Target เช่น คำกริยา คำนำหน้านาม และ คำคุณศัพท์ ซึ่งจะต้องรับค่าลักษณะมาจากค่านามหรือคำสรรพนาม แต่ถ้าคำกริยาเป็น Head ของประโยคจะรับค่าลักษณะจากประธาน ซึ่งเป็น Specifier ของประโยค ดังนั้น Goal อยู่ทางซ้าย Target อยู่ทางขวา ส่วน D และ A เป็น Spec. ของนามวลี จะรับค่าลักษณะจาก N ซึ่งเป็น Head ของนามวลี ดังนั้น Goal จะอยู่ทางขวา และ Target อยู่ทางซ้าย ซึ่ง Agree ทำหน้าที่เป็นตัวรับและส่งมอบค่าลักษณะ กระบวนการของความคล้อยตามประกอบด้วย 1) โพรบ (Probe) 2) แมทช์ (Match) 3) วาลู (Value) ซึ่งกระบวนการทั้ง 3 นี้ จะแสดงถึงลำดับการปรากฏของความคล้อยตาม ที่สามารถบอกค่าลักษณะ (บุรุษ พจน์ เพศ การก) ได้ตามลำดับ พร้อมแสดงโครงสร้างต้นไม้ประกอบด้วย

2. สรุปการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในภาษาบาลีเมื่อคำนามปรากฏจะต้องแจกด้วยวิภัติตามการันต์ เมื่อแจกรูปศัพท์แล้ว เราสามารถบอก เพศ พจน์ และการกได้ ส่วนคำบุรุษสรรพนามมีการแจกรูปเพศ พจน์ เฉพาะบุรุษที่ 3 เท่านั้น ส่วนบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 แสดงเฉพาะพจน์และการก ในส่วนของความคล้อยตามเพศระหว่างคำนามกับคำอื่นๆ ในประโยค ผู้วิจัยพบการปรากฏ 3 ลักษณะ คือ 1) คำสรรพนามที่ทำหน้าที่เป็นสรรพนามชี้เฉพาะ เช่น โส สา เต ตา 2) คำคุณศัพท์ที่เกิดในนามวลี และคำนาม และคำคุณศัพท์ที่วางอยู่หน้าสัมพันธกริยา (Copula verb) 3) คำกริยาไม่แท้ที่ลงท้ายด้วย อันตะ ปัจจัย

ในส่วนการวิเคราะห์ความคล้อยตามเพศผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนหลักด้วยกัน คือ ส่วนที่ปรากฏในนามวลี และส่วนที่ปรากฏในประโยคตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความคล้อยตามเพศที่ปรากฏในนามวลี

การปรากฏความคล้อยตามเพศในนามวลีผู้วิจัยพบว่า คำสรรพนามชี้เฉพาะ คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ จะต้องแสดงความคล้อยตามเพศ พจน์ และการกของนามกล่าวคือ จะต้องมียุคศัพท์เพศ พจน์ การกตรงกับคำนาม ดังนี้

1.1 คำสรรพนามชี้เฉพาะและคำคุณศัพท์ปรากฏกับคำนาม

ตามทฤษฎีคล้อยตามที่ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะเพศไว้ว่า ลักษณะเพศจะปรากฏที่คำนาม และคำบุรุษสรรพนามเท่านั้นส่วนคำต่างๆ เช่น คำกริยา คำนำหน้านาม¹ และคำคุณศัพท์ ซึ่งจะต้องรับค่าลักษณะมาจากคำนามหรือคำบุรุษสรรพนาม กล่าวคือ เมื่อคำนามและคำบุรุษสรรพนามปรากฏ คำนำหน้านาม และคำคุณศัพท์นั้น จะต้องแสดงความคล้อยตามเพศ พจน์ การกด้วย ในกรณีแรกผู้วิจัยจะยกตัวอย่าง คำสรรพนามชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ปรากฏร่วมกับคำนาม และตามด้วยคำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ ที่ปรากฏกับคำนามตามลำดับ

การปรากฏของคำสรรพนามชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ต้องมีค่าลักษณะตรงกับคำนามที่มันขยาย กล่าวคือ

¹ คำนำหน้านามในบาลีไวยากรณ์ไม่มีปรากฏ จะปรากฏเป็นคำสรรพนามชี้เฉพาะ (Demonstrative pronouns) ได้แก่ จัมภวก ตะ เอตะ อิมะ อะมุ ศัพท์ และคำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ (Indefinite pronouns) ได้แก่ จัมภวก ยะ อัญญะ อัญญะตะระ อัญญะตะมะ ปะระ อะปะระระ กะตะระระ กะตะมะ เอกะ เอกัจจะ อุภะยะ สัพพะ กิง (กิง) ศัพท์ แต่ในงานวิจัยนี้จะขอยกตัวอย่างเฉพาะ ตะ (โส ตา เต ตา = นั้น) ศัพท์ กับ ยะ (ใด) ศัพท์ เท่านั้น

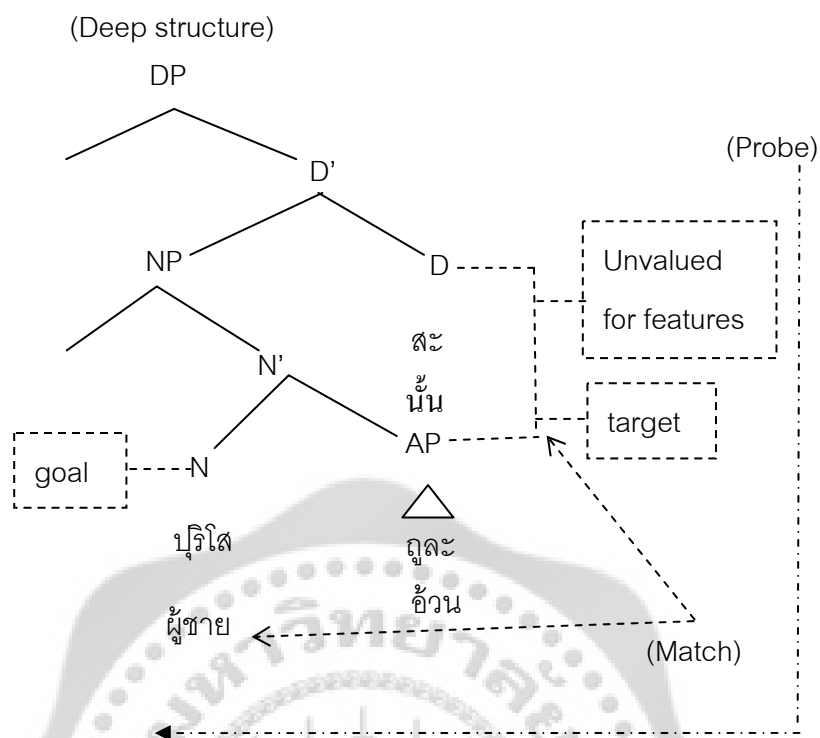
เมื่อปรากฏในนามวลีแล้ว จะต้องแจกรูปศัพท์แสดงความคล้อยตาม เพศ พจน์ และการกตามลักษณะของ
คำนาม ดังแสดงตัวอย่าง

	(ทาร์เก็ต)	(ไกล)
(1) ก.	โส ภูโล	บุริโส
	นั้น- MASC.SG.NOM. อ้วน- MASC.SG “ผู้ชายอ้วนคนนั้น”	ผู้ชาย-MASC.SG.NOM.
ข. *สา	*ธูลา	บุริโส
	นั้น- FEM. SG.NOM. อ้วน- FEM. SG. “ผู้ชายอ้วนคนนั้น”	ผู้ชาย-MASC.SG. NOM.
ค. เต	ธูลา	บุริสา
	นั้น-MASC.PL.NOM. อ้วน-MASC. PL. “ผู้ชายอ้วนเหล่านั้น”	ผู้ชาย-MASC.PL.NOM.
ง. *ตา	*ธูลาโย	บุริสา
	นั้น- FEM.PL.NOM. อ้วน-FEM.PL. “ผู้ชายอ้วนเหล่านั้น”	ผู้ชาย-MASC.PL.NOM.

จากตัวอย่าง (1ก) และ (1ค) พบว่า เป็นการแสดงความคล้อยตามเพศชาย เอกพจน์ และพหูพจน์
ระหว่างคำสรรพนามชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับคำนาม จะแสดงการแจกรูปคำสรรพนาม
ชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ คือ โส ภูโล และ เต ธูลา คล้อยตามเพศคำนาม คือ บุริโส และ บุริสา ในส่วน
ตัวอย่าง (1ข) และ (1ง) พบว่า ผิดไวยากรณ์ ไม่สามารถแสดงความคล้อยตามเพศได้ เพราะการปรากฏ
ของคำสรรพนามชี้เฉพาะ คำคุณศัพท์เป็นเพศหญิง ไม่แสดงความคล้อยตามนามที่ แจก रूप เป็นเพศชาย
ส่วนที่ปรากฏกับคำนามเพศหญิงก็มีลักษณะที่แตกต่างกับเพศชาย ดังนี้

	(ทาร์เก็ต)	(ไกล)
(2) ก.	สา อูลา	ทาริกา
	นั้น-FEM.SG.NOM. อ้วน-FEM.SG. “เด็กหญิงอ้วนคนนั้น”	เด็กหญิง-FEM.SG.NOM.
ข. *โส	*อูล	ทาริกา
	นั้น-MASC.SG.NOM. อ้วน-MASC.SG. “เด็กหญิงอ้วนคนนั้น”	เด็กหญิง-FEM.SG.NOM.
ค. ตา	อูลาโย	ทาริกาโย
	นั้น-FEM.PL.NOM. อ้วน-FEM.PL. “เด็กหญิงอ้วนเหล่านั้น”	เด็กหญิง-FEM.PL.NOM.
ง. *เต	*อูลา	ทาริกาโย
	นั้น-MASC.PL.NOM. อ้วน-MASC.PL. “เด็กหญิงอ้วนเหล่านั้น”	เด็กหญิง-FEM.PL.NOM.

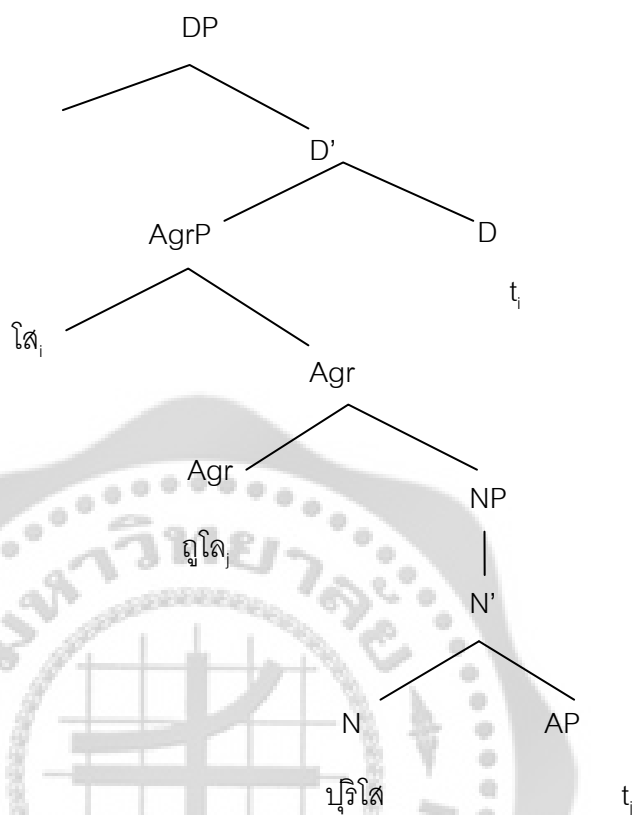
จากตัวอย่าง (2ก) และ (2ค) แสดงการปรากฏความคล้อยตามเพศหญิง ทั้งเอกพจน์และพหูพจน์ ระหว่างคำสรรพนามชี้เฉพาะ และคุณศัพท์ คือ สา อูลา และ ตา อูลาโย ปรากฏร่วมกับคำนาม คือ ทาริกา และ ทาริกาโย ส่วนในตัวอย่าง (2ข) และ (2ง) แสดงการแจกรูปที่ผิดไวยากรณ์ เพราะการปรากฏของคำสรรพนามชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ เป็นเพศชายไม่แสดงความคล้อยตามนามเพศหญิง ในการปรากฏตัวอย่างของนามเพศชาย และเพศหญิง สามารถแสดงโครงสร้างต้นไม้ พร้อมตัวอย่าง (1ก) ดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 ตัวอย่าง (1ก) แสดงโครงสร้างลึก

จากภาพประกอบ 9 เป็นการปรากฏในโครงสร้างลึก จะเห็นว่า คำที่อยู่ใน $D_{\text{สະ}}$ และ $AP_{\text{อ้วน}}$ ยังไม่มีค่าลักษณะจนกว่าจะย้ายมาอยู่ใน Agree phrase ซึ่งโฟรบ (Probe) สามารถมองเห็นลักษณะของคำนามได้ จึงหาค่าลักษณะเจอ พิจารณาดันไม้ที่ปรากฏในโครงสร้างผิว ดังภาพประกอบ 10

(Surface structure)

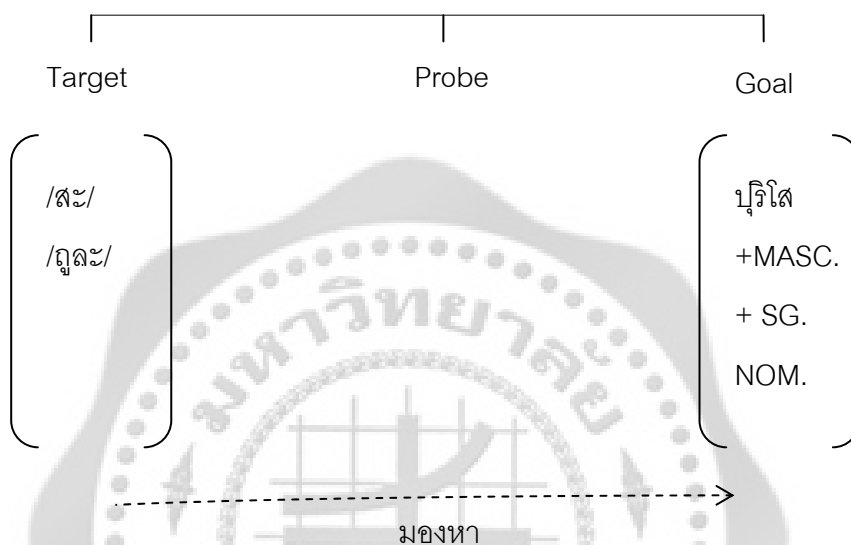
ภาพประกอบ 10 ตัวอย่าง (1ก) แสดงการปรากฏในรูปโครงสร้างผิว

จากภาพประกอบ 10 พบว่า โครงสร้างนามวลีที่ปรากฏระหว่างคำสรรพนามชี้เฉพาะ และ คำคุณศัพท์ แสดงความคล้อยตามเพศ พจน์ การก ของคำนาม เมื่อย้ายมาอยู่ข้างหน้านามกล่าวคือ ต้องมีลักษณะ ตรงกับนามที่มันขยาย เราจะพบว่า ทั้งสองโครงสร้างแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงระหว่างการปรากฏของ โครงสร้างเล็กและโครงสร้างผิว¹ กล่าวคือ D และ AP ในโครงสร้างเล็กยังไม่ได้รับค่าลักษณะ ซึ่งยังไม่ปรากฏ ความคล้อยตามเพศ จนกว่าจะย้ายมาอยู่ใน AgrP โพรบ จึงมองเห็นค่าลักษณะ เมื่อหาค่าลักษณะเจอแล้ว จะปรากฏในรูปโครงสร้างผิวพบว่า D_๓ และ AP_๓ ที่วางอยู่หน้านามแสดงความคล้อยตามเพศ พจน์ การก

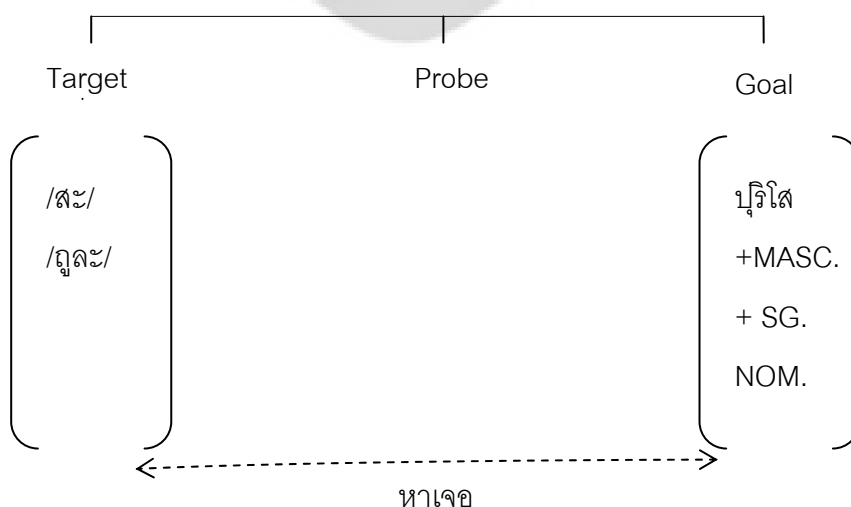
¹โครงสร้างเล็กและโครงสร้างผิว มาจากกฎการปริวรรต หรือ Transformational Rules ประโยคที่อยู่ใน โครงสร้างเล็กคือประโยคเบื้องต้นส่วนประโยคที่อยู่ในโครงสร้างผิวคือประโยคที่ผ่านกระบวนการปริวรรต ตามกฎ Transformational Rules เรียบร้อยแล้ว หรือเรียกว่า ประโยคที่เราได้เห็นได้ยินกันอยู่

ของคำนามคือคำว่า บุรีโส เพศชาย เอกพจน์ สามารถแสดงการวิเคราะห์ความคล้อยตามเพศตามกระบวนการทั้ง 3 ของตัวอย่าง (1ก) ได้ดังนี้

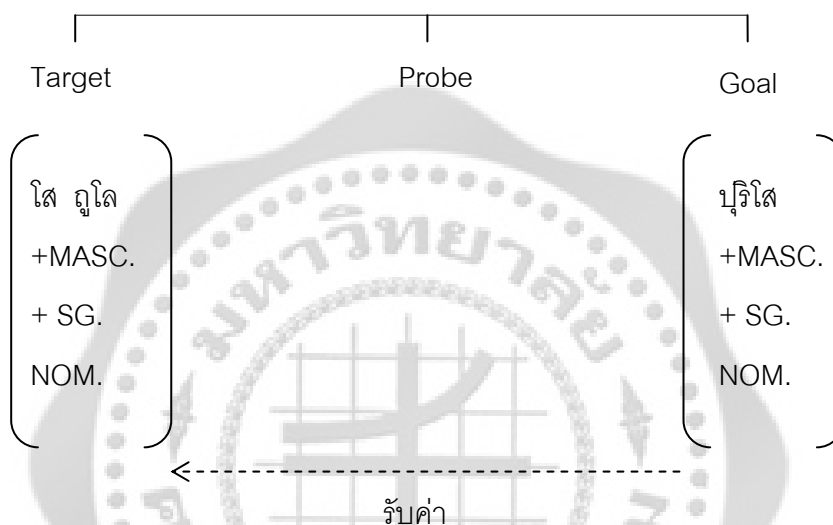
1. โพรบ จะเป็นตัวมองหาคำลักษณะที่ โกล คือคำว่า บุรีโส ที่อยู่ใน โดเมน (Domain) เดียวกัน หรือเป็นพี่น้องกัน (Sister head) เมื่อ โพรบเจอโกลที่อยู่ในโดเมนเดียวกันแล้ว พบว่า เป็น (Possible goal) เป้าหมาย ที่ใช้ จะปรากฏดังภาพกระบวนการที่ 1

2. แมทซ์ จะเป็นตัวตรวจสอบคำลักษณะ ที่โกล และเมื่อหาคำลักษณะที่โกลเจอแล้ว พบว่า บุรีโส เป็นเพศชาย เอกพจน์ กรรตุการก ฉะนั้นเมื่อคำลักษณะปรากฏ ความคล้อยตามก็เกิดขึ้น ในส่วนตรงนี้ เราจะพบว่า คำลักษณะที่ ทาร์เก็ต (ผู้รับคำลักษณะ) ยังไม่ปรากฏจนกว่าจะมอบคำลักษณะให้ ดังภาพกระบวนการที่ 2

3. วาลูจะเป็นตัวรับค่าลักษณะ อีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ค่าลักษณะที่หาเจอปรากฏตรงกัน กล่าวคือ ความคล้ายตามจะเกิดขึ้นได้ ต้องอยู่ในโดเมนเดียวกันหรือเป็นพี่น้องกัน หรือ C-command กัน จึงจะเป็น Agr-domain ดังนั้นนามที่อยู่ใน Spec-DP หรือเป็นประธาน จึงเป็นคำนามที่ใกล้ที่สุดที่สามารถให้ค่าลักษณะ ϕ (phi- features) กับ Agr-head ได้ เมื่อวาลูรับค่าลักษณะมาแล้วจะส่งค่าลักษณะให้กับทาร์เก็ต เพื่อแสดงการปรากฏความคล้ายตามเพศ พจน์ การกตรงกัน ในส่วนนี้เราจะพบว่า ค่าลักษณะปรากฏที่ทาร์เก็ต ดังภาพกระบวนการที่ 3

จากกระบวนการทั้ง 3 นั้น แสดงให้เห็นถึงลำดับขั้นตอนการปรากฏความคล้ายตามที่สามารถแสดงค่าลักษณะ (เพศ พจน์ การก) ได้ตามลำดับ ส่วนที่ปรากฏกับนามเพศหญิงก็มีลักษณะการปรากฏเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบในส่วนของคำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ปรากฏร่วมกับคำนามสามารถแสดงความคล้ายตามเพศได้ ดังนี้

1.2 คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะและคำคุณศัพท์ปรากฏกับคำนาม

การปรากฏของสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ ก็มีลักษณะการปรากฏเหมือนกับสรรพนามชี้เฉพาะ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จะต้องแจกรูปศัพท์ แสดงความคล้ายตามเพศพจน์ การก ตามลักษณะของคำนามดังตัวอย่าง

	(ทาร์เก็ต)	(ไกล)
(3) ก.	โย ธัมมิโก	อุปาสะโก
	ใด-MASC.SG.NOM. ตั้งในธรรม-MASC.SG.ADJ. “อุปาสะโกใดผู้ตั้งอยู่ในธรรม”	อุปาสะโก-MASC.SG. NOM.
ข. ยะ	ธัมมิกา	อุปาสิก
	ใด-FEM.SG.NOM. ตั้งในธรรม-FEM.SG.ADJ. “อุปาสิกใดผู้ตั้งอยู่ในธรรม”	อุปาสิก-FEM.SG.NOM.
ค. เย	ธัมมิกา	อุปาสะกา
	ใด-MASC.PL.NOM. ตั้งในธรรม-MASC.PL.ADJ. “อุปาสะกาเหล่าใดผู้ตั้งอยู่ในธรรม”	อุปาสะกา-MASC.PL.NOM.
ง. ยะ	ธัมมิกายะ	อุปาสิกายะ
	ใด-FEM.PL. NOM. ตั้งในธรรม-FEM.PL.ADJ. “อุปาสิกเหล่าใดผู้ตั้งอยู่ในธรรม”	อุปาสิก-FEM.PL.NOM.

จากตัวอย่าง (3ก – ข) พบการปรากฏของคำสรรพนามไม่ใช่เฉพาะ และคำคุณศัพท์ที่มีการแจกแจง แสดงความคล้อยตามคำนาม เพศชายและเพศหญิง เอกพจน์ คือ *อุปาสะโก* และ *อุปาสิก* กล่าวคือ คำนาม จะเป็นตัวแสดงเพศ พจน์ การกส่วนคำสรรพนามไม่ใช่เฉพาะ คำคุณศัพท์ คือ *โย* *ธัมมิโก* และ *ยะ* *ธัมมิกา* จะต้องคล้อยตามคำนาม ส่วนใน (3ค – ง) แสดงการแจกแจงพหูพจน์ระหว่างเพศชายและเพศหญิงคือ *อุปาสะกา* กับ *อุปาสิก* แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างกัน ในรูปการกประธานระหว่างเอกพจน์และพหูพจน์ ส่วน คำสรรพนามไม่ใช่เฉพาะ และคำคุณศัพท์ คือ *เย* *ธัมมิกา* และ *ยะ* *ธัมมิกายะ* ก็ต้องคล้อยตามลักษณะของนาม ในส่วนตรงนี้เราพบว่าคำสรรพนามไม่ใช่เฉพาะคือคำว่า *ยะ* เพศหญิงที่มีรูปเอกพจน์ และพหูพจน์ปรากฏ เหมือนกันส่วนคำนามอีกประเภทหนึ่งที่มีรูปศัพท์เหมือนกัน แต่ต่างกันที่เสียงสระท้ายคำเมื่อแจกแจงศัพท์ แล้วพิจารณาดังตัวอย่าง

(4) ก. โย	กัมมะกาโร	อาจะริโย
ไต-MASC.SG.NOM.	ผู้ทำงาน-MASC.SG.ADJ.	อาจารย์- MASC.SG.NOM.
“อาจารย์คนใดผู้ทำงาน”		
ข. ยา	กัมมะการินี	อาจะรินี
ไต-FEM.SG.NOM.	ผู้ทำงาน-FEM.SG.ADJ.	อาจารย์- FEM.SG.NOM.
“อาจารย์คนใดผู้ทำงาน”		
ค. *โย	*กัมมะกาโร	อาจะรินี
ไต-MASC.SG.NOM.	ผู้ทำงาน-MASC.SG.ADJ.	อาจารย์- FEM.SG.NOM.
“อาจารย์คนใดผู้ทำงาน”		

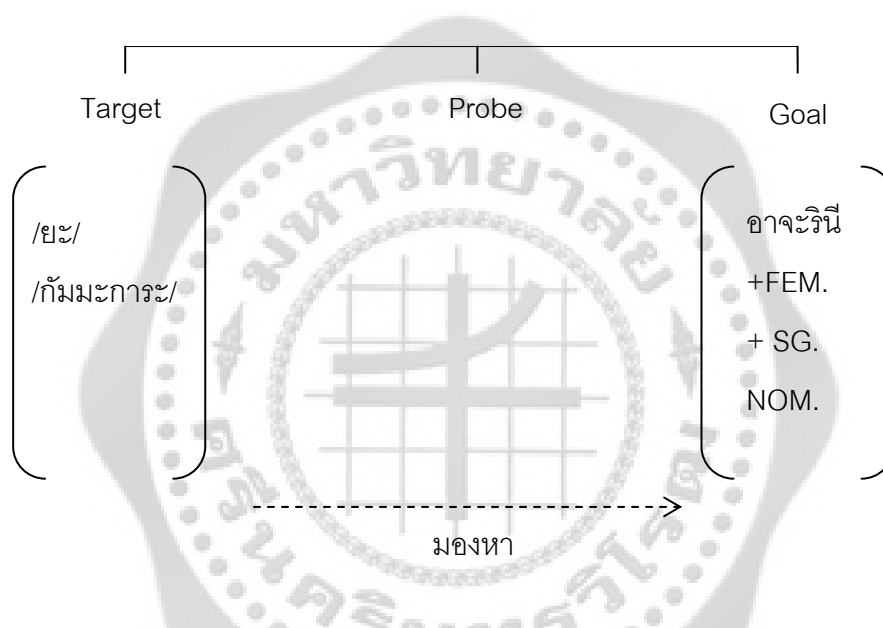
จากตัวอย่าง (4ก – ข) แสดงการแจกรูปศัพท์ของคำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ โย และ ยา กับคำคุณศัพท์ กัมมะกาโร และ กัมมะการินี คล้อยตามค่านามที่มีเพศ พจน์ การก ตรงกันระหว่างเพศชาย อาจะริโย และ เพศหญิง อาจะรินี มีรูปเอกพจน์ ส่วน (4ค) แสดงความไม่คล้อยตามนาม ประโยคนี้ถือว่า ผิดไวยากรณ์ กล่าวคือ แจกรูปศัพท์ที่มี เพศ พจน์ ไม่ตรงกับค่านาม คือคำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์แจกเป็นเพศชาย แต่ค่านามแจกเป็นเพศหญิงและ ส่วนที่ปรากฏในรูปพหูพจน์ก็มีลักษณะการปรากฏที่ต่างกัน ดังตัวอย่าง

(5) ก. เย	กัมมะการา	อาจะริยา
ไต-MASC.PL.NOM.	ผู้ทำงาน-MASC.PL.ADJ.	อาจารย์- MASC.PL.NOM.
“อาจารย์เหล่าใดผู้ทำงาน”		
ข. ยา	กัมมะการินีโย	อาจะรินีโย
ไต-FEM.PL.NOM.	ผู้ทำงาน-FEM.PL.ADJ.	อาจารย์- FEM.PL.NOM.
“อาจารย์เหล่าใดผู้ทำงาน”		
ค. *โย	กัมมะการินีโย	อาจะรินีโย
ไต-MASC.SG.NOM.	ผู้ทำงาน-FEM.PL.ADJ.	อาจารย์- FEM.PL.NOM.
“อาจารย์เหล่าใดผู้ทำงาน”		

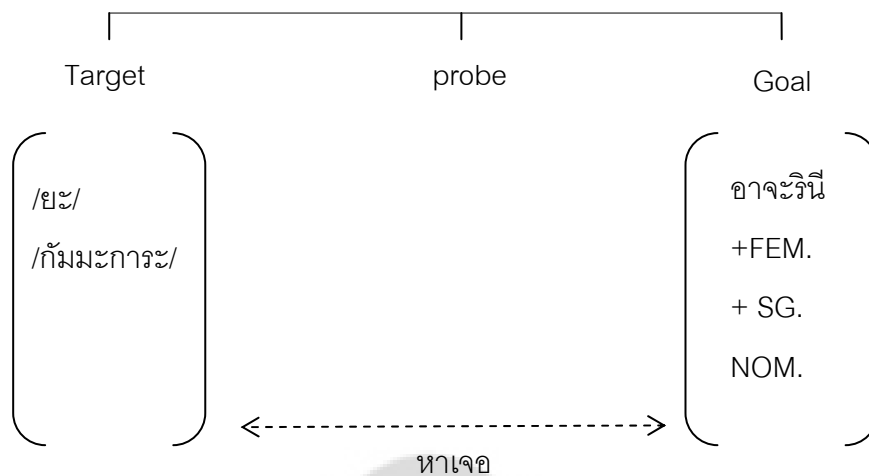
จากตัวอย่าง (5ก – ข) พบการปรากฏที่แตกต่างกันระหว่างรูปพหูพจน์ ของคำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ คือ เย และคำคุณศัพท์ คือ กัมมะการา ที่ปรากฏกับค่านามเพศชาย อาจะริยา ส่วนเพศหญิง พบว่า คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ คือ ยา และคำคุณศัพท์ คือ กัมมะการินีโย ปรากฏกับค่านาม คือ อาจะรินีโย ส่วน (5ค) พบว่า ผิดไวยากรณ์ คือคำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ โย เพศชาย เอกพจน์ไม่คล้อยตาม ค่านามและคำคุณศัพท์ที่มีการแจก เป็นเพศหญิง พหูพจน์ ซึ่งมีลักษณะเพศ พจน์ ไม่ตรงกัน

จากตัวอย่าง (3 – 5) พบว่า คำสรรพนามไม่ใช่เฉพาะที่ปรากฏเป็นเพศหญิง เอกพจน์ คือ ยา มีรูปเหมือนกันกับเพศหญิงพหูพจน์ เมื่อมีการปรากฏจะพบการแจกรูปศัพท์ที่เหมือนกัน ดังนั้น เมื่อปรากฏจึงต้องอาศัยคำนามและคำคุณศัพท์ในการแจกรูปเอกพจน์ และจากการปรากฏของคำสรรพนามไม่ใช่เฉพาะและคำคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับคำนามสามารถแสดงความคล้อยตาม ตามกระบวนการทั้ง 3 ดังแสดงในตัวอย่าง (4ข)

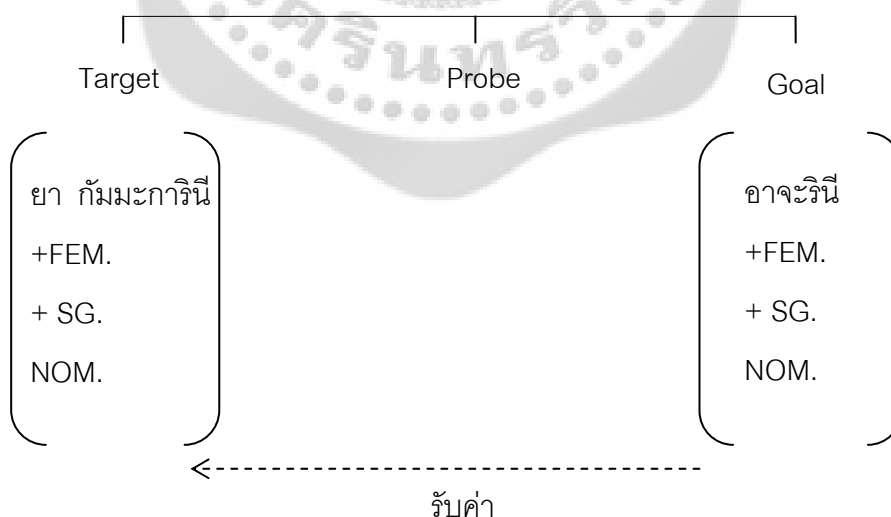
1. โพรบ จะเป็นตัวมองหาคำลักษณะที่ โกล คือคำว่า อาจะวรีนี ที่อยู่ใน โดเมน (Domain) เดียวกันหรือเป็นพี่น้องกัน (Sister head) เมื่อ โพรบเจอโกลที่อยู่ในโดเมนเดียวกันแล้ว พบว่า เป็น (Possible goal) เป้าหมาย ที่ใช่ จะปรากฏ ดังภาพกระบวนการที่ 1

2. แมทซ์ จะเป็นตัวตรวจสอบคำลักษณะ ที่โกล และ เมื่อหาคำลักษณะที่โกลเจอแล้ว พบว่า อาจะวรีนี มีลักษณะเพศหญิง เอกพจน์ กรรตุการก ฉะนั้นเมื่อคำลักษณะปรากฏ ความคล้อยตามก็เกิดขึ้น ในส่วนตรงนี้เราจะพบว่า คำลักษณะที่ ทาร์เก็ต (ผู้รับคำลักษณะ) ยังไม่ปรากฏจนกว่าจะมอบคำลักษณะ ให้แสดง ดังภาพกระบวนการที่ 2

3. วาจะจะเป็นตัวรับค่าลักษณะ อีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ค่าลักษณะที่หาเจอปรากฏตรงกัน กล่าวคือ ความคล้ายตามจะเกิดขึ้นได้ ต้องอยู่ในโดเมนเดียวกันหรือเป็นพี่น้องกัน หรือ C-command กัน จึงจะเป็น Agr-domain ดังนั้นนามที่อยู่ใน Spec-DP หรือเป็นประธาน จึงเป็นคำนามที่ใกล้เคียงที่สุดที่สามารถให้ค่าลักษณะ ϕ (phi- features) กับ Agr-head ได้ เมื่อวาจะรับค่าลักษณะมาแล้วจะส่งค่าลักษณะให้กับทาร์เก็ต เพื่อแสดงการปรากฏความคล้ายตามเพศ พจน์ การก ในส่วนตรงนี้เราจะพบว่า ค่าลักษณะปรากฏที่ทาร์เก็ต ดังภาพกระบวนการที่ 3

จากกระบวนการทั้ง 3 นั้น แสดงให้เห็นถึงลำดับขั้นตอนการปรากฏของความคล้ายตาม ที่สามารถแสดงค่าลักษณะ (เพศ พจน์ การก) ได้ตามลำดับ

จากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความคล้อยตามเพศในนามวลีพบว่า คำนามมีการแจกแจงแสดงลักษณะเพศ พจน์ การก ในส่วนคำสรรพนามชี้เฉพาะ คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ต้องมีลักษณะเพศ พจน์ การก ตรงกับคำนามเมื่อปรากฏร่วมกัน และในหัวข้อต่อไปจะได้เสนอการวิเคราะห์ความคล้อยตามเพศที่ปรากฏในประโยคเช่น ประธานกับกริยาไม่แท้ และประธานกับคำนาม และคำคุณศัพท์ที่เกิดขึ้นกับสัมพันธ์กริยาตามลำดับ ดังนี้

2. การวิเคราะห์ความคล้อยตามเพศที่ปรากฏในประโยค

2.1 ความคล้อยตามเพศระหว่างประธานกับกริยาไม่แท้

คำที่แสดงความคล้อยตามเพศที่ปรากฏในประโยคนั้น ได้แก่ คำกริยาไม่แท้ที่ลงท้ายด้วย อันตะ¹ ปัจจุบันจัดอยู่ในกลุ่มกริยาไม่แท้ (Non-finite verb) ประเภทรูปกริยาขยายปัจจุบันกาล (Present participle) ลักษณะการปรากฏคล้ายกับภาษาสันสกฤตที่แสดงการผันรูปคล้อยตามคำนาม คือ สามารถแจกแจงตามการกต่างๆ ได้ กล่าวคือ มีการผันรูป เพศ พจน์ การก ตรงกับคำนามและทำหน้าที่ในประโยคคล้ายคำคุณศัพท์ได้ (KALE, M.R. 1960: 511) ในการปรากฏนั้นเรา พบว่า คำแปลค่อนข้างไปทางคำกริยา ซึ่งโดยความหมายแล้ว แม้จะเป็นคำกริยาแต่ก็ไม่ได้มีหน้าที่เป็นคำกริยา แต่กลับมีหน้าที่ขยายนามตามหลักสัมพันธ์บาลี จัดให้เป็นคำวิเศษณ์ หรือ อัมพันตะระกริยา ของตัวประธานกล่าวคือ จะต้องมียุคเพศ พจน์ การก ตรงกับนาม ดังนั้น ผู้วิจัย จึงจัดให้ อันตะ ปัจจุบันเป็น Projection ของ AP (Adjective phrase) เมื่อปรากฏในรูปโครงสร้างต้นไม้อาจทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์ (วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา (ธรรมบทภาค 3, 4). 2553: 164, 137) ดังที่ปรากฏในตัวอย่าง

(6) ก. โส นั่น-MASC.SG.	บุคคลโ บุคคล-MASC.SG.NOM.	เถรัสสะ พระเถระ-GEN.	ธัมมะกะถัง ธรรมกถา-ACC.
สุณันโต อนาคตามิผลัง ปาปุณิ <---- กริยาแท้			
↑ กริยาไม่แท้ พัง-MASC.SG.PART. อนาคตามิผล-ACC. บรรลฺ-SG.PST. “บุคคลนั้นพึงถ้อยคำแห่งธรรมของพระเถระแล้วบรรลุนาคตามิผล”			

¹อันตะปัจจุบันตามหลักบาลีไวยากรณ์เพศชายกำหนดให้แจกแจงตาม อะ การันต์ เพศหญิงกำหนดให้แจกแจงตาม อี การันต์ เช่นสุณันโต (เพศชาย เอกพจน์) สุณันตา (เพศชาย พหูพจน์) สุณันตี (เพศหญิง เอกพจน์) สุณันติโย (เพศหญิง พหูพจน์) เป็นต้น และตามหลักบาลีไวยากรณ์ที่จัดเป็นรูปกริยาขยายบอกปัจจุบันกาล (present participle) มี 2 ตัวคือ อันตะ และ มานะ ปัจจุบัน ทั้ง 2 ตัวนี้ใช้แทนกันได้ แต่ในงานวิจัยนี้จะแสดงเฉพาะ อันตะ ปัจจุบัน

ข. สา	อิตถิ	โรทันตี ประริเทวันตี	<-กริยาไม่แท้
นั้น-FEM.SG.	หญิง-FEM.SG.NOM.	ร้องไห้	คร่ำครวญ-FEM.SG.PART.
จะนั่ง	ปายาสิ.	<-----กริยาแท้	
ไป-ACC.	ไป-SG.PST.		
“หญิงนั้นร้องไห้คร่ำครวญแล้วเดินไปไป”			

จากตัวอย่าง (6ก) พบว่า คำกริยาไม่แท้ที่ลงท้ายด้วยอันตะปัจจัย คือ **สุณันโต** แสดงการผันรูป คล้อยตามคำนามที่วางอยู่หน้า คือ **ปุคคะโล** สามารถบอกเพศ ชาย เอกพจน์ได้ ส่วน (6ข) เราพบการปรากฏ ความคล้อยตามเพศที่ลงท้ายด้วยอันตะปัจจัย คือ **โรทันตี** และ **ปริเทวันตี** แสดงเพศหญิงเอกพจน์ กล่าวคือ จะแสดงการผันรูปคล้อยตามคำนามที่วางอยู่หน้า คือ **อิตถิ** ดังนั้นคำกริยาไม่แท้จะเป็นตัวผันรูปคล้อยตาม นามที่เป็นประธานของประโยค และส่วนที่ปรากฏกับบุรุษสรรพนามก็มีลักษณะการปรากฏความคล้อยตาม เช่นกัน (วชิรญาณวโรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยา (บาลีไวยากรณ์). 2541: 83, 204) ดัง ตัวอย่าง

(7) ก. โส	โฆ	อะหัง	ภันเต	ปิตุ	วะจะนัง
นั้น-MASC.SG	แล	1.SG.NOM.	ผู้เจริญ-VOC.	บิดา-GEN.	คำ-ACC.
กริยาไม่แท้ -->	สัฏกะโรนโต	ทิสา		นะมัสสามิ	<---- กริยาแท้
	สัฏการะ-MASC.SG.PART.	ทิส-ACC.		นอบน้อม-SG.PRES.	
“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญข้าพระพุทธเจ้านั้นแล เมื่อสัฏการะ คำของบิดา จึงนอบน้อม ทิสทั้งหลาย”					

		กริยาไม่แท้		กริยาแท้
		↓		↓
ข. อะหัง	ธัมมัง	สุณันโต	ปีติง	ละภามิ
1SG.NOM.	ธรรม-ACC.	ฟัง-MASC.SG.PART.	ปีติ-ACC.	ได้-SG.PRES.
“ข้าพเจ้าฟังธรรมอยู่ย่อมได้ปีติ”				
ค. อะหัง	ธัมมัง	สุณันตี	ปีติง	ละภามิ
1SG.NOM.	ธรรม-ACC.	ฟัง-FEM.SG.PART.	ปีติ-ACC.	ได้-SG.PRES.
“ข้าพเจ้าฟังธรรมอยู่ย่อมได้ปีติ”				

จากตัวอย่าง (7ก) เราจะพบความคล้อยตามของคำกริยาไม่แท้ คือ *สัฏกะโรนโต* จะผันรูปเพศพจน์ ตามบุรุษสรรพนามที่เป็นเพศชาย คือ *อะหัง* พร้อมกับคำสรรพนามชี้เฉพาะ คือ *โส* แสดงเพศชาย เอกพจน์ ส่วน (7ข) พบว่ากริยาไม่แท้ คือ *สุณันโต* แสดงการผันรูปคล้อยตามบุรุษสรรพนามบุรุษที่ 1 ที่เป็นเพศชาย เอกพจน์ และในส่วน (7ค) คำกริยาไม่แท้ คือ *สุณันตี* แสดงการผันรูปคล้อยตามบุรุษที่ 1 เช่นกัน แต่เป็นหญิง เอกพจน์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบในส่วนของคำกริยาไม่แท้ ที่ลงท้ายด้วยอันตะ ปัจจัยปรากฏกับคำนามอื่นๆ ที่มีการแจกรูปศัพท์ต่างกัน พิจารณา ดังตัวอย่าง

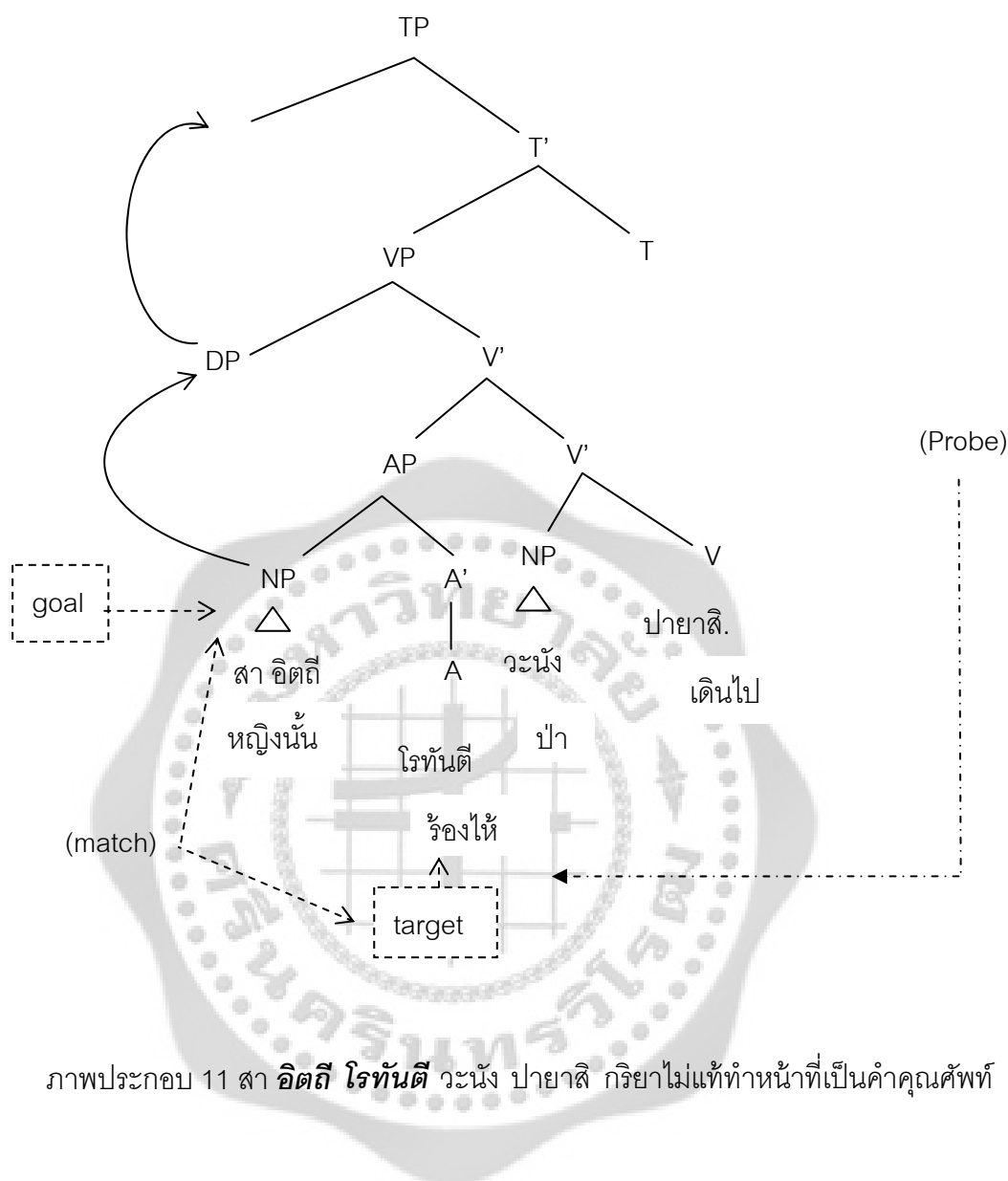
(8) ก. มุนิ	อัมมัง	สุณันโต <--- กิริยาไม่แท้
ผู้วิ-MASC.SG.NOM.	กรรม-ACC.	ฟัง-MASC.SG.PART.
ปีติง	ละภะติ.	<--- กิริยาแท้
ปีติ-ACC.	ได้-SG.PRES.	
“ผู้วิฟังกรรมอยู่ยอมได้ซึ่งปีติ”		
ข. เสณฐี	อัมมัง	สุณันโต
เศรษฐี-MASC.SG.NOM.	กรรม-ACC.	ฟัง-MASC.SG.PART.
ปีติง	ละภะติ.	
ปีติ-ACC.	ได้-SG.PRES.	
“เศรษฐีฟังกรรมอยู่ยอมได้ซึ่งปีติ”		
ค. คระ	อัมมัง	สุณันโต
ครู-MASC.SG.NOM.	กรรม-ACC.	ฟัง-MASC.SG.PART.
ปีติง	ละภะติ.	
ปีติ-ACC.	ได้-SG.PRES.	
“ครูฟังกรรมอยู่ยอมได้ซึ่งปีติ”		
ง. *คระ	อัมมัง	*สุณันตุ
ภิกษุ-MASC.SG.NOM.	กรรม-ACC.	ฟัง-MASC.SG.PART.
ปีติง	ละภะติ.	
ปีติ-ACC.	ได้-SG.PRES.	
“ครูฟังกรรมอยู่ยอมได้ซึ่งปีติ”		

จากตัวอย่าง (8ก – ค) พบการผันรูปที่คำกริยาไม่แท้ ลงท้ายด้วยอันตะปัจจัย มีการผันรูปเพศชาย เอกพจน์ คือ *สุณันโต* เมื่อปรากฏกับคำนาม คือ *มุนิ เสณฐี คระ* เราจะเห็นการปรากฏที่คำนามมีการแจก รูปศัพท์ต่างกัน แต่มีลักษณะเพศ พจน์ การกตรงกัน ส่วน (8ง) เป็นการแจกรูปศัพท์กริยาไม่แท้ด้วย อันตะ

ปัจจัย ผิดไวยากรณ์ ส่วนที่ปรากฏเป็นเพศชาย พหูพจน์จะผันรูปศัพท์ ดังนี้ มนะโย สุนันตา/เสนฺธุโรโน
 สุนันตา/คะระโว สุนันตา ส่วนที่ปรากฏกับคำนามเพศหญิงมีลักษณะการปรากฏที่ต่างกันดังตัวอย่าง

(9) ก. กุมารี	ธัมมัง	สุนันตี
เด็กหญิง-FEM.SG.NOM. ธรรม-ACC.		ฟัง-FEM.SG.PART.
ปีติง	ละภาติ.	
ปีติ-ACC.	ได้-SG.PRES.	
“เด็กหญิงฟังธรรมอยู่ย่อมได้ซึ่งปีติ”		
ข. วระฐ	ธัมมัง	สุนันตี
หญิงสาว-FEM.SG.NOM. ธรรม-ACC.		ฟัง-FEM.SG.PART.
ปีติง	ละภาติ.	
ปีติ-ACC.	ได้-SG.PRES.	
“หญิงสาวฟังธรรมอยู่ย่อมได้ซึ่งปีติ”		
ค. กัญญา	ธัมมัง	สุนันตี
นางสาวน้อย-FEM.SG.NOM. ธรรม-ACC.		ฟัง-FEM.SG.PART.
ปีติง	ละภาติ.	
ปีติ-ACC.	ได้-SG.PRES.	
“นางสาวน้อยฟังธรรมอยู่ย่อมได้ซึ่งปีติ”		
ง. *กัญญา	ธัมมัง	*สุนันตา
นางสาวน้อย-FEM.SG.NOM. ธรรม-ACC.		ฟัง-FEM.SG.PART.
ปีติง	ละภาติ.	
ปีติ-ACC.	ได้-SG.PRES.	
“นางสาวน้อยฟังธรรมอยู่ย่อมได้ซึ่งปีติ”		

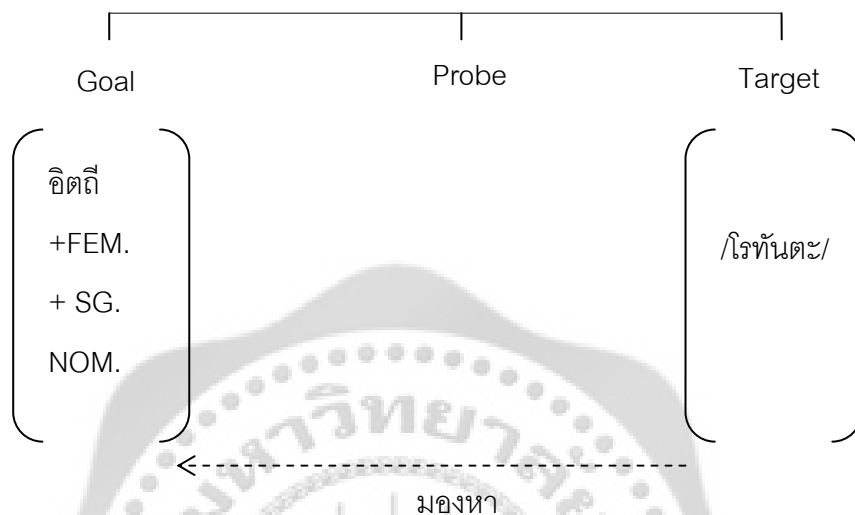
จากตัวอย่าง (9ก – ค) แสดงการผันรูปของกริยาไม่แท้ลงท้ายด้วยอันตะปัจจัย สุนันตี แสดง
 เพศหญิง เอกพจน์ที่ปรากฏกับคำนาม คือ กุมารี วระฐ กัญญา ส่วน (9ง) แสดงถึงการผันรูปของคำกริยาไม่แท้
 ที่ผิดไวยากรณ์ เพราะกัญญา เป็นเพศหญิง เอกพจน์ ส่วน สุนันตา ผันรูปเป็นชาย พหูพจน์ ส่วนที่ปรากฏ
 เป็นเพศหญิง พหูพจน์มีลักษณะดังนี้ กุมาริโย สุนันติโย/วระฐิโย สุนันติโย / กัญญาโย สุนันติโย เพราะฉะนั้น
 คำกริยาไม่แท้ที่ลงท้ายด้วยอันตะ ปัจจัย ผู้วิจัยพบว่า สามารถผันรูปคล้ายตามเพศ พจน์ การก ของคำนาม
 กล่าวคือ เมื่อนามมีลักษณเพศ พจน์ การกใด คำกริยาไม่แท้ จะต้องผันรูปตามเพศ พจน์ การกของนามนั้นๆ
 ซึ่งจะทำให้หน้าทีคล้ายคำคุณศัพท์ที่มีการแจกผันคล้ายตามนาม ดังแสดงตัวอย่าง พร้อมโครงสร้างต้นไม้ม
 ดังภาพประกอบ 11

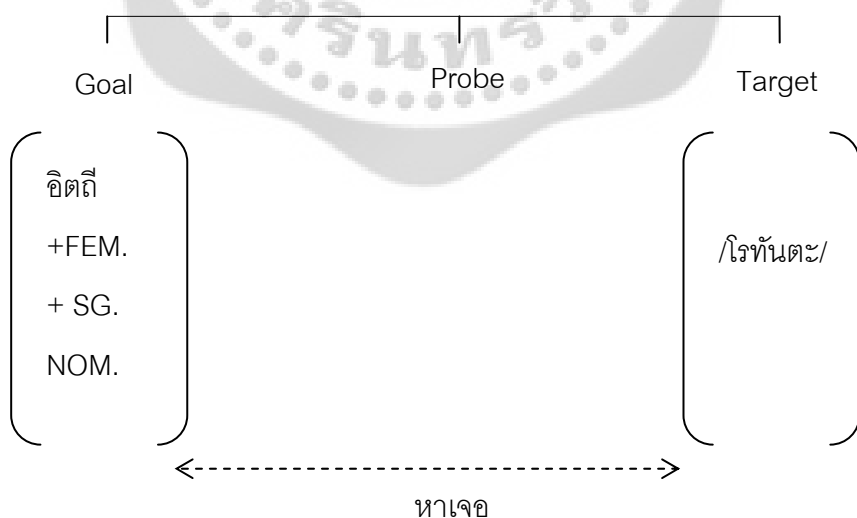
ภาพประกอบ 11 สา อิตถึ ไรทันตี ะนั่ง ปายาสี กริยาไม่แท้ทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์

จากการแสดงโครงสร้างต้นไม้พบว่า NP อิตถึ เป็นตัวมอบค่าลักษณะ เพศ พจน์ การก ให้แก่ A สุกนั้นตะ เราจะพบว่า A' C-command กับ NP หรือ เป็น Sister ของกันและกัน ต้องมีลักษณะเพศ พจน์ การก ตรงกับคำนาม เมื่อแสดงความคล้อยตามเพศแล้ว จะกลายเป็น สุกนั้นดี เพศหญิง เอกพจน์ กรรตุการก การวิเคราะห์เช่นนี้ เราสามารถอธิบายได้ว่า ทำไมกริยาไม่แท้จึงมีการคล้อยตามเพศ เพราะสิ่งที่ต้องคล้อยตามเพศกับคำนาม มีเพียงคำคุณศัพท์ และสรรพนามเท่านั้น สามารถแสดงการวิเคราะห์ความคล้อยตามเพศ ตามกระบวนการทั้ง 3 ได้ ดังนี้

1. โพรบ จะเป็นตัวมองหาค่าลักษณะที่ โกล คือคำว่า อิตถิ ที่อยู่ใน โดเมน (Domain) เดียวกัน หรือเป็นพี่น้องกัน (Sister head) เมื่อ โพรบเจอโกลที่อยู่ในโดเมนเดียวกันแล้ว พบว่า เป็น (Possible goal) เป้าหมาย ที่ใช้ จะปรากฏดังภาพกระบวนการที่ 1

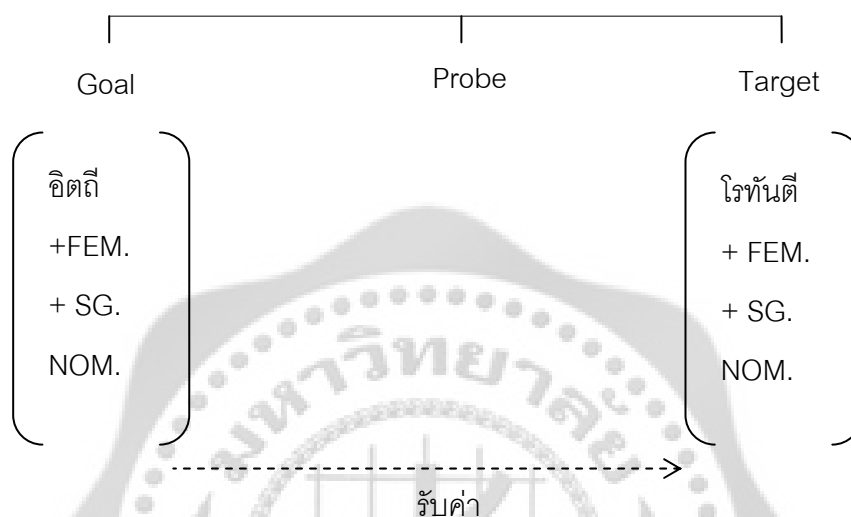

2. แมทซ์ จะเป็นตัวตรวจสอบค่าลักษณะที่ โกล และเมื่อหาค่าลักษณะที่โกลเจอแล้ว พบว่า อิตถิ มีลักษณะเพศหญิง เอกพจน์ กรรตุการก ฉะนั้นเมื่อค่าลักษณะปรากฏ ความคล้ายตามก็เกิดขึ้น ในส่วนตรงนี้ เราจะพบว่า ค่าลักษณะที่ ทาร์เก็ต ยังไม่ปรากฏจนกว่า วาลู จะมองค่าให้แสดง ดังภาพกระบวนการที่ 2

3. วาลูจะเป็นตัวรับค่าลักษณะ อีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ค่าลักษณะที่หาเจอปรากฏลักษณะตรงกัน กล่าวคือ ความคล้ายตามจะเกิดขึ้นได้ ต้องอยู่ในโดเมนเดียวกันหรือเป็นพี่น้องกัน หรือ C-command กัน

จึงจะเป็น Agr-domain ดังนั้นนามที่อยู่ใน Spec-TP หรือเป็นประธาน จึงเป็นคำนามที่ใกล้ที่สุดที่สามารถให้ค่าลักษณะ ϕ (phi- features) กับ Agr-head ได้ เมื่อวาเลือรับค่าลักษณะมาแล้วจะส่งค่าลักษณะให้กับพาร์เกิตเพื่อแสดงการปรากฏความคล้ายตามเพศ พจน์ การก ในส่วนนี้เราจะพบว่า ค่าลักษณะเพศหญิง เอกพจน์ กรรตุการก ปรากฏที่พาร์เกิต คือ สุณันต์ ดังภาพกระบวนการที่ 3

จากที่ได้แสดงตัวอย่างความคล้ายตามเพศที่ปรากฏระหว่างประธานกับกริยาไม่แท้ พร้อมแสดงการวิเคราะห์ตามกระบวนการทั้ง 3 พบว่า สุณันต์ มีเพศ พจน์ การก ตรงกับคำนาม คือ อิตถี เป็นเพศหญิง เอกพจน์ กรรตุการก และในหัวข้อต่อไปจะได้เสนอในส่วนที่ปรากฏความคล้ายตามเพศระหว่างประธานและคำนามที่เกิดร่วมกับสัมพันธ์กริยา ดังนี้

2.1 ความคล้ายตามเพศระหว่างประธานและคำนามที่เกิดร่วมกับสัมพันธ์กริยา

คำนามในภาษาบาลี ตามที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในตอนต้นว่า เมื่อนำคำศัพท์ไปใช้จะต้องแจกรูปศัพท์ก่อน กล่าวคือจะต้องแจกรูปด้วยวิภัติตามการันต์ เพื่อแสดงความคล้ายตามเพศ พจน์ และการก ซึ่งคำนามที่วางอยู่หน้าสัมพันธ์กริยา (เป็น)ปรากฏในประโยค จะแจกเพศ พจน์ตามตัวประธานได้ (วชิรญาณวโรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา (ธรรมปทภาค 2). 2553: 78 – 99) ดังตัวอย่าง

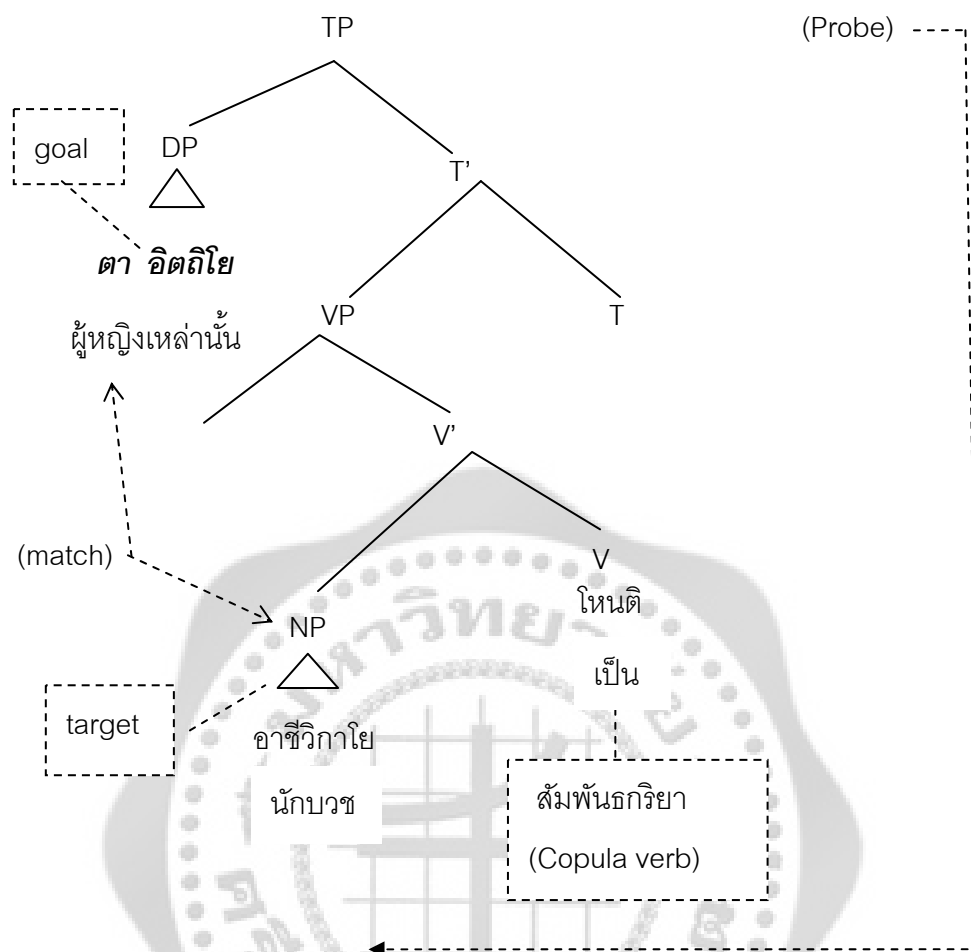
				ไกล
(10) ก.	ตุ้มเห	กิริะ	วัดคะพันเหนะ	
	2PL.NOM.	ได้ยินว่า	พรรคพวก-ASSOC.	
ทาร์เกิด	โจรา	หุดวา	อะริญญะ	วิจะระกะ.
	โจร-MASC.PL. NOM. เป็น	ป่า -LOC.	เที่ยวไป- PL.PRES.	
“ได้ยินว่า พวกท่านเป็นโจรมีพรรคพวกเดียวกันเที่ยวไปในป่า”				
ข.	ตุ้มเห	กิริะ ¹	วัดคะพันเหนะ	
	2PL.NOM.	ได้ยินว่า	พรรคพวก -ASSOC.	
	โจริโย	หุดวา	อะริญญะ	วิจะระกะ.
	โจร-FEM.PL.NOM. เป็น	ป่า-LOC.	เที่ยวไป-PL.PRES.	
“ได้ยินว่า พวกท่านเป็นโจรมีพรรคพวกเดียวกันเที่ยวไปในป่า”				

จากตัวอย่าง (10ก) พบว่า คำนามที่วางอยู่หน้าสัมพันธกริยา หุดวา คือโจรา เป็นคำนามแจกรูปศัพท์ และแสดงความคล้ายตามเพศ พจน์ ตามตัวประธานคือ ตุ้มเห พหูพจน์ เพศชาย ส่วน (10ข) พบคำนามที่วางอยู่หน้าสัมพันธกริยา หุดวา คือ โจริโย ที่คล้ายตามประธานที่อยู่ข้างหน้า คือ ตุ้มเห แสดงเพศหญิง พหูพจน์ ส่วนที่ปรากฏกับคำนามก็ลักษณะเช่นเดียวกันดังตัวอย่าง

(11) ก. เต	ปริสา	อาชีวะกา	โหนดิ.
	นั่น-MASC.PL. ผู้ชาย-MASC.PL.NOM	นักบวช-MASC.PL.NOM	เป็น-PL.PRES.
“พวกผู้ชายเหล่านั้นเป็นนักบวช(นอกศาสนา)”			
ข. ตา	อิตถิโย	อาชีวิกาโย	โหนดิ.
	นั่น-FEM.PL. ผู้หญิง-FEM.PL.NOM.	นักบวช-FEM.PL.NOM.	เป็น-PL.PRES.
“พวกผู้หญิงเหล่านั้นเป็นนักบวช(นอกศาสนา)”			

จากตัวอย่าง (11ก) พบว่า อาชีวะกา เป็นคำนามวางอยู่หน้าสัมพันธกริยา โหนดิ แสดงความคล้ายตามเพศ พจน์ การก ตรงกับตัวประธานคือ ปริสา เพศชาย พหูพจน์ ส่วน (11ข) พบว่า การปรากฏของคำนามที่วางอยู่หน้าสัมพันธกริยา คือ อาชีวิกาโย เพศหญิง พหูพจน์ มีการแจกรูปลักษณะ เพศ พจน์ การก ตรงกับตัวประธาน คือ อิตถิโย สามารถแสดงโครงสร้างต้นไม้ ดังภาพประกอบ 12

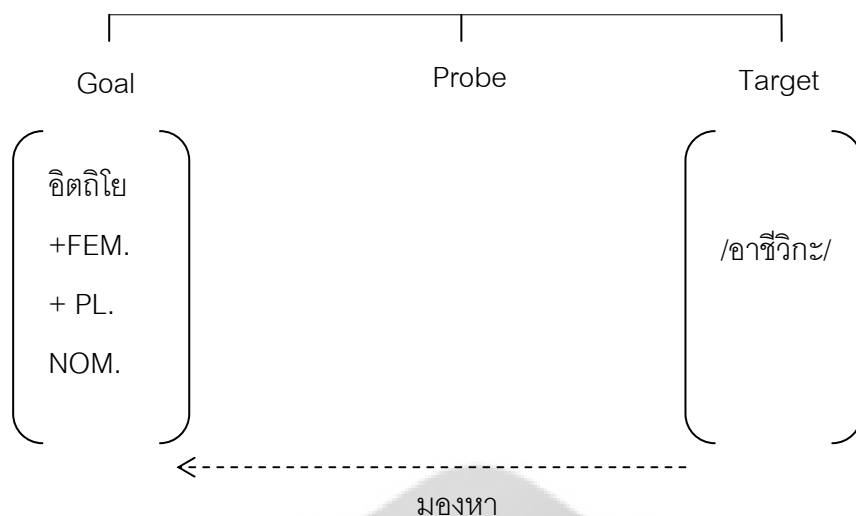
¹กิริะ ศัพท์ แปลว่า ได้ยินว่า หรือได้ฟังมาว่า ศัพท์นี้ไม่มีการแจกรูปศัพท์ ไม่มีเพศ พจน์ การก จัดอยู่ในพวก affixation และก็ไม่ใช่การปรากฏในรูปประโยค CP (complementizer phrase)

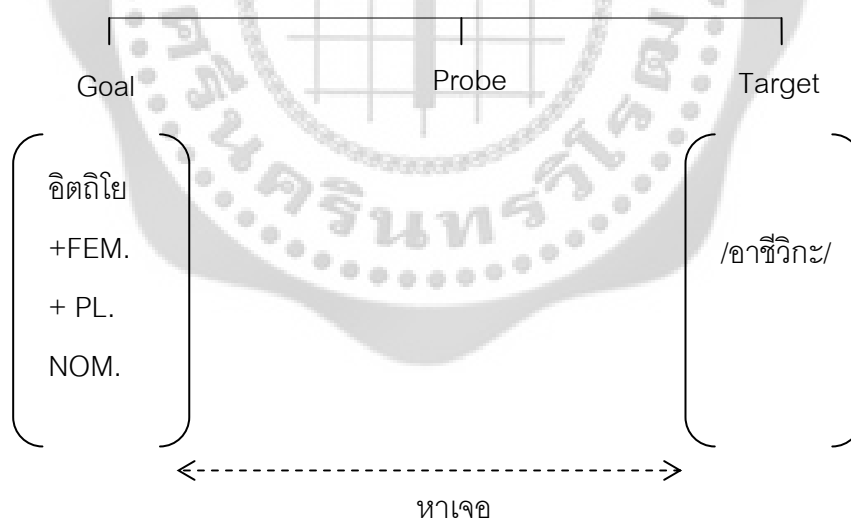
ภาพประกอบ 12 ตัวอย่าง (11ข) แสดงคำนามที่วางอยู่หน้าสัมพันธกริยา

จากการแสดงโครงสร้างต้นไม้ของตัวอย่างประโยค (11ข) สามารถแสดงความคล้อยตาม ใน ภาระบวณการทั้ง 3 ได้ ดังนี้

1. โพรบ จะเป็นตัวมองหาค่าลักษณะที่ โกล คือ คำว่า อดีตโย กล่าวคือ คำนามที่อยู่ใน Spec-TP ที่อยู่ใน โดเมน (Domain) เดียวกันหรือเป็นพี่น้องกัน (Sister head) เมื่อ โพรบเจอโกลที่อยู่ใน โดเมนเดียวกันแล้ว พบว่าเป็น (Possible goal) เป้าหมาย ที่ใช่ จะปรากฏ ดังภาพภาระบวณการที่ 1

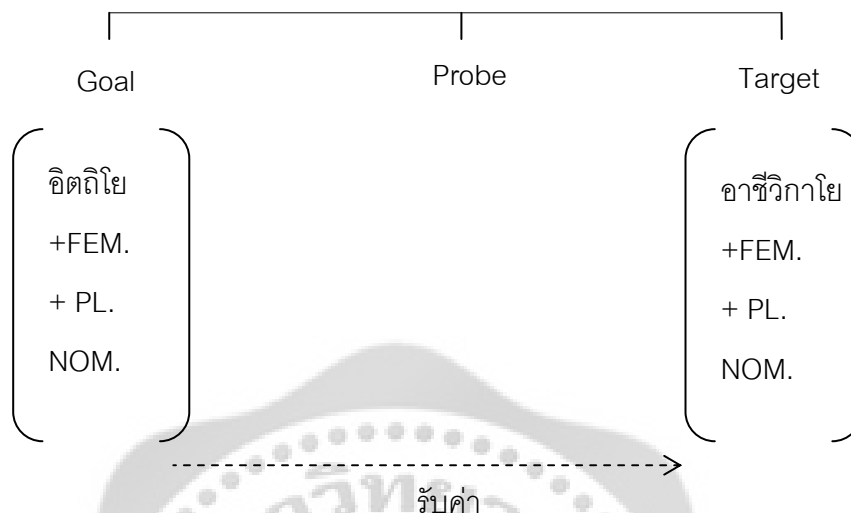

2. แมทซ์ จะเป็นตัวตรวจสอบค่าลักษณะที่ โกล และ เมื่อหาค่าลักษณะที่โกลเจอแล้ว พบว่า อิตติโย มีลักษณะเพชฌัญญ์ พหุพจน์ กรรตุการก ฉะนั้นเมื่อค่าลักษณะปรากฏ ความคล้ายตามก็เกิดขึ้น ในส่วนตรงนี้ เราจะพบว่า ค่าลักษณะที่ ทาร์เก็ต ยังไม่ปรากฏจนกว่า วาลูจะรับค่าแสดงดังภาพกระบวนการที่ 2

3. วาลูจะเป็นตัวรับค่าลักษณะ อีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ค่าลักษณะที่หาเจอปรากฏลักษณะตรงกัน กล่าวคือความคล้ายตามจะเกิดขึ้นได้ ต้องอยู่ในโดเมนเดียวกันหรือเป็นพี่น้องกัน หรือ C-command กัน จึงจะเป็น Agr-domain ดังนั้นนามที่อยู่ใน Spec-TP หรือเป็นประธาน จึงเป็นคำนามที่ใกล้ที่สุดที่สามารถ ให้ค่าลักษณะ กับ Agr-head ได้ เมื่อวาลูรับค่าลักษณะมาแล้วจะส่งค่าลักษณะให้กับทาร์เก็ต เพื่อแสดง

การปรากฏความคล้ายตามเพศ พจน์ การก ในส่วนตรงนี้เราจะพบว่า ค่าลักษณะปรากฏที่ทาร์เก็ต มีเพศ พจน์ การก ดังภาพกระบวนการที่ 3

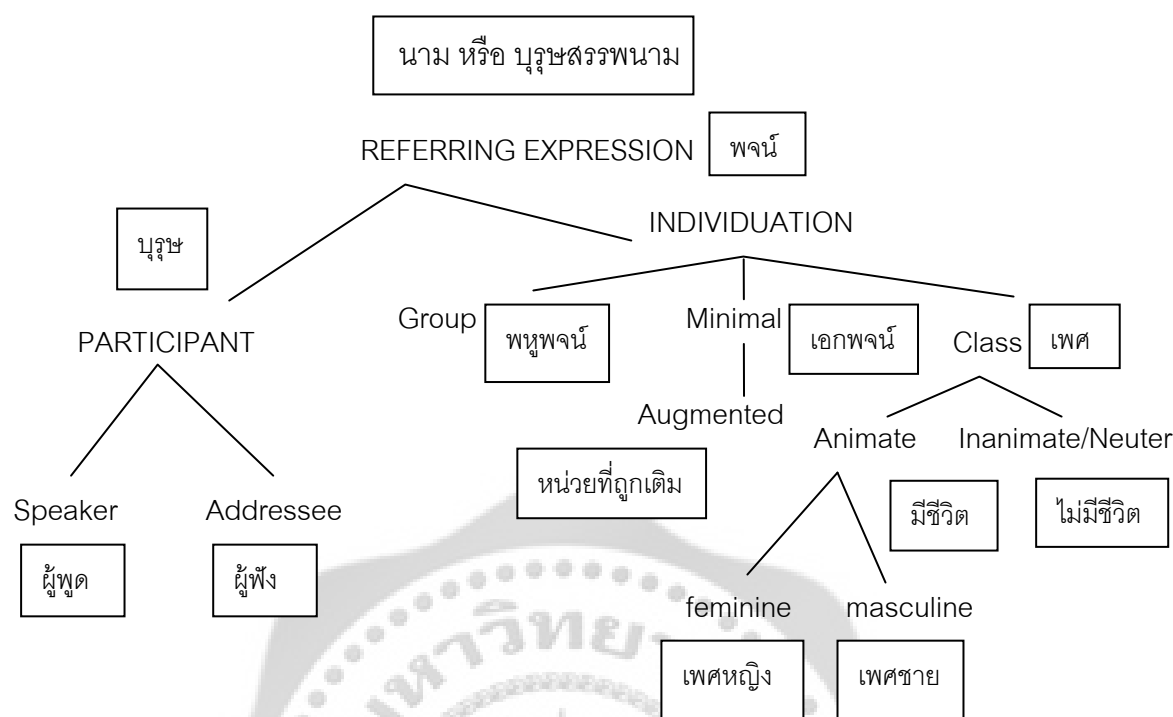

จากกระบวนการทั้ง 3 พบการปรากฏที่ค่านาม อาชีวิกาโย วางอยู่หน้าสัมพันธ์กับกิจกรรมแสดงคล้ายตามลักษณะ เพศ พจน์ การกของประธาน คือ อิตติโย เพศหญิง พหูพจน์ กรรตุการก

ในการแสดงคล้ายตามในภาษาบาลีนั้น ไม่ได้ปรากฏเฉพาะเพศ กับพจน์ การกเท่านั้นผู้วิจัยยังพบในส่วนความคล้ายตามที่ปรากฏกับกริยาแท้กล่าวคือ แสดงความคล้ายตาม บุรุษ พจน์ กาล ได้ด้วย แต่ไม่แสดงเพศ ดังนี้

2.3 ความคล้ายตามระหว่างประธานกับกับกริยาแท้

จากการปรากฏความคล้ายตามเพศที่ได้แสดงตัวอย่างมาแล้ว โดยเฉพาะคำกริยาไม่แท้ลงท้ายด้วย อันตะ ปัจจัย สามารถผันรูปแสดงเพศ พจน์ การกตามตัวประธานได้ ซึ่งต่างจากคำกริยาแท้กลับไม่แสดงเพศ แต่แสดงเพียงบุรุษ พจน์ กาล ฯลฯ ฮาร์ลีย์ และ ริตเตอร์ (Harley; & Ritter. 2002) ได้อธิบายเกี่ยวกับการเรียงลำดับลักษณะ (Feature hierarchy) ไว้ว่า การจัดลำดับความสำคัญของลักษณะไม่เท่ากัน ลักษณะเพศถูกจัดลำดับให้มีความสำคัญน้อยกว่าบุรุษและพจน์ จึงเป็นไปได้ว่าลักษณะเพศอยู่ภายใต้ลักษณะพจน์ กล่าวคือเพศต้องขึ้นอยู่กับพจน์ เพราะลักษณะเพศมีลำดับความสำคัญน้อยกว่าบุรุษ พจน์ การปรากฏลักษณะเช่นนี้สามารถแสดงลำดับลักษณะบุรุษ พจน์ เพศ ดังภาพประกอบ 13

ภาพประกอบ 13 แสดงการจัดลำดับความสำคัญของลักษณะ (Feature hierarchy)

ที่มา: ดัดแปลงจาก Harley; & Ritter. (2002). A Feature-geometric Analysis of Person and Number. *Language*. 78: 3.

จากภาพประกอบ 13 พบการเรียงลำดับลักษณะของกึ่งไม่มีลักษณะดังนี้ คำนามหรือบุรุษสรรพนาม (Referring Expression) จะแยกกิ่งออกระหว่างไหนดบุรุษ (Participant) และ ไหนดพจน์ (Individuation) ในส่วนของผู้ร่วมสนทนาได้แก่ ผู้พูด และผู้ฟัง (Speaker and Addressee) ได้แก่ บุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 อยู่ภายใต้ไหนดบุรุษ จะเป็นตัวบอกสถานภาพทางสังคม และความสัมพันธ์ทางสังคม และบอกความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้พูดและผู้รับ ผู้พูดถือว่าเป็นศูนย์กลางในการสนทนา (Egocentric) และยังสามารถบอกไปถึงพจน์ และเพศ ได้ด้วย ดังนั้น ฮาร์ลีย์ และ ไรเตอร์ จึงเรียงลำดับความสำคัญลักษณะบุรุษเป็นลำดับแรก กล่าวคือ บุรุษ (ผู้พูด และผู้ฟัง) จะเกี่ยวข้องกับบทบาทในการสนทนาโดยที่บทบาทเหล่านี้ได้กลายมาเป็นคำไวยากรณ์ ภาษานี้ นอกจากจะระบุว่าบุคคลที่พูดถึงเป็นบุรุษที่ 1 หรือไม่ใช้บุรุษที่ 1 แล้วในหลายภาษายังระบุเพศและความสุภาพได้ด้วย ตัวอย่างรูปที่บ่งบอกบุคคลที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ คำสรรพนามในภาษาอังกฤษ รูปแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกริยากับคำนาม เช่น ป้างจัย -s ระบุว่า ประธานของประโยคเป็นบุรุษที่ 3

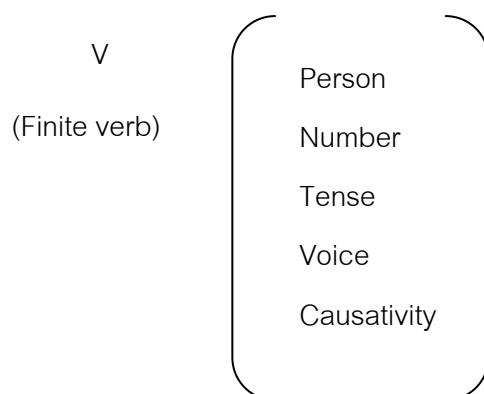
เอกพจน์ ปัจจุบันกาล

นอกจากนี้บุรุษยังสามารถบอกถึงพจน์ และ เพศของบุคคลหรือสิ่งของที่อ้างถึง (Referent) ได้ด้วยซึ่งการบอกเพศนี้ มักจะปรากฏในสรรพนามบุรุษที่ 3 เป็นส่วนใหญ่ สังเกตว่า ในส่วนโน้ตพจน์ จากภาพประกอบ เราพบว่า รูปเอกพจน์ พหูพจน์ และเพศจะอยู่ภายใต้โน้ตพจน์ ในส่วนตรงนี้ เราจึงเห็นการปรากฏของลักษณะเพศชายและเพศหญิงจะเป็นลูกสาวของโน้ตสิ่งมีชีวิต และสิ่งมีชีวิตจะอยู่ภายใต้โน้ตพจน์อีกครั้งหนึ่ง เมื่อดูตามภาพแล้วลักษณะเพศจะปรากฏภายใต้ลักษณะพจน์ นั่นแสดงว่า ลักษณะพจน์ปรากฏก่อนลักษณะเพศ กล่าวคือ ลักษณะพจน์จะปรากฏพร้อมกับลักษณะบุรุษ เมื่อลักษณะบุรุษปรากฏลักษณะพจน์ก็ย่อมปรากฏด้วย และตามด้วยลักษณะเพศเป็นลำดับสุดท้าย

การที่เพศถูกจัดลำดับให้สำคัญน้อยกว่าพจน์ ก็ปรากฏให้เห็นในภาษาบาลี กล่าวคือ คำกริยาแท้ คล้อยตามเฉพาะบุรุษกับพจน์ แต่ไม่คล้อยตามเพศ จึงเหลือลักษณะเพศเอาไว้ พอมีกริยาไม่แท้ กริยาไม่แท้ จึงคล้อยตามลักษณะเพศที่ยังไม่ถูก Assign value ฉะนั้นคำกริยาแท้จึงไม่ปรากฏเพศ ปรากฏให้เห็นเฉพาะบุรุษและพจน์ การปรากฏลักษณะเช่นนี้ทำให้เราเห็นความแตกต่างในคำกริยาแท้ และคำกริยาไม่แท้ เนื่องจากว่าลักษณะที่ปรากฏกับคำกริยาแท้ในภาษาบาลี สามารถบอกลักษณะได้มากกว่า 3 ลักษณะ คือ บุรุษ (Person) พจน์ (Number) กาล (Tense) วาจก (Voice) และกริยาการิต (Causative verb) จึงเป็นเหตุให้ยุบรวมลักษณะเพศเข้าไว้กับลักษณะพจน์ กล่าวคือ มีลักษณะที่หนาแน่น เพศจะไม่ปรากฏจึงถูกยุบรวมให้อยู่ในหน่วยคำเดียวกัน (Morpheme) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เรียกว่า Syncretism¹ ลักษณะเพศจะขึ้นอยู่กับลักษณะพจน์ เมื่อมีการแสดงพจน์ (จำนวน) ของนามเกิดขึ้น ซึ่งในจำนวนของนามนั้นๆ จะต้องมีเพศอยู่ด้วย เพราะฉะนั้นเพศจึงขึ้นอยู่กับพจน์ เพราะลักษณะเพศที่ปรากฏได้พจน์ของคำกริยาแท้ จึงถูกยุบรวม เป็น 1 หน่วยคำ ไม่แสดงเพศให้ปรากฏ จะแสดงให้เห็นเฉพาะ พจน์ ผู้วิจัยกำหนดให้คำกริยาแท้² ด้วยการแทนลักษณะ (Features) ทางไวยากรณ์เพื่อแสดงให้เห็นถึงการปรากฏของลักษณะในคำกริยาแท้ ดังภาพประกอบ 14

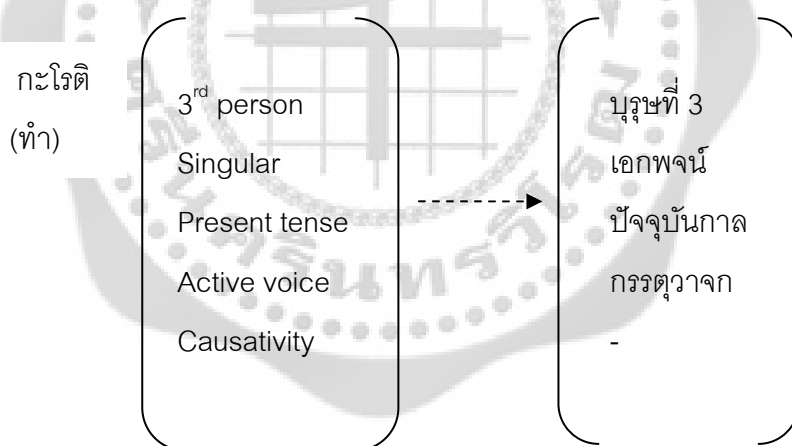
¹คำว่า Syncretism แปลว่า การยุบรวมลักษณะเข้าด้วยกัน ปรากฏการณ์เช่นนี้ เคยมีปรากฏใน Non-standard English เคยใช้กริยา was กับประธานที่เป็นได้ทั้งเอกพจน์ และพหูพจน์ ในขณะที่ Standard English ให้ใช้ was กับประธานเอกพจน์เท่านั้น (ยกเว้นบุรุษที่ 2 เอกพจน์) และให้ใช้ were กับประธานพหูพจน์ ลักษณะปรากฏเช่นนี้ถือว่าเป็น Syncretism

²กริยาแท้ หรือเรียกว่า กริยาอาชยาดในภาษาบาลีเมื่อแจกรูปศัพท์แล้วสามารถผันรูปบอก วิภัติ (declension) กาล (tense) บท (causative verb) วจนะ (number) บุรุษ (person) ธาตุ (Root) วาจก(voice) ปัจจัย (suffix) แต่ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะดูการปรากฏของบุรุษ พจน์ เพศ การกร เป็นหลักในการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 14 การแทนลักษณะด้วยคำกริยาแท้ในภาษาบาลี

จากภาพประกอบ 14 การแทนลักษณะด้วยคำกริยาแท้พบว่า มีค่าลักษณะที่หนาแน่นในคำกริยาแท้จึงเป็นเหตุให้ยุบรวมลักษณะเพศเข้าไว้กับลักษณะพจน์ พิจารณาตัวอย่างคำกริยาแท้ในภาษาบาลี ดังนี้

จากการแทนลักษณะ ของกริยาแท้ คือคำว่า กะโรติ พบว่า กริยาแท้ 1 คำที่มีการผันรูปศัพท์แล้วสามารถบอกลักษณะได้ถึง 5 ลักษณะด้วยกัน ยกเว้น ตัวกริยากริรต์ (Causative verb) ไม่ปรากฏเพราะในคำว่า กะโรติ นี้คือ กริยา ผู้ทำเอง จึงไม่มีตัวกริรต์ ดังนั้นคำกริยาแท้ในภาษาบาลีเมื่อปรากฏในประโยคไม่ต้องแสดงประธานก็สามารถบอกบุรุษ พจน์ กาล ได้ด้วยการสังเกตที่ตัววิภัติท้ายคำกริยาเพราะภาษาบาลีจัดอยู่ในภาษาที่ละประธานได้ (Pro-drop) พิจารณาตัวอย่างประโยคที่ปรากฏระหว่างประธานกับคำกริยาแท้ดังนี้

(12) ก. (โส/สา) คามัง คัจฉะติ.

(3SG.NOM.) บ้าน-ACC. ไป-SG.PRES.

“(เขา)ไปบ้าน”

ข. (เต/ตา) คามัง คัจฉันติ.

(3PL.NOM.) บ้าน-ACC. ไป-PL.PRES.

“(พวกเขา)ไปบ้าน”

จากตัวอย่าง (12ก) พบว่า คำกริยาแท้ คือ คัจฉะติ ลงท้ายด้วย ตี วิภัตติ เมื่อปรากฏในประโยค ไม่สามารถบอกเพศของประธานได้ แต่กลับบอก บุรุษ (โส และสา) คือ บุรุษที่ 3 เอกพจน์ ปัจจุบันกาล (12ข) พบว่า คัจฉันติ ลงท้ายด้วย อันติ วิภัตติเมื่อปรากฏในประโยคสามารถแสดงบุรุษ และ พจน์ได้ คือ บุรุษที่ 3 (เตและ ตา) มีรูปพหูพจน์ ส่วนคำกริยาแท้ที่ปรากฏกับบุรุษที่ 1 และ บุรุษที่ 2 ก็มีลักษณะปรากฏ ความคล้ายคลึงตามคล้ายกัน ดังตัวอย่าง

(13) ก. (อะหัง) คามัง คัจฉามิ

(1SG.NOM.) บ้าน-ACC. ไป-SG.PRES.

“(ฉัน)ไปบ้าน”

ข. (มะยัง) คามัง คัจฉามะ.

(1PL.NOM.) บ้าน-ACC. ไป-PL.PRES.

“(พวกเรา)ไปบ้าน”

ค. (ตะวัง) คามัง คัจฉะสิ.

(2SG.NOM.) บ้าน-ACC. ไป-SG.PRES.

“(ท่าน)ไปบ้าน”

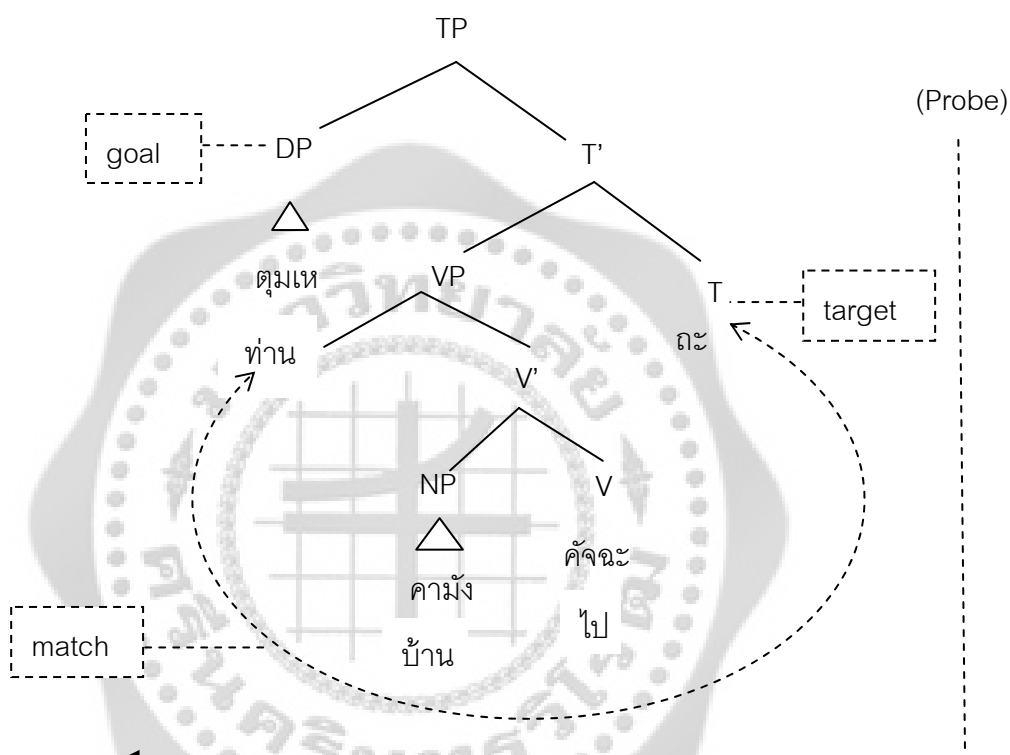
ง. (ตุมเห) คามัง คัจฉะกะ.

(2PL.NOM.) บ้าน-ACC. ไป-PL.PRES.

“(พวกท่าน)ไปบ้าน”

จากตัวอย่าง (13ก – ข) พบกริยาแท้ผันรูปบอกบุรุษ และพจน์ ได้ คือ คัจฉามิ ลง มิ วิภัตติ บอกบุรุษที่ 1 เอกพจน์ และ คัจฉามะ ลง มะ วิภัตติบอกบุรุษที่ 1 แต่มีรูปพหูพจน์ ส่วน (13ค – ง) พบการผัน รูปบุรุษ และพจน์ที่กริยาแท้คือ คำว่า คัจฉะสิ ลง สิ วิภัตติ บอกบุรุษที่ 2 เอกพจน์ และ คัจฉะกะ ลง กะ

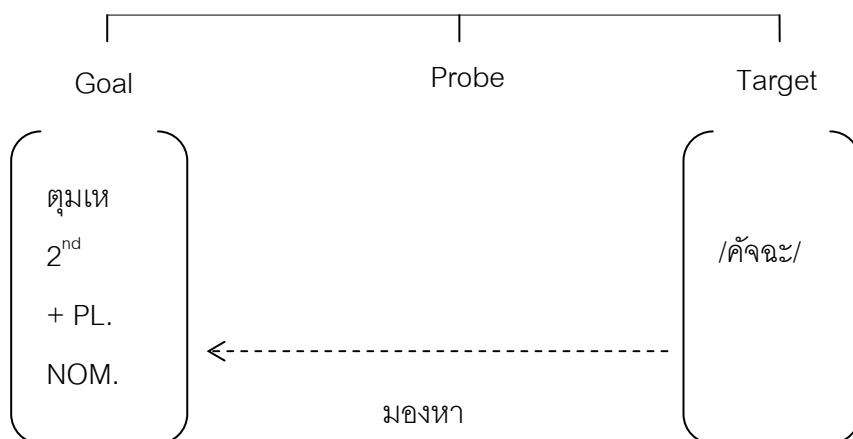
วิภัติ บอกรูขที่ 2 มีรูปพหูพจน์ จากตัวอย่าง (13ก – ง)จัดเป็นคำกริยาแท้ที่มีวิภัติบอกปัจจุบันกาล ส่วนคำที่อยู่ในวงเล็บ เป็นประธานเมื่อปรากฏในประโยคสามารถละประธานได้ โดยการสังเกตวิภัติทำคำกริยาแท้ ตามหลักบาลีไวยากรณ์ถือว่า ตัววิภัติ 1 ตัว สามารถบอกลักษณะ บุรุษ พจน์ กาลได้ ดังแสดง โครงสร้างต้นไม้ในประโยค (13ง) คำกริยาแท้ที่ปรากฏกับคำบุรุษสรรพนามบุรุษที่ 2 มีรูปพหูพจน์ ดัง ภาพประกอบ 15

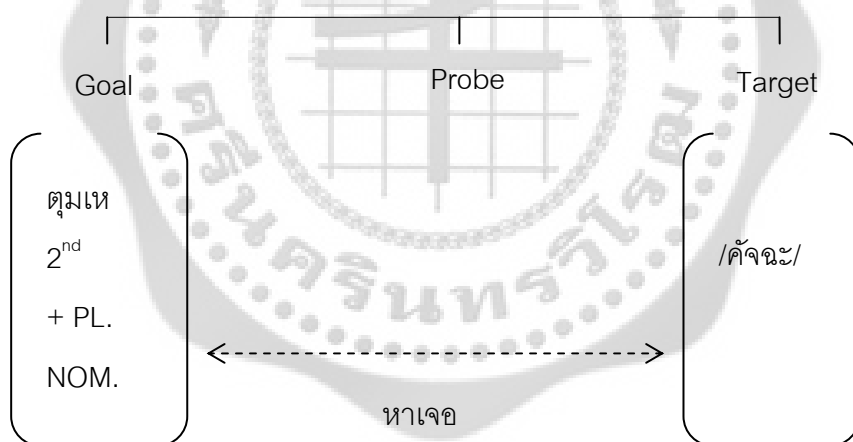
ภาพประกอบ 15 โครงสร้างประโยคระหว่างประธานกับกริยาแท้

จากการปรากฏของตัวอย่างพร้อมโครงสร้างต้นไม้ สามารถแสดงการวิเคราะห์ตากระบวนการ ทั้ง 3 ได้ ดังนี้

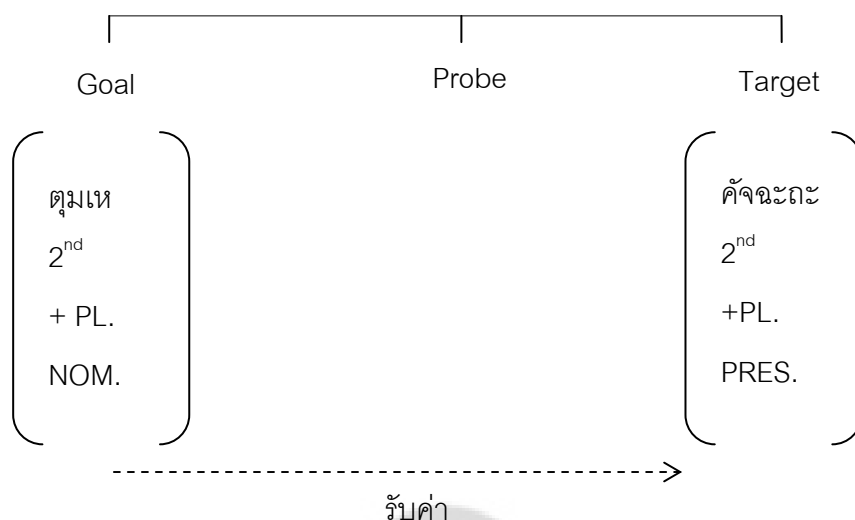
1. โพรบ เป็นตัวมองหาคำลักษณะที่ โกล คือคำว่า ตุ้มเห ที่อยู่ใน โดเมน (Domain) เดียวกัน เมื่อโพรบเจอโกลที่อยู่ในโดเมนเดียวกันแล้ว พบว่าเป็น (Possible goal) เป้าหมาย ที่ใช่ จะปรากฏ ดัง ภาพกระบวนการที่ 1

2. แมทซ์ จะเป็นตัวตรวจสอบค่าลักษณะที่ โกล และเมื่อหาโกลเจอแล้วพบว่าโกล คือ ตุ้มเห เป็นบุรุษสรรพนามบุรุษที่ 2 มีรูปพหูพจน์ ฉะนั้นเมื่อค่าลักษณะปรากฏ ความคล้อยตามก็เกิดขึ้น แต่ในส่วนตรงนี้ เราจะพบว่า ค่าลักษณะที่ ทาร์เก็ต ยังไม่ปรากฏจนกว่าวาลูจะรับค่าแสดงดังภาพกระบวนการที่ 2

3. วาลูจะเป็นตัวรับค่าลักษณะอีกครั้งเพื่อให้ค่าลักษณะที่ปรากฏตรงกัน ซึ่ง Agree จะเป็นตัวรับค่าลักษณะจากแมทซ์ที่ทำการตรวจสอบค่าของโกลแล้วว่า มีลักษณะตรงกัน กล่าวคือ ความคล้อยตามเกิดขึ้นได้ ต้องอยู่ในโดเมนเดียวกันหรือเป็นพี่น้องกัน หรือ C-command กัน จึงจะเป็น Agr-domain ดังนั้น นามหรือบุรุษสรรพนามที่อยู่ใน Spec-TP หรือเป็นประธาน จึงเป็นคำนามที่ใกล้ที่สุดที่สามารถให้ค่าลักษณะกับ Agr-head ได้ เมื่อวาลูรับค่าลักษณะมาแล้วจะส่งค่าลักษณะให้กับทาร์เก็ต เพื่อแสดงการปรากฏความคล้อยตามขึ้นในส่วนตรงนี้เราจะพบว่า ค่าลักษณะปรากฏที่ทาร์เก็ต ดังแสดงภาพกระบวนการที่ 3

จากกระบวนการทั้ง 3 นั้นแสดงให้เห็นถึงลำดับการปรากฏของความคล้อยตาม ที่สามารถแสดงค่าลักษณะ (บุรุษ พจน์ กาล) ที่เกิดระหว่างประธานกับกริยาแท้ได้ตามลำดับ

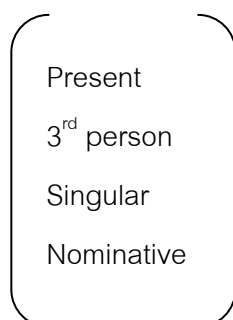
นอกจากนี้ ชอมสกี (Chomsky. 1981) ได้อธิบายเกี่ยวกับกริยาแท้ในภาษาอังกฤษว่า คำกริยาจะต้องมีลักษณะตรงกับประธาน เช่น คำที่เป็นบุรุษสรรพนาม ได้แก่ He จะประกอบไปด้วยการแทนลักษณะบุรุษ พจน์ เพศ การกเป็นต้น เช่นการปรากฏลักษณะของบุรุษ สรรพนามบุรุษที่ 3 ดังนี้

He

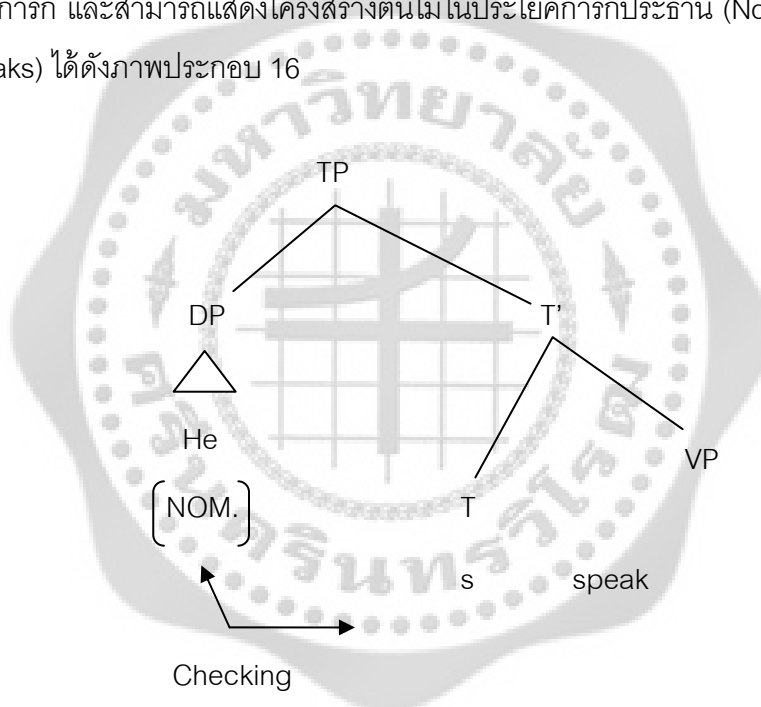
Masculine
3 rd person
Singular
Nominative

ในส่วนของ Tense ก็มีการกำหนดลักษณะด้วยเช่นกัน กล่าวคือ กรรตุการก (Nominative case) ถูกกำหนดโดย T และประธานซึ่งอยู่ใน Spec -TP จะต้องอยู่ในรูปกรรตุการก เช่น He She etc. รวมถึงลักษณะต้องตรงกัน ได้แก่ บุรุษที่ 3 มีรูปเอกพจน์ และ บอกปัจจุบันกาล (Carnie. 2002: 298) ดังนี้

T (is)

จากการแทนลักษณะ T(s) แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่ปรากฏใน Tense คือ ปัจจุบันกาล บุรุษที่ 3 เอกพจน์ กรรตุการก และสามารถแสดงโครงสร้างต้นไม้อันประกอบด้วยการกระประธาน (Nominative case) กับ คำกริยา (Speaks) ได้ดังภาพประกอบ 16

ภาพประกอบ 16 แสดงรูปกรรตุการกบุรุษที่ 3 เอกพจน์ ปัจจุบันกาล

จากภาพประกอบ 16 พบว่า ลักษณะที่ปรากฏในการกระประธานจะแสดงความคล้อยตามกับกริยา กล่าวคือ ประธาน คือ he บุรุษที่ 3 เอกพจน์ กริยาเติม s บอกปัจจุบันกาล เช่นตัวอย่าง ประโยคประธาน กับกริยาคล้อยตามกัน (Subject-verb agreement) ที่ปรากฏในภาษาอังกฤษ (Chomsky. 1957: 42) ดังนี้

(14) ก. *John plays* golf.

ข. *He plays* golf.

จากตัวอย่าง (14ก – ข) พบว่า ประธานคือ *John* เป็นเอกพจน์ บุรุษที่ 3 คือ *he* กริยาเติม *s* บอกปัจจุบันกาล (Present simple tense) แสดงความคล้อยตามบุรุษและพจน์ กาล ลักษณะการปรากฏเช่นนี้ จะคล้ายกับภาษาบาลี เมื่อปรากฏในประโยคสามารถบอก บุรุษ พจน์ กาล ได้ที่ตัววิภัติคำกริยา

ดังนั้น การปรากฏความคล้อยตามของคำกริยาแท้ในภาษาบาลี เราพบความคล้ายคลึงกันกับ ภาษาอังกฤษที่ว่า กริยาแท้ มีการแสดงความคล้อยตามเฉพาะบุรุษ และพจน์ (บุรุษที่ 3) และที่ต่างจาก ภาษาอังกฤษคือ คำกริยาแท้ในภาษาบาลียังสามารถบอกบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 พจน์ กาล วาจก ได้ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม การปรากฏลักษณะที่แตกต่างกันเช่นนี้ จะขึ้นอยู่กับบริบทการสนทนาของแต่ละภาษา ที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งทำให้เรามองเห็นบริบทของแต่ละภาษาว่า จะประกอบด้วยความสัมพันธ์ทางพื้นที่ เวลา และสังคมระหว่างผู้สนทนารวมทั้งเจตนาและความเชื่อของพวกเขาในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

การที่เราอาศัยบริบทในขณะกล่าวถ้อยคำมาประกอบการตีความ เพื่อเป็นการทบทวนประเด็น เกี่ยวกับการบอกบุรุษ พจน์ เพศ นั้น ถึงอย่างไรก็ตามการปรากฏเช่นนี้จะมีการแทนที่แสดงความสัมพันธ์ ทางไวยากรณ์ระหว่างหน่วยคำในภาษากับคำใดคำหนึ่งที่ได้เอ่ยถึงแล้วในบริบท (Antecedent) นั้นแสดง ความหมายอ้างอิงถึงนามวลีที่ได้กล่าวแล้วในถ้อยคำที่มาข้างหน้า เช่น สรรพนามในภาษาอังกฤษ *he, she, it* ล้วนแต่มีการกล่าวถึงนามมาก่อนแล้ว ดังแสดงตัวอย่างการอาศัยบริบทของคำสรรพนาม (กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์. 2551: 61)

(15) ก. *The man* was walking softly; *he* carried a big stick.

ข. *Malee* told Somsri that *she* wouldn't go to Phuket.

จากตัวอย่าง (15) พบว่า บุรุษสรรพนาม (*he, she*) ใช้แทนนามที่กล่าวมาแล้วข้างหน้า กล่าวคือ อาศัยบริบทแสดงเพศ พจน์ของนามวลีนั่นเอง เช่น *he* หมายถึง ผู้ชาย ส่วน *she* หมายถึง มาลี เพศหญิง ส่วนการอ้างอิงถึงนามที่ปรากฏในภาษาบาลี มีลักษณะเช่นกัน (วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา (ธรรมบทภาค1). 2553: 3, 59) ดังนี้

(16) ก. อนาคตปิณฑโกปิ	ภันเต	อะหัง	เตสัง
อนาถปิณฑิกเศรษฐี-NOM.	ผู้เจริญ-VOC.	1SG.	ฉัน-PL.DAT.
วิหารัง	ปะวิสิตัง	นะ	ทัสสามีติ
วิหาร-ACC.	เข้าไป-ACC	ไม่	ให้-SG.FUT. กล่าว-SG.PST.

“ฝ่ายเศรษฐีชื่อว่าอนาถปิณฑิก ทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ จักไม่ยอม ให้ภิกษุเหล่านั้นเข้ามาสู่วิหาร”

ข. อะณะ	ตั้สสะ	(เสฏฐิสสะ)	ภะริยาเย	ภุจณียัง
ครั้งนั้น-ADV.	นั้น-SG.GEN.	เศรษฐี-GEN.	ภรรยา-GEN.	ท้อง-LOC.
คัพโ	ปะติฏฐาสสิ.	โส	ตั้สสา	คัพพะปะริหารัง
ครรร-ACC.	ตั้ง-SG.PST.	3SG. นั้น-DAT.	เครื่องบริหารครรร-ACC.	ให้-PST.
“ในกาลนั้น ภรรยาของท่านเศรษฐีก็ตั้งครรร เขาจึงให้การบริหารครรร แก่นาง”				

จากตัวอย่าง (16ก) พบการแสดงความหมายอ้างอิงนามวลีที่ได้กล่าวแล้วในถ้อยคำที่มาข้างหน้า คือ เศรษฐีที่ขออนุญาตบิณฑิกได้สนทนากับพระพุทธเจ้า และเศรษฐีได้ใช้คำแทนตัวเองว่า ข้าพระองค์ อะหัง เพราะฉะนั้นคำว่า อะหังในประโยคนี้อ้างอิงถึงเศรษฐีในบริบทข้างหน้านั้น อะหัง จึงเป็นเพศชาย เอกพจน์ ส่วนใน (16ข) มีลักษณะการปรากฏเช่นเดียวกับ (16ก) ใน คำว่า โส (เขา) ในประโยคนี้เป็นบุรุษสรรพนาม บุรุษที่ 3 เอกพจน์ อ้างอิงนามวลีข้างหน้าคือ เศรษฐี ที่ได้ให้การบริหารครรรแก่ภรรยาของเขา

ดังนั้น การปรากฏความคล้อยตามเพศ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามทฤษฎีคล้อยตาม (Theory of agree) ของชอมสกี (Chomsky, 2000: 122) พบว่า คำลักษณะจะมีอยู่ในคำนามและคำบุรุษสรรพนามเท่านั้น เราจะเรียกคำนามและคำบุรุษสรรพนามว่า Goal องค์ประกอบอื่นๆ ที่ไม่มีคำลักษณะจะเรียกว่า Target เช่น คำกริยา คำนำหน้านาม และ คำคุณศัพท์ เป็นต้น เพราะฉะนั้นการที่เราจะบอกเพศ พจน์ การก ของคำเหล่านี้ได้ ต้องอาศัยความคล้อยตามเพศ พจน์ การก ของคำนาม กล่าวคือ คำนามจะต้องแจกรูปศัพท์ ด้วยวิภัติตามการันต์ ส่วนคำบุรุษสรรพนามโดยเฉพาะบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 เพศชาย และเพศหญิง คงรูปอย่างเดิม ไม่มีการแจกรูปเพศ แจกเฉพาะพจน์ ต้องอาศัยบริบทในการสนทนา เพราะบุรุษที่ 1 และ บุรุษที่ 2 คือ ผู้พูด และผู้ฟัง มองเห็นกันในขณะที่สนทนา ไม่จำเป็นต้องแสดงเพศในเวลาพูด ซึ่งต่างจาก บุรุษที่ 3 คือ ผู้ที่ไม่ใช่ผู้พูดและผู้ฟัง จำเป็นต้องแสดงเพศเมื่อมีการกล่าวถึง แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อปรากฏ ทางวากยสัมพันธ์ คำสรรพนามชี้เฉพาะ คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ เป็นต้น จะต้องแสดง เพศทางไวยากรณ์ แจกรูป เพศ พจน์ การก ตามคำนาม หรือคำบุรุษสรรพนาม เพราะฉะนั้นในการวิเคราะห์ ความคล้อยตามเพศในภาษาบาลีโดยใช้กระบวนการทั้ง 3 คือ 1) โพบ 2) แมทซ์ 3) วาลู ผู้วิจัยพบการปรากฏ 3 ลักษณะด้วยกัน 1) ความคล้อยตามเพศเกิดขึ้นในนามวลี 2) ความคล้อยตามเพศเกิดขึ้นในประโยค ปรากฏระหว่างประธาน กับคำกริยาไม่แท้ลงท้ายด้วย อันตะ ปัจจัย 3) คำนาม และคำคุณศัพท์ที่เกิดร่วมกับ สัมพันธกริยา สามารถแสดงความคล้อยตามเพศ พจน์ และการกของตัวประธานได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์ความคล้อยตามเพศในภาษาบาลีโดยวิเคราะห์ลักษณะการปรากฏความคล้อยตามเพศ ตามทฤษฎีคล้อยตาม (Theory of Agree) ของชอมสกี (Chomsky. 2000: 122) ที่ว่าความคล้อยตามจะประกอบไปด้วย 3 กระบวนการ 1) โพรบ (Probe) 2) แมทช์ (Match) 3) วาลู (Value) ในนามวลีพบการปรากฏที่คำสรรพนามชี้เฉพาะ คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ ส่วนในประโยคได้แก่ คำกริยาไม่แท้ลงท้ายด้วย อันตะปัจจัย และยังพบในส่วนคำนาม และคำคุณศัพท์ที่เกิดร่วมกับสัมพันธกริยา แสดงการผันรูปคล้อยตามเพศ พจน์ การก ของตัวประธานได้ ในขณะที่คำกริยาแท้แสดงการผันรูปคล้อยตามบุรุษ พจน์ กาล กลับไม่แสดงเพศ

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการปรากฏความคล้อยตามเพศในภาษาบาลี
2. เพื่ออธิบายกลไกทางวากยสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับความคล้อยตามเพศ

2. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

- 2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ กรอบวิเคราะห์ตามทฤษฎีคล้อยตาม (Theory of Agree) ของชอมสกี (Chomsky. 2000: 122) กล่าวคือ Agree เป็นกระบวนการทำค่าลักษณะให้ตรงกันระหว่างคำที่ไม่ระบุค่า (Unvalued) กับคำนาม ค่าลักษณะจะมีอยู่ในคำนามและคำสรรพนามเท่านั้น เราจะเรียกคำนามและคำสรรพนามว่า Goal คำที่ยังไม่ระบุค่าจะเรียกว่า Target เช่น คำกริยา คำนำหน้านาม และ คำคุณศัพท์ ซึ่งจะต้องรับค่าลักษณะมาจากคำนามหรือคำสรรพนาม Agree ทำหน้าที่เป็นตัวรับ และส่งมอบค่าลักษณะกระบวนการของความคล้อยตามประกอบด้วย 1) โพรบ (Probe) 2) แมทช์ (Match) 3) วาลู (Value)

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่เป็นภาษาบาลีจากหนังสือ ธรรมบทภาค 1 ธรรมบทภาค 2 ธรรมบทภาค 3 และ ธรรมบทภาค 4 รวมทั้งหมด 644 หน้า เป็นหลักสูตรที่ใช้ศึกษาของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบันและ ในฐานะผู้วิจัยกำลังศึกษาบาลี ในชั้นปริญญาธรรม 8 ประโยค มีความเข้าใจในภาษาบาลีระดับหนึ่ง ได้ค้นหาคำที่ปรากฏร่วมกับบุรุษสรรพนามและคำนามเพื่อหาความคล้อยตามเพศ โดยเริ่มค้นหาตั้งแต่ธรรมบทภาค 1 – 4 ทุกเรื่องของแต่ละภาค/เล่ม เพื่อดูการปรากฏความคล้อยตามเพศ

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลภาษาตามสมมติฐานการวิจัยที่ว่า

1. คำที่แสดงความคล้อยตามเพศในภาษาบาลีได้แก่ คำนาม เรารู้เพศ พจน์ การกได้ด้วย การแจกรูปศัพท์ด้วยวิภัติตามการันต์ ส่วนคำบุรุษสรรพนามมีการแจกรูปเพศ พจน์ เฉพาะบุรุษที่ 3 เท่านั้น ส่วนบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 ไม่แสดงเพศ คงรู้อย่างเดิมระหว่างเพศชายและเพศหญิง เนื่องจากว่า ผู้พูดและผู้ฟังอยู่ตรงหน้า ไม่มีความจำเป็นต้องแสดงเพศในเวลาพูด

2. การปรากฏความคล้อยตามที่คำกริยาแท้ จะแสดงกลไกทางวากยสัมพันธ์ที่ต่างกันกับกริยาไม่แท้ คือ คำกริยาแท้จะแสดงความคล้อยตามบุรุษ กับพจน์ ซึ่งไม่แสดงเพศเหมือนคำกริยาไม่แท้ เนื่องจากว่า การจัดลำดับลักษณะไม่เท่ากัน ลักษณะเพศจะปรากฏอยู่ภายใต้ลักษณะพจน์ กล่าวคือ เพศต้องขึ้นอยู่กับพจน์ หรือลักษณะเพศมีลำดับความสำคัญน้อยกว่า บุรุษ พจน์ ตามทฤษฎีของฮาร์ลีย์ และริตเตอร์ (Harley; & Ritter. 2002)

โดยผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ขั้นที่ 1 เก็บข้อมูลที่เป็นภาษาบาลี เป็นหลักสูตรที่ใช้ศึกษาของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน และค้นหาคำที่ปรากฏร่วมกับบุรุษสรรพนามและคำนามเพื่อหาความคล้อยตามเพศที่อยู่ในรูปกรรตุการก

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์การปรากฏความคล้อยตามเพศในนามวลี พบว่า คำนามมีการแจกรูปศัพท์ด้วยวิภัติไปตามแต่ละการันต์ ส่วนคำสรรพนามชี้เฉพาะ คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ เมื่อปรากฏจะต้องแสดงการแจกรูปเพศ พจน์ การก คล้อยตามนาม และได้ใช้ทฤษฎีคล้อยตามในการวิเคราะห์ข้อมูลภาษาตามกระบวนการทั้ง 3 พร้อมทั้งวาดโครงสร้างต้นไม้ทางวากยสัมพันธ์ประกอบ

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ การปรากฏความคล้อยตามเพศในประโยค พบว่า การแสดงความคล้อยตามเพศปรากฏที่คำกริยาไม่แท้ลงท้ายด้วย อันตะปัจจัย และคำนาม และคำคุณศัพท์ที่เกิดร่วมกับสัมพันธ์กริยา แสดงความคล้อยตามเพศ พจน์ การกได้ ส่วนในคำกริยาแท้ไม่แสดงความคล้อยตามเพศ ในขั้นตอนนี้ใช้ทฤษฎีคล้อยตามในการวิเคราะห์ข้อมูลภาษาตามกระบวนการทั้ง 3 พร้อมทั้งวาดโครงสร้างต้นไม้ประกอบ

2.4 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

3. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความคล้อยตามเพศในภาษาบาลี พบว่า การปรากฏความคล้อยตามเพศปรากฏ 3 ลักษณะ ดังนี้

3.1 ความคล้อยตามเพศปรากฏในนามวลี ได้แก่ คำนาม คำสรรพนามชี้เฉพาะ คำสรรพนามไม่ชี้เฉพาะ และคำคุณศัพท์ แสดงความคล้อยตาม เพศ พจน์ การกของประธาน

3.2 ความคล้อยตามเพศปรากฏในประโยค ได้แก่ คำกริยาไม่แท้ ลงท้ายด้วย อันตะ ปัจจัย

3.3 คำนาม และคำคุณศัพท์ที่เกิดร่วมกับสัมพันธกริยา แสดงความคล้อยตาม เพศ พจน์ การกตามตัวประธาน

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบระบบกลไกทางวากยสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับความคล้อยตามที่ว่า คำกริยาแท้จะแสดงความคล้อยตามบุรุษ พจน์ กาล ซึ่งคล้ายกับการปรากฏความคล้อยตามในภาษาอังกฤษที่คำกริยาเติม -S สามารถบอกถึงบุรุษ พจน์ และกาล (บุรุษที่ 3 ปัจจุบันกาล) ได้ด้วย ซึ่งต่างจากคำกริยาไม่แท้ในภาษาบาลี จะแสดงเฉพาะความคล้อยตาม เพศ พจน์ การก ของตัวประธาน เนื่องจากว่า การจัดลำดับความสำคัญของลักษณะไม่เท่ากัน ลักษณะเพศถูกจัดลำดับให้มีความสำคัญน้อยกว่าบุรุษและพจน์ เมื่อปรากฏกับคำกริยาแท้ จึงเป็นเหตุให้ยุบรวมลักษณะเพศ เข้าไว้กับลักษณะพจน์ ตามภาพประกอบ 13 ของการเรียงลำดับลักษณะ (Feature Hierarchy) ของฮาร์ลีย์ และ ริตเตอร์ (Harley; & Ritter. 2002) เพราะกริยาแท้จะเป็นตัวสัมพันธ์กับประธาน กล่าวคือ ผู้ร่วมสนทนา ได้แก่ ผู้พูด และผู้ฟัง (Speaker and Addressee) ได้แก่ บุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 จะเป็นตัวบอกสถานภาพทางสังคม และความสัมพันธ์ทางสังคม และบอกความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้พูดและผู้รับ ผู้พูดถือว่า เป็นศูนย์กลางในการสนทนา (Egocentric) และยังสามารถบอกไปถึงพจน์ และเพศ ได้ด้วย นอกจากนี้บุรุษยังสามารถบอกถึงเพศของบุคคลหรือสิ่งของที่อ้างถึงได้ด้วย ซึ่งการบอกเพศนี้ มักจะปรากฏในสรรพนามบุรุษที่ 3 เป็นส่วนใหญ่

ส่วนในสรรพนามบุรุษที่ 1 และ บุรุษที่ 2 ในภาษาบาลีเพศชาย เพศหญิง มีรูปอย่างเดียวกันทั้งเอกพจน์ และพหูพจน์ เราทราบเพศได้เพราะอาศัยบริบทในการสนทนา แต่อย่างไรก็ตามลักษณะการปรากฏเช่นนี้ จะมีการแทนที่แสดงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างหน่วยคำในภาษากับคำใดคำหนึ่งที่ได้เอ่ยถึงแล้วในบริบท นั้นแสดงความหมายอ้างถึง (Referent) นามวลีที่ได้กล่าวแล้วในถ้อยคำที่มาข้างหน้าเมื่อปรากฏในประโยค เราจึงทราบได้ว่าบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 เป็นเพศชายหรือเพศหญิง เอกพจน์ หรือพหูพจน์ และคำอื่นๆ จะต้องแสดงความคล้อยตาม เพศ พจน์ การกของบุรุษสรรพนามนั้นๆ ด้วยเช่นกัน เมื่อปรากฏทางโครงสร้างวากยสัมพันธ์

- ข. เอกา กัญญา
หนึ่ง-FEM. นางสาวน้อย-FEM.SG.NOM.
“นางสาว 1 คน”
- ค. เทว¹ บุริสา
สอง ผู้ชาย-MASC.PL.NOM
“ผู้ชาย 2 คน
- ง. เทว กัญญาโย
สอง นางสาวน้อย-FEM.PL.NOM.
“นางสาว 2 คน

จากตัวอย่าง (1ก) และ (1ข) พบว่า เลขจำนวนนับ คือ เลข 1 แสดงความคล้อยตามเพศ ที่ปรากฏข้างหน้าคือ เอกา และ เอกา ส่วนตัวอย่าง (1ค) และ (1ง) กลับไม่แสดงการผันรูปคล้อยตามนามที่อยู่ข้างหน้าคงรูปอย่างเดิม คือ เทว ส่วนที่ปรากฏในเลข 3 และ เลข 4 มีการปรากฏที่แตกต่างกัน ดังนี้

- (2) ก. ตะโย กุมารา
สาม-MASC. เด็ก-MASC.PL.NOM
“เด็กชาย 3 คน”
- ข. ติสโส กุมาริโย
สาม-FEM. เด็ก-FEM.PL.NOM.
“เด็กหญิง 3 คน”
- ค. จัตตาโร โจรา
สี่-MASC. โจร-MASC.PL.NOM.
“โจร 4 คน”
- ง. จะตัสโส โจริโย
สี่-FEM. โจร-FEM.PL.NOM.
“โจร 4 คน”

จากตัวอย่าง (2ก – ง) พบว่า เลข 3 และ เลข 4 มีลักษณะการแจกรูปเพศชายและเพศหญิง กล่าวคือ มี เพศ พจน์ การตรงกับคำนาม และตั้งแต่เลข 5 (ปัญจะ) จนถึงเลข 18 (อัฐฐาระสะ) คงรูปอย่างเดิม ไม่มีการแจกรูปแสดงทั้งเพศชายและเพศหญิง ดังตัวอย่าง

¹คำว่า เลข 2 ในภาษาบาลีมีสองคำ ได้แก่ เทว อ่านว่า ทะเว และคำว่า อุกา แปลว่า 2 เช่นกัน

- (3) ก. ปัญจะ อาจารย์
 ห้า อาจารย์-MASC.PL.NOM.
 “อาจารย์ชาย 5 คน”
- ข. ปัจจะ อาจารย์
 ห้า อาจารย์-FEM.PL.NOM.
 “อาจารย์หญิง 5 คน”

จากตัวอย่าง (3) พบว่า เลข 5 คงรูปอย่างเดิม ไม่แสดงความคล้อยตามเพศของนามแต่อย่างใด เมื่อเวลาปรากฏต้องอาศัยนามในการระบุเพศเป็นหลัก

นอกจากนี้ยังพบความแตกต่างในเลขจำนวนนับ คือ เลขตั้งแต่ 19 (เอกฉัฏฐะ) ถึงเลข 98 (อัฐฉัฏฐะ) แม้ว่า จะปรากฏร่วมกับนามที่เป็นเพศชาย เพศหญิง พหูพจน์ก็ตาม แต่เลขจำนวนนับจะต้องแจกรูปเป็น เอกพจน์ เพศหญิงอย่างเดียว กล่าวคือ ไม่แสดงความคล้อยตามเพศของนามทั้งๆที่นามมีการแจกรูปเพศ พจน์ ชัดเจน แต่เลขจำนวนนับกลับแจกเป็นเอกพจน์ เพศหญิงพิจารณาตัวอย่าง

- (4) ก. ปัญจวิสะติ อาจารย์
 ยี่สิบห้า-FEM.SG. อาจารย์-MASC.PL.NOM.
 “อาจารย์ชาย 25 คน”
- ข. ปัญจวิสะติ อาจารย์
 ยี่สิบห้า-FEM.SG. อาจารย์-FEM.PL.NOM.
 “อาจารย์หญิง 25 คน”
- ค. อัฐฉัฏฐะ โสภณิณี
 เก้าสิบแปด-FEM.SG. เศรษฐี-MASC.PL.NOM.
 “เศรษฐี 98 คน”
- ง. อัฐฉัฏฐะ โสภณิณี
 เก้าสิบแปด-FEM. SG. เศรษฐี-FEM.PL.NOM.
 “เศรษฐี 98 คน”

จากตัวอย่าง (4ก – ง) พบว่า เลขจำนวนนับคงรูปอย่างเดิม ส่วนนามมีการแจกรูประหว่างเพศชาย และเพศหญิง ในส่วนตรงนี้เราจะพบการปรากฏที่ขัดแย้งกัน คือ เลขจำนวนนับเป็นเพศหญิง มีรูปเอกพจน์ ส่วนนามเป็น เพศชาย และเพศหญิง แสดงรูปพหูพจน์ ตามหลักบาลีไวยากรณ์เลขจำนวนนับจัดให้เป็น เพศหญิง เอกพจน์ทุกครั้งที่มีการปรากฏ กล่าวคือ เลขจำนวนเหล่านี้ จะปรากฏกับคำนามเพศใดก็ตาม จะคงรูปอย่างเดิม ส่วนเลขหนึ่งร้อย ขึ้นไป จัดเป็นเพศกลางมีการแจกรูปตามนาม ทั้งเอกพจน์และพหูพจน์ ส่วนที่ปรากฏกับเพศชาย และเพศหญิง มีรูปเหมือนกัน พิจารณาตัวอย่าง

- ข. ปัญจะวีระดิ อาจะวินิโย
 ยี่สิบห้า-FEM.SG. อาจารย์-FEM.PL.NOM.
 “อาจารย์หญิง 25 คน”
- ค. สักสิ คะระโว
 หกสิบ-FEM.SG. ครู-MASC.PL.NOM.
 “ครู 60 คน”
- ง. สักสิ กัญญาโย
 หกสิบ--FEM.SG. นางสาวน้อย-FEM.PL.NOM.
 “นางสาวน้อย 60 คน”

จากตัวอย่าง (6) พบว่า นามมีการแจกรูปเพศชาย เพศหญิง พหูพจน์ชัดเจน แต่เลขจำนวนนับ กลับไม่แสดงความคล้อยตามเพศ เป็นเพศหญิง มีรูปเอกพจน์อย่างเดียว นอกจากนี้ยังพบกับเลขจำนวนนับ บางศัพท์ มีการแจกรูปคล้ายเพศกลางคือลง อัง นิคหิต เอกพจน์ แต่เมื่อเวลาปรากฏจะเป็นเพศหญิง เอกพจน์ เท่านั้น ส่วนนามจะมีรูปเป็นพหูพจน์พิจารณา ดังตัวอย่าง

- (7) ก. ปัญญาสัง ภิกขุ
 ห้าสิบ-FEM.SG. ภิกษุ-MASC.PL.NOM.
 “ภิกษุ 50 รูป”
- ข. ปัญญาสัง ภิกษุณีโย
 ห้าสิบ- FEM.SG. ภิกษุณี-FEM.PL.NOM.
 “ภิกษุณี 50 รูป”

จากตัวอย่าง (7) พบว่า เลขจำนวนนับแจกรูปที่ไม่แสดงคล้อยตามเพศพจน์ของนาม กล่าวคือ เลขจำนวนนับเป็นเพศหญิง เอกพจน์ มีการแจกรูปเหมือนเพศกลาง ส่วนนามมีการแจกรูปเพศ พจน์ที่ชัดเจน

ดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรทำการศึกษาเรื่องความคล้อยตามเพศที่ปรากฏกับเลขจำนวนนับ เพราะเลขจำนวนนับทำหน้าที่คล้ายคำคุณศัพท์ แต่บางตัวกลับไม่มีการแจกรูปคงรูปอย่างเดิม เมื่อปรากฏ กับนามบางตัว กลับแสดงเพศหญิง เอกพจน์อย่างเดียว เมื่อปรากฏกับค่านามเพศชาย และเพศหญิง มี รูปพหูพจน์ ผู้วิจัยเสนอว่าควรหาทฤษฎีในการวิเคราะห์และการปรากฏของคำที่มีลักษณะปรากฏการณ์ เช่นนี้

บรรณานุกรม

- กฤษดาพรรณ หงส์ลดารมภ์. (2551). *วัจนปฏิบัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัญวิไล จรูญโรจน์, ม.ล. (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างลิงค์และเพศในโลกทัศน์ของผู้พูดภาษาอินดีและภาษาเยอรมัน*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พระมหาพวงมาลา กลุยาโณ. (2550). *การก ในคัมภีร์โมคคัลลานไวยากรณ์ โมคคัลลานพยานการณการวิมสา*. วิทยานิพนธ์ พธ.ม. (ภาษาบาลี). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา. (2541). *บาลีไวยากรณ์*. พิมพ์ครั้งที่ 46. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- . (2553). *ธัมมปทัฏฐกถา*. พิมพ์ครั้งที่ 35. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- โสมพิทยา คงตระกูล. (2538). *การจำแนกความต่างตามเพศในการใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และ คำลงท้ายบอกความสุภาพของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาศาสตร์).. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- Anderson, Stephen; & Edward, Keenan. (1985). *Deixis In Language Typology and Syntactic Description III* T. Shopen (ed.) pp. 259 – 308. Cambridge: Cambridge University Press.
- Barbosa, P.; Mel, Duarte; & Kato, M. (2005). Null Subjects in European and Brazilian Portuguese. *Journal of Portuguese Linguistics*.
- Bejar, Susana. (2003). *Phi-syntax : A Theory of Agreement*. Dissertation, Ph.D. (Linguistics). Toronto: University of Toronto. Photocopied.
- Carnie, Andrew. (2002). *Syntax : A Generative Introduction*. Malden: Blackwell Publishing.
- Chomsky, Noam. (1957). *Syntactic Structure*. The Hague: Mouton.
- . (1965). *Aspects of the Theory of Syntax*. Massachusetts: Cambridge, MIT Press.
- . (1981). *Lectures on Government and Binding*. Dordrecht: Foris.
- . (2000). Minimalist Inquiries : The Framework. In Roger, Martin; David, Michaels; & Juan, Uriagareka (eds.). *Step by Step : Essays on Minimalist Syntax in Honor of Howard Lasnik*. pp. 89 – 153. Massachusetts: Cambridge, MIT Press.

- Coppock, E.; & Wechsler, S. (2012). *The Objective Conjugation in Hungarian: Agreement without Phi Features*. Natural Language and Linguistic Theory.
- Corbett, Greville. (1991). *Gender*. New York: Cambridge University Press.
- . (2006). *Agreement, Cambridge Textbooks in Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fodor, I. (1959). The Origin of Grammatical Gender. *Lingua*. 8:1 – 41, 186 – 214.
- Fred, F. Jehle. (2013). *Adjective in Spanish*. Retrieved December 15, 2013, from <http://www.users.ipfw.edu/jehle/courses/adjec.htm>.
- Griffin, W.E. (2003). *The Split-INFL Hypothesis and AgrsP in Universal Grammar*. Texas: The University of Texas at Austin.
- Hammond, Lila. (2005). *Serbian : An Essential Grammar*. New York: Routledge.
- Harley, Heidi; & Elizabeth, Ritter. (2002). A Feature-geometric Analysis of Person and Number. *Language*, 78: 3.
- Hawkins, Roger. (2001). *French Grammar and Usage: Senior Lecturer in Language and Linguistics*. Essex: University of Essex.
- Hayes, Bruce P. (2008). *Introductory Linguistics*. Los Angeles: University of California.
- Heiner, Schenke; & Karen, Seago. (2004). *Basic German: A Grammar and Workbook*. London: Routledge.
- Kale, M. R. Moreshwar, Ramchandra. (1960). *A Higher Sanskrit Grammar*. For the Use of School and College Students. Sundar Lal Jala Motiala Banarsidass, Bungalow Road, Delhi: Jawahar Nagar, Delhi-b.
- Language Lab Team. (2013). *Learn Hindi*. Retrieved September 22, 2014, from http://www.learn101.org/hindi_verbs.php.
- Lawless, Laura k. (2013). *All About Etre*. Retrieved December 9, 2013, from <http://www.frence.about.com/od/grammar/a/etre.htm/>
- McGregor, R.S. (1972). *Outline of Hindi Grammar*. Delhi: Oxford University Press..
- Pappas, John. (2008). *Bible Greek : Basic Grammar of the Greek New Testament*. Retrieved September 15, 2008, from <http://biblegreekvpod.com/rss/shows.rss.pdf>.
- Proudfoot, Anna; & Cardo, Francesco. (2005). *Modern Italian Grammar : A Practical Guide*. New York: Routledge.

- Ritter, E. (1991). Two Functional Categories in Noun Phrases : Evidence from Modern Hebrew.
In Rothstein, S. (ed.). *Syntax and Semantics 25: Perspectives on Phrase Structure*.
pp. 37 – 62. New York: Academic Press.
- Snape, Neal. (2006). *The Acquisition of the English Determiner Phrase by Japanese and Spanish Learners of English*. Dissertation, Ph.D. (Language and Linguistics).
Essex: Department of Language and Linguistics, University of Essex. Photocopied.
- Speas, M. (1994). *Economy, Agreement and the Representation of Null Arguments*.
Massachusetts: University of Massachusetts at Amherst.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	พระมหาวิระ บุญนาดี
วันเดือนปีเกิด	24 ตุลาคม 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	41/11 วัดอนงคาราม ถนนสมเด็จพระเจ้าพระยา แขวงสมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร 10600
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนปริยัติสภามัญนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. 2553	พุทธศาสตรบัณฑิต วิชาภาษาอังกฤษ จาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ศ. 2557	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ